

Provincie Utrecht

Programmabegroting 2015

Utrecht, 08 december 2014

Inhoudsopgave

Bladzijde

Inhoudsopgave	3
Leeswijzer.....	4
1. HET BELEID IN HOOFDLIJNEN	5
1. Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen	5
2. De anticiperende provincie	7
3. De financiën van de provincie in een oogopslag	11
4. De financiële begroting in hoofdlijnen	12
2. PROGRAMMA's	19
1. Ruimtelijke ontwikkeling	20
2. Landelijk gebied	25
3. Bodem, water en milieu	32
4. Economische ontwikkeling	39
5. Bereikbaarheid	44
6. Cultuur en erfgoed	52
7. Jeugdzorg	57
8. Bestuur en middelen	60
3. PARAGRAFEN.....	65
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	66
2. Onderhoud kapitaalgoederen	70
3. Financiering / Treasury	76
4. Bedrijfsvoering	78
5. Verbonden partijen	81
6. Grondbeleid.....	89
7. Provinciale belastingen en heffingen.....	94
4. BIJLAGEN	97
1. Staat van vaste activa	98
2. Staat van verstrekte en opgenomen langlopende leningen en gewaarborgde gelden	104
3. Staat van Reserves	105
4. Stortingen / onttrekkingen reserves per programma	106
5. Staat van voorzieningen en specifieke uitkeringen.....	107
6. Staat van inkomensoverdrachten	108
7. Staat van incidentele baten en lasten	110
8. EMU saldo 2013 - 2016	115
Afkortingenlijst	117
Colofon	121

Leeswijzer

Met de Begroting stelt u de kaders voor zowel het beleid als de financiën voor het komende begrotingsjaar. De behandeling biedt u de mogelijkheid invloed te hebben op de beleidsdoelen en de bijhorende verdeling van de middelen. Met het vaststellen van de Programmabegroting machtigt u ons, het college van Gedeputeerde Staten, om in het komende jaar uitgaven te doen overeenkomstig de vastgestelde bedragen.

Vanuit het project Herziening Begroting is inhoudelijke aansluiting gezocht voor de programmabenoaming bij programma 1, 4, 5 en 6 en aangepast. Per programma's is een korte beschrijving, de missie en de beleidsaccenten in de programmateksten opgenomen.

De Begroting is opgesteld conform de richtlijnen uit het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV). De opbouw is als volgt:

Bestuurlijke samenvatting: belangrijkste ontwikkelingen, beleidsaccenten en financiële ontwikkelingen 2015

In dit hoofdstuk worden allereerst de landelijke en provinciale ontwikkelingen in het huidige jaar geschetst, waarna de beleidsaccenten voor 2015 worden weergegeven met een overzicht van de financiële ontwikkelingen voor 2015 en een doorkijk tot en met 2018.

Financiële begroting

Hier geven wij een samenvatting van de belangrijkste financiële vooruitzichten voor de komende vier jaar. Om dit in een breder perspectief te plaatsen zijn de cijfers uit de laatst vastgestelde rekening (2013) en de meest recente begrotingscijfers (inclusief de wijzigingen vanuit de Najaarsrapportage) uit het lopende begrotingsjaar toegevoegd. Ook wordt een uitgebreidere toelichting gegeven op de ontwikkeling van de algemene dekkingsmiddelen van de provincie.

Programmabegroting

In de programmabegroting volgt per programma een beschrijving van de missie. Inhoudelijk wordt ingegaan op doelstellingen, de voorgenomen prestaties en de financiële gevolgen van het te voeren beleid, waarmee antwoord wordt gegeven op de 3 W-vragen:

■ **Wat willen we bereiken?**

Per programma zijn de SMART geformuleerde doelstellingen benoemd. Deze doelstellingen sluiten aan bij de vier hoofdpogingen uit de Strategische agenda en onderliggende beleidsnota's.

■ **Wat gaan wij daarvoor doen?**

Hier wordt toegelicht wat de concrete beleidsvoornemens zijn voor 2015 om de doelen te bereiken en het verband met de accenten/prioriteiten voor 2015, vooral gericht op de prioriteiten met minimale aandacht voor reguliere werkzaamheden.

■ **Wat mag het kosten?**

Hierbij wordt een overzicht gegeven wat deze beleidsvoornemens mogen kosten en worden de verschillen met de Begroting 2014 en de Rekening 2013 toegelicht.

Paragrafen

In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten, alsmede tot de lokale heffingen. De Begroting 2015 bevat de volgende verplichte paragrafen: weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen, grondbeleid en de provinciale belastingen en heffingen.

Bijlagen

In dit deel vindt u een aantal financiële overzichten op detailniveau. Staat van vaste activa, verstrekte – en opgenomen geldleningen, gewaarborgde gelden, reserves, stortingen en onttrekkingen aan reserves, voorzieningen, specifieke uitkeringen, inkomensoverdrachten en incidentele lasten en baten per programma maken onderdeel uit van dit onderdeel.

De bedragen in de programmabegroting zijn weergegeven in eenheden van duizend euro, tenzij anders vermeld. Dit is gedaan om de leesbaarheid te vergroten. Dit kan echter tot afrondingsverschillen van 1 (x € 1.000) leiden in de totaalstellingen. Een bedrag van € 44.500 staat dus als 45 in de tabel.

1. Het beleid in hoofdlijnen

1.1 Maatschappelijke en bestuurlijke ontwikkelingen

Maatschappelijke ontwikkelingen

De provincie staat als organisatie midden in de samenleving. Onze organisatie is gericht op de maatschappelijke opgaven, behoeften en wensen die spelen in onze provincie. Wij blijven werken aan het vergroten van onze zichtbaarheid en waarde voor al onze partners. Ook vergroten wij de transparantie van ons handelen door een nog inzichtelijker begrotingsproces. Wij signaleren een aantal belangrijke ontwikkelingen waar wij ons de komende jaren op gaan richten:

Samen met (nieuwe) partners - Maatschappelijke opgaven zijn complex en de samenleving verandert snel. Partijen in die samenleving claimen steeds vaker meer ruimte, inwoners organiseren zich (o.a. via sociale media en door zelforganisatie) en manifesteren zich als deskundige gesprekspartners. Overheden kunnen het niet meer alleen doen. Het bedrijfsleven, kennis- en andere maatschappelijke instellingen en inwoners zijn onze partners. Er ontstaat een nieuwe balans tussen overheid, maatschappelijk middenveld en de private sector, gekenmerkt door nieuwe en meer netwerken.

Minder geld, slimmere constructies - Eigen financiële middelen zijn steeds minder beschikbaar. Dit vraagt om slimme(re) financieringsconstructies. Het verlenen van (structurele) subsidies neemt af, revolverende fondsen en garantiefondsen komen ervoor in de plaats.

Transparant bestuur – Er is een toenemende wens naar transparante verantwoording van organisatie over hun maatschappelijke bijdragen (integrated Reporting). Dat betekent dat maatschappelijke opgaven worden vertaald in beleidsopgaven en wij met samenwerkingspartners resultaten willen realiseren (outcome), die maatschappelijke impact hebben.

Het monitoren van de doelgerichtheid en doeltreffendheid van beleid staat centraal. De toenemende beschikbaarheid van (open) data op grote schaal kan hierin een belangrijke bijdrage spelen.

Wisselende schaalniveaus – Elke oplossing van een vraagstuk vraagt om een ander schaalniveau en dus ook om wisselende partners. Ook over provinciegrenzen heen. De verwachting is dat dit in de toekomst alleen maar zal toenemen. Niet alleen samenwerking met andere regio's in Nederland, maar ook met internationale partners wordt steeds belangrijker.

Nieuwe rollen – De rol- en taakverdeling tussen de verschillende overheidslagen is sterk aan verandering onderhevig. Er komt een einde aan de zogenaamde Wgr-plusregio's, verplichte samenwerkingsverbanden die direct vanuit het Rijk worden gesubsidieerd. De belangrijkste taak van het BRU – verkeer en vervoer – wordt belegd bij de provincie. De positie van de provincie versterkt, de bestuurlijk-organisatorische slagkracht vergroot en de kans op slimme verbinding en afstemming neemt toe. Ook op andere terreinen zoals natuur (van Rijk naar provincie) en jeugdzorg (van provincie naar gemeente) ontstaat een nieuwe rolverdeling.

Betekenis voor de provincie

Bovengenoemde trends hebben gevolgen voor de manier waarop wij sturen en de rollen die wij oppakken als provincie. Het vraagt om veel creativiteit, betrokkenheid en commitment, maar ook om het kunnen **loslaten**, partners de **ruimte** geven en het durven **vertrouwen** op de kracht en kunde van anderen. Betrokkenheid krijgt betekenis door 'loslaten in nabijheid'. Dit geeft invulling aan een nieuwe manier van samenwerken: actief meedoen 'vooraf en onderweg' in plaats van kaders stellen en controle achteraf. Om dit te kunnen realiseren is het van belang dat in de gehele organisatie, van politiek en bestuur tot managers en medewerkers de hiervoor vereiste competenties voldoende aanwezig zijn.

In de dagelijkse praktijk vertalen we de zich snel veranderende maatschappelijke werkelijkheid als volgt:

- Partnerships, zoals de 'Economic Board Utrecht' (EBU), worden steeds belangrijker. Bepalen, beslissen en ook regisseren neemt af en vervangen we door faciliteren, stimuleren en aanjagen.
- Wij vervangen subsidiestelsels zoveel mogelijk door nieuwe financieringsvormen, waarbij maatschappelijke partners medeverantwoordelijkheid nemen. In plaats van geld zetten wij onze kennis en expertise, netwerken en verbindingskracht in (social capital).
- Wij onderzoeken de mogelijkheden om op een integrale manier verslag te doen van onze inspanningen (Integrated Reporting). Dat vergt dat wij scherper onderscheid gaan maken tussen het realiseren van maatschappelijke impact, de resultaten (outcome) die wij met onze partners realiseren en de output van ons eigen handelen. Dit onderscheid moet zichtbaar worden in de te hanteren (prestatie)indicatoren, waardoor wij ook meer kunnen sturen op concrete ambities en heldere kwantificeerbare doelstellingen.
- Wij leggen verbindingen op het juiste schaalniveau. Met respect voor onze eigen identiteit leggen wij contacten buiten onze regio (nationaal en internationaal). Grensoverschrijdend denken gaat hand in hand met het versterken van onze eigen kwaliteiten.

- Door gemeentelijke herindeling of samenwerking, vanwege de toename van vele (gedecentraliseerde) taken en vermindering van inkomsten, vindt een versterking plaats van de rol van de provincie als verantwoordelijke voor de kwaliteit van het lokaal bestuur. Deze en andere (nieuwe) taken willen we gezamenlijk invullen vanuit vertrouwen, niet vanuit controle.

1.2 De anticiperende provincie

1.2.1 Visie, missie en strategie

De regio waar alles samenkomt.

Centraal gelegen, economische motor, kenniscentrum, rijk aan erfgoed, alle soorten natuur en landschap. Het is de ambitie van de provincie om uit deze bijzondere kwaliteiten het beste te halen, samen met onze partners en de inwoners. De toekomst stelt de provincie Utrecht voor nieuwe uitdagingen.

We zijn een provincie die sterk is in het regisseren van complexe samenwerkingsrelaties, die visie ontwikkelt en centrale waarden strak beschermt, maar ook een provincie die initiatief durft te nemen en oplossingsgericht te werk gaat. Onze provinciale kerntaken zijn economische ontwikkeling, ruimtelijke ontwikkeling, natuur en landschap, bereikbaarheid, cultuur en cultuurhistorisch erfgoed. Op deze terreinen levert de provincie meerwaarde voor de regio, maar wel altijd in verbinding met andere partijen.

Wij hebben vertrouwen in de samenleving, in de kracht van mensen en leggen daarom nadruk op de eigen verantwoordelijkheid en op ruimte voor ondernemerschap. Zowel van medeoverheden, als van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Wij gaan op zoek naar een nieuwe aanpak en instrumenten die het oppakken van ieders eigen rol en verantwoordelijkheid stimuleren. Deze aanpak wordt gekenmerkt door een cultuur van doelgericht en oplossingsgericht werken: meedenken in plaats van bezwaren en problemen opwerpen.

Samen met onze partners werken wij aan een aantrekkelijke woon-, werk- en leefomgeving. Wij willen het volgende realiseren voor onze regio:

- een uitstekende bereikbaarheid
- een concurrerend vestigingsklimaat
- een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving met goede recreatieve en culturele voorzieningen
- een woningaanbod dat voldoende en divers is met een goed voorzieningenniveau
- natuur, landschap, cultuur en erfgoed dat toegankelijk en beleefbaar is.

De provincie Utrecht - Verbindt, Vernieuwt & Versterkt

Wij verbinden door partijen bij elkaar te brengen, door de bereikbaarheid te verbeteren, door ons bedrijfsleven in contact te brengen met de Utrechtse kennisinstellingen.

Wij versterken de kwaliteit van de provincie, door het cultureel erfgoed te behouden en toegankelijk te maken, natuur en landschap te beschermen waar dat moet en verder te ontwikkelen waar dat kan. En door agrarische bedrijvenruimte te geven voor een nieuwe toekomst.

Wij vernieuwen door onze ruimte steeds meer op basis van vertrouwen samen in te richten en regels te beperken. We maken innovaties van anderen mogelijk door binnenstedelijk bouwen te stimuleren en een goede omgeving te creëren voor creatieve bedrijven.

1.2.2 Ontwikkelopgaven

In deze paragraaf geven wij aan hoe wij als provincie op de hiervoor geschetste ontwikkelingen willen anticiperen. Wij kiezen er voor om vooral de kracht van de regio verder te ontwikkelen, door te versterken waar wij goed in zijn, door ons te richten op het behouden en versterken van onze kernkwaliteiten. We blijven alleen een sterke regio als het hier aantrekkelijk is en blijft.

De provincie Utrecht heeft als middenbestuur haar eigen rol in de ontwikkeling en uitvoering van overheidsbeleid. We zijn een provincie die zich niet met alle onderwerpen en alle doelen bemoeit, maar selectief inzet op de strategische hoofdvragen van de samenleving. Daar waar we het verschil kunnen maken. Wij richten ons dan ook op die taken waarin we toegevoegde waarde hebben en die bijdragen aan een sterke regio met een aantrekkelijke leefomgeving en een goed vestigingsklimaat.

Wij focussen op vier ontwikkelopgaven, waarbij we ons goed rekenschap geven van belangrijke inhoudelijke trends als klimaatverandering, grondstoffen schaarste en circulaire economie:

Utrecht Top-regio - De centrale ligging, de aantrekkelijke steden en landschappen en het sterk zijn in kennis en cultuur maken de provincie Utrecht tot een aantrekkelijke regio. De provincie is een topregio, die aantrekkelijk is voor mensen om te wonen en te werken en voor bedrijven om zich te vestigen. Om krachtig te blijven zullen deze gunstige vestigingsfactoren sterk en kwalitatief hoogwaardig moeten zijn en blijven. Wij zorgen daarom voor een evenwicht tussen wonen, werken, recreëren, bereikbaarheid en natuur & landschap.

Krachtige steden en dorpen - Dragen bij aan de economische positionering van de provincie. Ze zijn van essentieel belang voor het woon-, werk- leefklimaat in de provincie en creëren draagvlak voor een sterk OV systeem en culturele en recreatieve voorzieningen.

Vitaal landelijk gebied - Om de provincie Utrecht een aantrekkelijk woon- en vestigingsomgeving te laten zijn is de ontwikkeling van de kwaliteit van het landelijk gebied noodzakelijk. Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de natuur, zetten wij in op het verder ontwikkelen van een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden. Robuuste bodem- en watersystemen zijn belangrijke dragers voor de functies natuur, landschap en landbouw. Wij willen de cultuurhistorische kwaliteiten en de kernkwaliteiten van het landschap behouden, versterken en beleefbaar maken.

Bereikbaar Utrecht - Een goede bereikbaarheid is van groot belang voor de kracht en aantrekkelijkheid van onze regio en voor onze concurrentiepositie. Mobiliteit is essentieel voor het functioneren van onze samenleving. Goederen moeten hun weg vinden naar bedrijven, winkels en consumenten. Mensen moeten zich kunnen verplaatsen om te werken, een opleiding te volgen, sociale contacten te onderhouden, zorg te verkrijgen. Tegelijkertijd is, vanwege de centrale ligging, Utrecht voor mobiliteit via weg en spoor draaischijf van Nederland. Dit betekent ook voor ons een continue aandacht voor het functioneren van de infrastructuurnetwerken, maar ook voor de gevolgen van het gebruik en inrichting van deze infrastructuur voor de gezondheid en de kwaliteit van de leefomgeving voor de inwoners van de provincie.

1.2.3 Beeldbepalende voorbeelden

Deze voorbeelden geven een goede indruk van de manier waarop wij als organisatie invulling willen geven aan onze veranderende rol in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen. Andere voorbeelden treft u aan in de programmahoofdstukken.

Nieuwe Hollandse Waterlinie - Door decentralisatieafspraken van het Rijk zijn nu de provincies verantwoordelijk voor het nationaal project Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW). Provincie Utrecht werkt hierin samen met de provincies Gelderland, Noord-Brabant, Noord-Holland en Zuid-Holland. De Nieuwe Hollandse Waterlinie is een Rijksmonument dat zich uitstrekt over een groot gebied en een groot aantal forten bevat. Zowel gebied als forten moeten behouden blijven.

Gezamenlijk is een koersdocument vastgesteld, waarin de provincies hun nieuwe aanpak schetsen. In tegenstelling tot het verleden zal eerst op zoek worden gegaan naar een exploitant van een fort in plaats van forse bedragen te investeren in restauratie. Op basis van een gezonde business case wordt vervolgens het fort hersteld en in gebruik genomen. Op deze manier worden eigenaren veel meer betrokken bij de uiteindelijke ontwikkeling van een fort. De rol van de ondernemers wordt ook groter en versterkt. Verder is vastgelegd dat er een integraal gebiedsprogramma komt voor de periode 2015-2020. Het beschikbaar gestelde bedrag voor realisatie zal kleiner zijn dan voorgaande jaren.

Trajectaanpak wegen - In juli 2014 is de provinciale mobiliteitsvisie 2014-2028 vastgesteld. Een van de uitgangspunten van deze visie is dat mobiliteitsprojecten zoveel mogelijk integraal, in hun totale context, opgepakt. Deze gebiedsbenadering houdt in dat wij ons proactief opstellen met het gebied als vertrekpunt waarin de nieuwe infrastructuur zijn plek krijgt. Waar zinvol en mogelijk maken we beleidskeuzes in de regio Midden-Nederland en de Noordvleugel van de Randstad in samenhang (denk o.a. aan de gebiedsagenda voor de Noordvleugel).

Onze werkzaamheden aan de provinciale wegen pakken we zoveel mogelijk trajectgewijs op. Dit houdt in dat we naast het verbeteren van de bereikbaarheid en verkeersveiligheid rekening houden met het benutten van kansen voor versterking van de kwaliteiten van de landschappen, verbindingen tussen stad- en platteland, kwaliteit van de leefomgeving, duurzaamheid en ruimtelijk ontwikkelingsmogelijkheden. We brengen in beeld waar aanpalende beleidsvelden 'mee kunnen liften' vanuit de gedachte 'werk met werk maken'. Wij beschouwen een weg niet meer als een verbinding tussen A en B, maar als een mobiliteitsvraagstuk in haar omgeving. De leefomgeving en de ruimtelijke kwaliteit worden op deze manier meegenomen bij de gebiedsbenadering en de trajectaanpak. Wij betrekken de in het gebied actieve overheden en omgevingspartijen er in een vroegtijdig stadium.

Bij de keuze van materialen wordt gelet op duurzaamheid en bij de aanbesteding kan een innovatieve vorm worden gekozen, waardoor we kunnen profiteren van de kennis en kunde van de markt op het gebied van innovatie en duurzaamheid.

Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling - In de kadernota Wonen en binnenstedelijke vernieuwing (23 februari 2012) schetsen wij onze inzet. Wij zetten in op activiteiten waarbij wij, gezien ons schaalniveau, rol, middelen en belangen, het verschil kunnen maken. Het gaat om activiteiten op regionaal niveau, zoals reguleren (vanuit provinciaal beleid, de PRS), stimuleren van regionale kennisontwikkeling en –deling en het aanjagen en verbinden op regionaal schaalniveau. Daarnaast werken wij aan activiteiten op project/gebiedsniveau, waarbij we een stimulerende en participerende rol oppakken. In onze werkwijze besteden wij onder andere aandacht aan de volgende aspecten:

- bijdrage aan de totale binnenstedelijke opgave van een gemeente;
- passend bij provinciaal ruimtelijk beleid;
- mate van 'positieve energie' bij betrokken gemeente(n) en andere ketenpartijen;
- bijdrage aan leefbaarheid, levensloopbestendigheid, duurzaamheid, klimaatbestendigheid, tijdelijk gebruik/herbestemming en/of functiemenging en meervoudig ruimtegebruik;
- integrale insteek vanuit wonen en bijvoorbeeld mobiliteit, werken en/of natuur en landschap.

In 2015 komt het accent van de uitvoering komt te liggen op het realiseren van gebiedsgerichte samenwerkingsprojecten in de 7 focusgemeenten, het ondersteunen van projecten die impact hebben op binnenstedelijke kwaliteit en wonen, het versnellen van woningbouwprojecten en het ontwikkelen en delen van opgedane kennis en het verbinden van (nieuwe) netwerken. Onze inzet is in hoofdzaak gericht op het toevoegen van vernieuwing, het leggen van verbindingen met (nieuwe) partijen, en/of het ondersteunen van de ontwikkeling met een financiële impuls.

Transitie Jeugdzorg – In het uitvoeringsprogramma Jeugdzorg 2014 wordt de rol van de provincie Utrecht duidelijk geschetst. Met *Koersvast loslaten* als motto vervullen we verder onze rol: enerzijds de verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van de zorg en anderzijds het transitieproces zo soepel mogelijk laten verlopen, zorgdragen voor een goede overdracht van onze kennis en ervaring en een optimale ondersteuning. We ijveren ervoor om de aanbieders en gemeenten in de regio's ook dit jaar al zoveel mogelijk te laten samenwerken zodat verdere transformatie kan ontstaan.

Om gemeenten zoveel mogelijk te ondersteunen bij hun toekomstige rol en verantwoordelijkheden faciliteren wij het transitieproces. Op verzoek stellen we ook kennis beschikbaar. Het is onze ambitie om de kwaliteit van de huidige jeugdzorg te blijven waarborgen en de wachtlijsten zo laag mogelijk te houden én tegelijkertijd zoveel mogelijk mee te bewegen richting de toekomstige zorg voor jeugd. Onze missie: 'Alle Utrechtse kinderen groeien veilig, en zo goed mogelijk, thuis op'. Wij staan voor een zorgvuldige afbouw van onze inzet in het transitie- en het transformatieproces. Zo blijven we, vraag gestuurd en in de periode tot 1 juli 2015, de bovenregionale samenwerking faciliteren en ondersteunen door onder andere:

- breed wethouders overleggen te organiseren;
- verzoeken om kennisuitwisseling en informatievoorziening te honoreren en
- bijstand te verlenen aan aanbieders, gemeenten en regio's bij het verder vormgeven van de nieuwe structuur.

Duurzame bedrijfsvoering - Wij vinden dat duurzaamheid een integraal onderdeel is van ons beleid. Naast integrale duurzame beleidsontwikkeling (ons primaire proces) betreft dit ook de bedrijfsvoering. Wij willen heldere en zichtbare ambities voor duurzame bedrijfsvoering formuleren, verwerkt in een concreet plan van aanpak met kosten, baten, prioriteiten en planning. Uiteindelijk moet dit leiden tot concrete, zichtbare en meetbare effecten op het terrein van duurzaamheid, waarmee wij als organisatie ook het goede voorbeeld aan onze partners kunnen geven. De volgende thema's onder duurzame bedrijfsvoering: afval, water, papier, catering (inclusief fair trade), mobiliteit (dienstauto's, woon-werkverkeer), energie en inkopen.

In 2014 is een nulmeting (CO2 footprint) uitgevoerd. Hieruit blijkt dat veel winst te behalen is voor de thema's energie en vervoer. In het plan van aanpak duurzame bedrijfsvoering ligt de focus op energie. Voor dit thema stellen we scenario's van maatregelen op en formuleren we SMART doelen. Wij onderzoeken ook de mogelijkheden om warmte-koudeopslag (WKO) toe te passen om het Huis van de provincie te verwarmen en te koelen. Bij de uitvoering van duurzame bedrijfsvoering stemmen we af met lopende projecten over inkoop (o.a. circulair inkopen en SROI), mobiliteit en (fair trade) catering. Met onze inzet op nulmeting, onderzoeken en concrete doelen werken we aan een realistische en meetbare verduurzaming van de bedrijfsvoering.

Natuurbeleid 2.0 - De afgelopen jaren is zichtbaar geworden dat het natuurbeleid steeds verder af is komen te staan van de samenleving. Die samenleving vindt natuur nog steeds belangrijk, maar staat soms kritisch tegenover ontwikkelingen in het natuurbeleid. Anderzijds zijn er ook duidelijke signalen dat mensen de waarde van natuur blijven waarderen. Dit komt duidelijk naar voren in de resultaten van de grote enquête Natuur 2.0 van 2013. Met ons nieuwe natuurbeleid willen we beter aansluiten op de maatschappelijke betekenis van natuur.

Wij willen het natuurnetwerk in onze provincie behouden en verder ontwikkelen, zowel voor bewoners, bezoekers en bedrijven als voor plant en dier. Daarmee willen we een belangrijke bijdrage leveren aan de economische en sociale ontwikkeling van onze provincie. In ons natuurbeleid houden we ook rekening met het belang voor de intrinsieke, ecologische waarden. Dankzij de variatie aan natuurgebieden vinden we veel verschillende plant- en diersoorten in onze provincie. In verschillende gebieden komt natuur voor die nationaal of zelfs internationaal van grote waarde is. Het is onze verantwoordelijkheid om deze natuur te beschermen, ook voor toekomstige generaties. Diezelfde natuur staat echter onder druk door versnippering of doordat water- en milieuocondities nog onvoldoende op orde zijn. Klimaatverandering en de toename van uitheemse en snel uitbreidende plant- en diersoorten kunnen nieuwe bedreigingen vormen. Wij willen met extra maatregelen een aantal natuurwaarden herstellen en behouden.

Kantorenaanpak - In de provincie Utrecht staat 1 miljoen m² kantoren leeg en is er in de gemeentelijke bestemmingsplannen nog eens ruimte voor 1 miljoen m² aan nieuwbouw. Deze leegstand gaat ten koste van de ruimtelijke kwaliteit en heeft negatieve gevolgen voor de binnenstedelijke leefbaarheid en voor de economie. De provincie Utrecht pakt dit probleem als onafhankelijk middenbestuur, vanuit haar regierol, op een nieuwe manier aan: het ruimer bestemmen van huidige kantoorlocaties en het schrappen van bouwmogelijkheden met behulp van een structuurvisie en provinciale inpassingsplannen. Hiermee is de provincie Utrecht de eerste provincie in Nederland die het probleem van kantorenleegstand actief aanpakt.

Deze stap biedt gemeenten en marktpartijen duidelijkheid over de mogelijke wijziging van bestaande programmering en bestemmingen kunnen gaan wijzigen. Marktpartijen kunnen hun investeringsbeslissingen bijsturen en inspelen op nieuwe initiatieven voor bestaande locaties. Per regio werken we met gemeenten de aanpak uit en maken afspraken over het schrappen van plancapaciteit en het ombuigen van bestemmingen.

Naast een sturende rol (thematische structuurvisie en inpassingsplannen) zetten we nadrukkelijk onze faciliterende activiteiten door: aanjagen en ondersteunen van transformatie en herbestemming op pand- en gebiedsniveau. Deze activiteiten voeren we uit in samenhang met het programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (WBO). Het sturende en faciliterende spoor versterken elkaar.

Met de provinciale aanpak doorbreekt de provincie Utrecht de impasse die in de regio is ontstaan op het gebied van de kantorenleegstand. De provincie Utrecht pakt haar rol als middenbestuur en geeft duidelijkheid en richting aan alle partijen die voor oplossing van het kantorenprobleem in beweging moeten komen. De aanpak is er op gericht dat partijen meer gaan investeren op bestaande locaties en minder in nieuwbouw waardoor de leegstand afneemt.

Nieuwe financieringsconstructies - Middelen om doelen te realiseren worden steeds schaarser. Of het nu gaat om economie, recreatie, natuur, erfgoed of cultuur, alle partijen zijn op zoek naar nieuwe middelen of naar manier om bestaande middelen op een slimmere manier in te zetten. Externe partners geven op dit terrein duidelijk aan welke rol zij van de provincie verwachten. Zij zien graag dat de provincie een faciliterende en regisserende rol pakt als het gaat om verdienmodellen. Ook externe partijen realiseren zich dat er in de toekomst weinig nieuwe financiële middelen te beschikking komen en verwachten dat ook in steeds mindere mate van de provincie.

Binnen de provinciale organisatie spelen meerdere initiatieven, die zijn gericht op het vraagstuk dat steeds minder publiek en privaat geld beschikbaar komt voor het realiseren van doelstellingen o.a. op het terrein van natuur, cultuur, erfgoed, recreatie en economie. Deze initiatieven zijn maatwerk oplossingen en zijn daarom verschillend van elkaar. Voorbeelden zijn het garantiefonds energie, het nieuwe life-science fonds voor startende bedrijven, crowd-funding bij cultuurprojecten, etc.. Ruimte geven aan ondernemerschap past in deze gedachte.

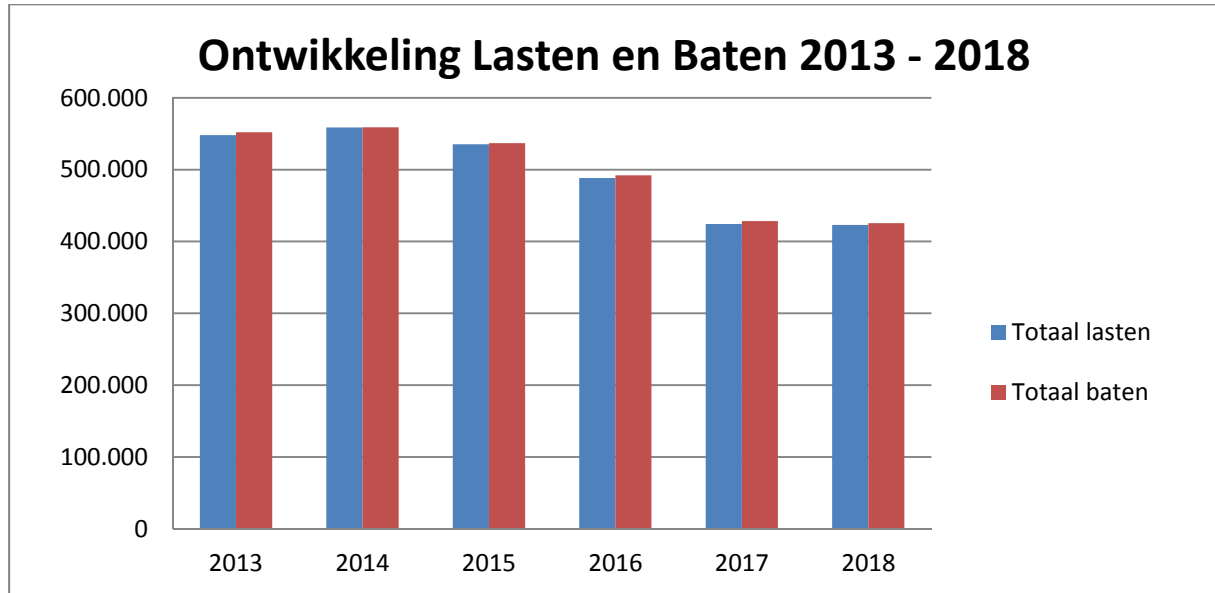
De provincie wil de interne expertise en voorbeelden verbinden met externe partijen met als doel – in een tijd met steeds minder middelen - het versterken van de ontwikkelingskracht van partijen en projecten in de regio.

Ontwikkeling van Economic Board Utrecht - De regio Utrecht is al decennia lang een succesvolle en aantrekkelijke regio. Centrale ligging, slimme ondernemers, goed opgeleide bevolking, veel groen en prachtige historische steden en dorpen. Utrecht is volgens de EU de meest competitieve regio van Europa. Binnen de thema's groen, gezond en slim ontwikkelt de EBU samen met bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden projecten die niet alleen nieuwe bedrijvigheid genereren maar ook oplossingen bieden voor maatschappelijke vraagstukken.

Wij hebben als provincie mede het initiatief genomen om deze Economic Board Utrecht te realiseren. Wij beschouwen EBU als het middel om ons economische stimuleringsbeleid te faciliteren en verder te ontwikkelen. In 2015 zal de EBU omvangrijke projecten zoals Nul op de meter (energie neutrale woningen), Wonen zonder zorgen (langer thuis wonen), Colab (diensteninnovatie), Healthy Urban Living, de Human Capital Agenda, en de Internationaliseringsagenda verder uitwerken.

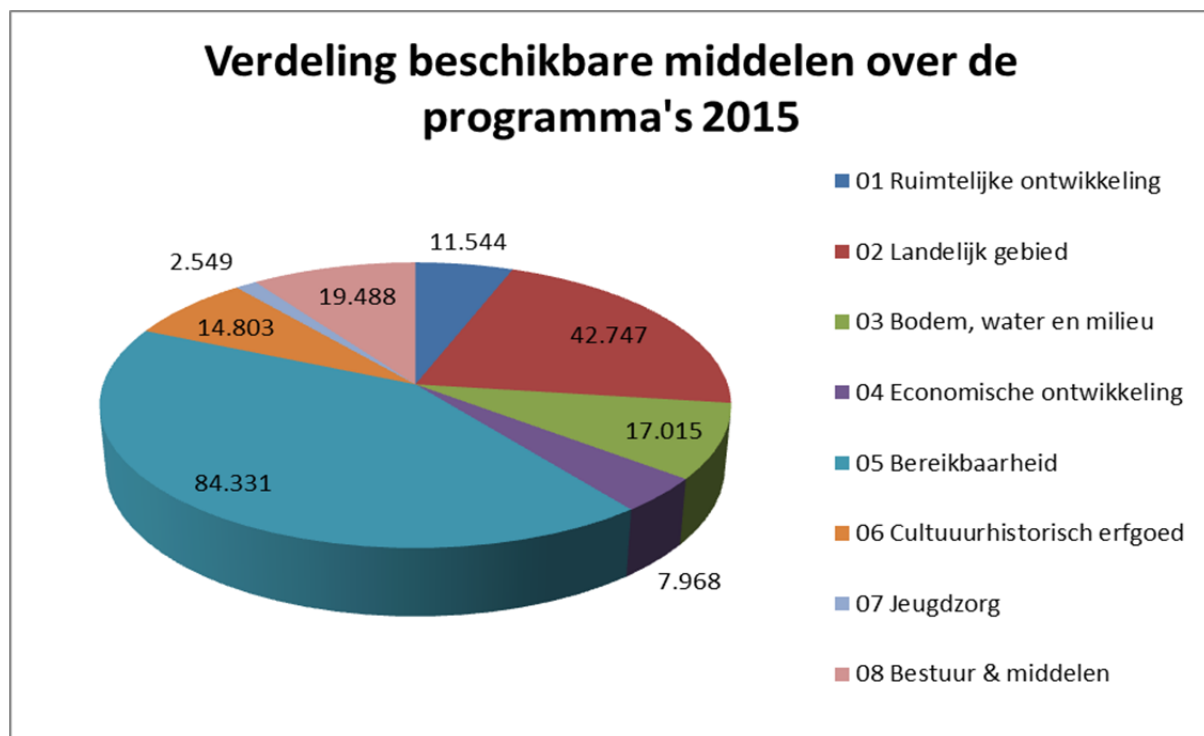
1.3 De financiën van de provincie in een oogopslag

In de onderstaande drie grafieken wordt in één oogopslag een beeld getoond van de ontwikkelingen in onze baten en lasten, de saldi van de programma's en de stand van de reserves. Voor een meer uitgebreide financiële beschouwing wordt verwezen naar paragraaf 1.4 'De financiële begroting op hoofdlijnen'. De bedragen in de grafieken zijn x € 1.000.

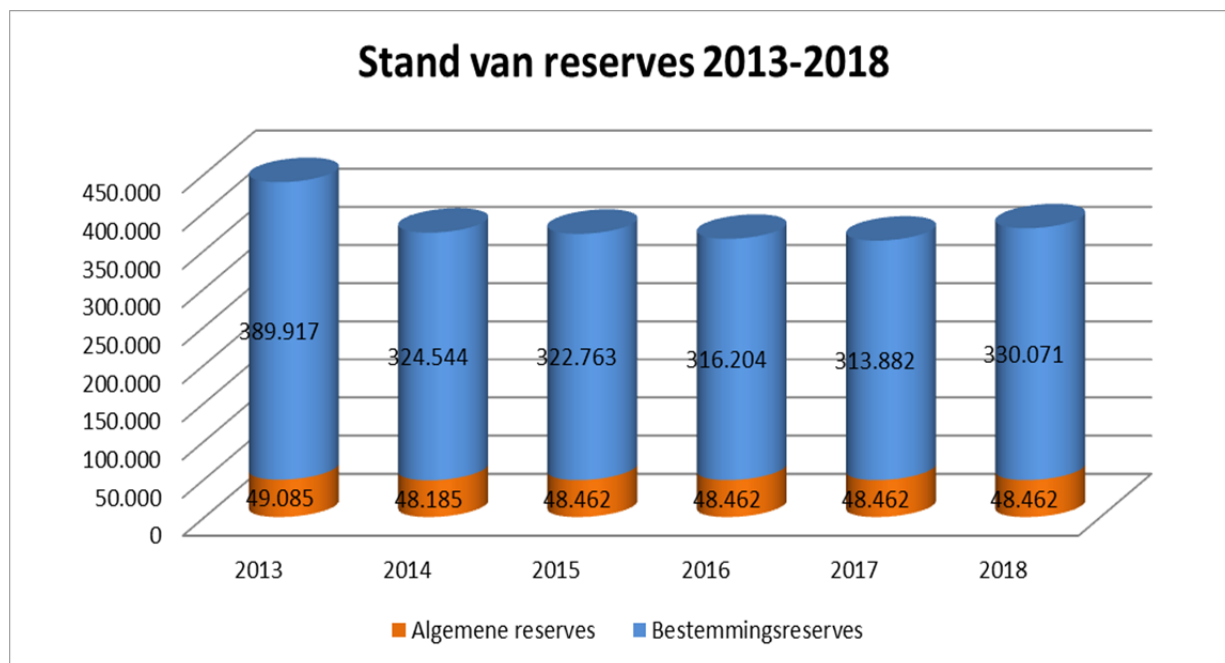
Grafiek 1 Ontwikkeling Lasten en Baten 2013-2018

De begrote lasten over 2015 zijn ongeveer € 535 mln. (2014: € 559 mln., 2013: € 548 mln.) In 2018 zal dit nog maar € 423 mln. zijn. Dit is gedeeltelijk het gevolg van keuzes die wij als coalitie hebben gemaakt, zoals de focus op onze kerntaken. Ook komen hierin de bezuinigingen en keuzes van het Rijk tot uitdrukking, zoals de overgang van de taken voor jeugdzorg naar de gemeenten per 1 januari 2015. En de afschaffing van de WGR+ regio's waardoor de lasten en baten voor programma Bereikbaarheid per 1 januari 2015 stijgen met het BDU deel en de met verkeer- en vervoerstaken samenhangende middelen vanuit het BRU.

Grafiek 2 Verdeling beschikbare middelen per programma

Grafiek 2 geeft de verdeling weer van de middelen over de programma's. Veruit de meeste middelen geven wij uit binnen het programma Bereikbaarheid, waarin wij werken aan het realiseren van een doelmatig verkeers- en vervoersysteem, het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verminderen van de negatieve effecten hiervan op de kwaliteit van de leefomgeving. Ook de integratie van het BRU maakt daar onderdeel uit van programma Bereikbaarheid. In hoofdstuk 2 'Programma's' wordt per programma inzicht gegeven in de beschikbare middelen.

Grafiek 3 Stand van reserves

Uit bovenstaande grafiek blijkt dat wij in de periode 2013 tot en met 2018 een deel van de reserves inzetten voor het realiseren van onze beleidsopgaven. Na 2017 neemt de eigen vermogenspositie weer toe, maar dit komt omdat nog niet alle incidentele uitgaven ten laste van de reserves bekend zijn. Zie paragraaf 1.4.4 voor de mutaties in de reserves.

1.4 De financiële begroting in hoofdlijnen

Uitgangspunt voor de Begroting 2015 zijn de oorspronkelijke ramingen uit de Begroting 2014. Hierin zijn de Statenbesluiten, inclusief de Voorjaarsnota 2014 en Najaarsrapportage 2014 geëffectueerd. De inkomsten uit algemene middelen zijn herzien, op basis van de recente cijfers en prognoses uit de meicirculaire 2014.

Uit de vastgestelde Begroting 2015 van het BRU is het BDU deel en de met de verkeer- en vervoerstaken samenhangende middelen in de provinciale begroting meerjarig verwerkt. Tot slot zijn de provinciale meerjarenbegroting bijgesteld voor de nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie). Voor de looncompensatie wordt uitgegaan van de gestegen werkgeverlasten. Prijscompensatie is alleen toegekend indien er sprake is van contractuele afspraken waarin indexeringsafspraken zijn opgenomen. In deze begroting is geen rekening gehouden met de integratie van de DLG.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Saldi programma's incl. overhead (A)	-160.140	-222.156	-200.445	-146.861	-142.242	-123.266
Stelposten (B)	-3.267	-2.806	-4.329	-6.529	-8.429	-10.329
Beschikbare dekkingsmidd./baten (C)	166.605	158.009	157.668	152.639	154.837	155.243
Saldo begroting bruto = (A+B+C) (D)	3.198	-66.953	-47.106	-751	4.166	21.648
Mutaties in reserves (E)	654	67.279	48.780	4.659	-78	-19.089
Saldo begroting netto (F)	3.852	326	1.674	3.908	4.088	2.559

Tabel 1 Financieel meerjarenperspectief 2013-2018

Wij presenteren u een materieel sluitende Begroting voor 2015. Met het netto begrotingssaldo van € 1,674 mln. is voorzien in een door ons gewenste financiële buffer (zie tabel 2 en 3).

Analyse ten opzichte van Voorjaarsnota 2014

De Begroting 2015 laat voor de jaarschijf 2015 een netto begrotingsoverschot zien van € 1,674 mln. Bij de Voorjaarsnota 2014 werd nog uitgegaan van een netto begrotingsoverschot van € 1,000 mln. Dit verschil wordt verklaard door de verwerking van de financiële effecten uit de meircirculaire 2014 op onze uitkering uit het Provinciefonds en de aanpassing van het treasuryresultaat. In onderstaande tabel is de analyse cijfermatig verwerkt.

Verschillenanalyse meerjarig	2014	2015	2016	2017	2018
Begrotingsoverschot Voorjaarsnota 2014	1.000	1.000	3.195	2.024	327
Accres (trap-op-trap-af) Provinciefonds	-194	1.714	2.413	2.864	3.032
Aanpassing Treasuryresultaat	-295	-1.040	-1.700	-800	-800
Overige mutaties Najaarsrapportage 2014	-185				
Begrotingsoverschot Begroting 2015	326	1.674	3.908	4.088	2.559

Tabel 2 Verschillenanalyse ten opzichte van de Voorjaarsnota 2014

Analyse incidenteel-structureel

Structurele baten en lasten worden in beginsel jaarlijks in de begroting, meerjarenraming en jaarrekening opgenomen. Indien de structurele lasten worden gedekt door de structurele baten is er sprake van 'materieel' begrotingsevenwicht. Voor het begrip incidenteel kan gedacht worden aan baten en lasten die zich gedurende maximaal vier jaar voordoen. De incidentele lasten komen meestal via de besluitvorming over nieuw beleid tot stand, vaak via de Voorjaarsnota. Incidentele baten zijn de onttrekkingen uit reserves, niet-structurele specifieke uitkeringen en bijdragen van derden.

Om de baten en lasten en het (materieel) sluitend zijn van de begroting goed te kunnen beoordelen, is inzicht in het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de incidentele baten en lasten van belang. In onderstaande tabel is het meerjarig beeld opgenomen, onderverdeeld in structurele en incidentele baten en lasten.

Meerjarig beeld van structurele en incidentele baten en lasten		Bedragen					
		Realisatie 2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		349.581	78.653	76.890	85.272	83.786	78.935
Structurele personele lasten		74.812	67.341	57.094	56.343	56.343	56.343
Stelposten		3.267	2.806	4.329	6.529	8.429	10.329
Structurele stortingen in reserves		120.477	12.936	13.205	14.880	14.886	14.886
Totaal structurele lasten (A)		548.137	161.736	151.518	163.024	163.444	160.493
Structurele baten		264.254	20.390	20.502	30.346	30.214	25.399
Beschikbare dekkingsmiddelen		166.605	158.009	157.668	152.639	154.837	155.243
Structurele onttrekkingen reserves		121.131	11.728	11.728	11.697	11.369	11.369
Totaal structurele baten (B)		551.989	190.127	189.898	194.682	196.420	192.011
Saldo structurele baten en lasten (B-A) (C)		3.852	28.391	38.380	31.658	32.976	31.518
Incidentele lasten programma's		0	350.251	347.819	296.507	231.119	232.952
Incidentele stortingen in reserves		0	46.741	36.013	28.744	29.789	29.609
Totaal incidentele lasten (D)		0	396.992	383.832	325.251	260.908	262.561
Incidentele baten programma's		0	253.699	260.856	260.915	198.792	219.565
Incidentele onttrekkingen reserves		0	115.228	86.270	36.586	33.228	14.037
Totaal incidentele baten (E)		0	368.927	347.126	297.501	232.020	233.602
Saldo incidentele baten en lasten (E-D) (F)		0	-28.065	-36.706	-27.750	-28.888	-28.959
Netto begrotingssaldo (C+F)		3.852	326	1.674	3.908	4.088	2.559

Tabel 3 Meerjarig beeld incidenteel en structureel

In bovenstaande tabel 'structurele en incidentele baten en lasten' is af te leiden dat er een structureel begrotingsoverschot bestaat. Dat zetten wij voor een deel in om incidentele uitgaven te dekken. Structureel is een daling te zien in de incidentele lasten door de overgang van taken op het gebied van de jeugdzorg naar de gemeenten en omdat er minder incidentele uitgaven ten laste van de reserves zijn geraamd. Dit wordt over de periode 2015-2018 teniet gedaan door de financiële integratie van het BDU deel en de verkeer- en vervoerstaken samenhangende middelen vanuit het BRU.

1.4.1 Saldi van de programma's voor mutaties reserves

Bedragen x € 1.000

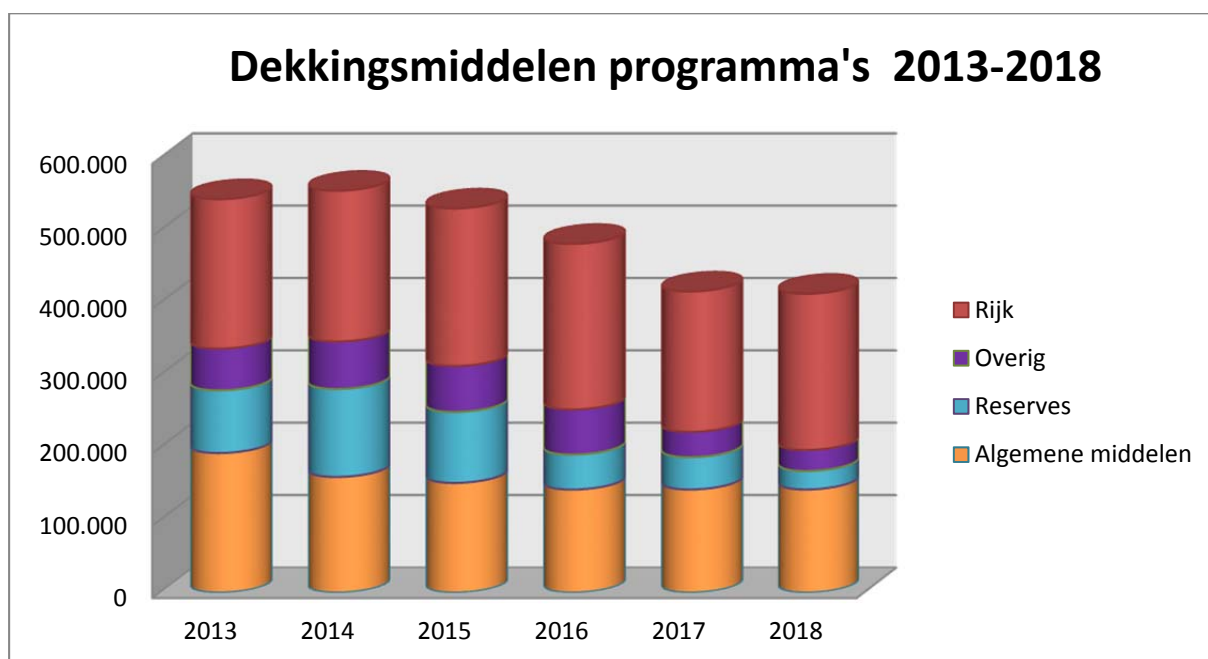
Saldi van de programma's (incl. overhead)	2013	2014	2015	2016	2017	2018
01 Ruimtelijke ontwikkeling	-15.836	-19.513	-11.544	-7.732	-7.232	-6.732
02 Landelijk gebied	-22.922	-53.903	-42.747	-26.495	-25.456	-25.401
03 Bodem, water en milieu	-16.999	-17.325	-17.015	-12.871	-12.576	-12.574
04 Economische ontwikkeling	-9.537	-8.456	-7.968	-6.705	-6.505	-6.505
05 Bereikbaarheid	-41.990	-75.115	-84.331	-60.772	-58.696	-40.283
06 Cultuurhistorisch erfgoed	-24.622	-13.271	-14.803	-11.930	-11.620	-11.620
07 Jeugdzorg	-7.113	-8.269	-2.549	0	0	0
08 Bestuur & middelen	-21.120	-26.304	-19.488	-20.356	-20.157	-20.151
Totaal saldi	-160.140	-222.156	-200.445	-146.861	-142.242	-123.266

Tabel 4 Saldi van de programma's (incl. overhead) voor mutaties reserves

De totaalsaldi van de programma's inclusief centrale overhead nemen gestaag af van ongeveer € 160 mln. in 2013 naar ongeveer € 123 mln. in 2018. De daling wordt vooral veroorzaakt door een afname in incidentele baten en lasten. Zie ook de paragraaf *Analyse incidenteel-structureel*.

Waarvan worden de programma's betaald?

In onderstaande grafiek is de herkomst van de baten voor het totaal van de programma's te zien over de periode 2013-2018.

Grafiek 4 Dekkingsmiddelen programma's

De categorieën zijn als volgt gedefinieerd: per programma zijn de binnenkomende middelen in hoofdcategorieën ingedeeld. Dit zijn de bestemmingsreserves die bij het programma horen en de specifieke uitkeringen van het Rijk. Dan blijven er nog diverse programma specifieke inkomsten over die te divers zijn om onder één noemer te vatten. Die vallen onder Overig. Nadat alle programma specifieke lasten en baten zijn verrekend blijft er nog een saldo over. Dit is het beslag op de Algemene middelen. In bovenstaande grafiek 4 is te zien dat ook onze inkomsten de komende jaren structureel teruglopen door de bezuinigingen door het Rijk en de overgang van de jeugdzorg naar gemeenten. Dit wordt in bovenstaande grafiek gecompenseerd door het verwerken van de structurele BDU middelen en overige incidentele middelen van het BRU.

1.4.2 Algemene dekkingsmiddelen

Als provincie hebben wij jaarlijks de beschikking over algemene financiële middelen om de beleidsplannen van Provinciale Staten uit te voeren. Dat zijn de algemene dekkingsmiddelen en deze staan los van de doeluitkeringen met een specifieke bestemming. De algemene dekkingsmiddelen hebben een viertal bronnen:

A. opcenten motorrijtuigenbelasting	€ 112,6 mln.
B. uitkering uit het Provinciefonds van het Rijk	€ 41,0 mln.
C. rente-inkomsten op uitgezette middelen	€ 3,0 mln.
D. overige algemene inkomsten	€ 0,2 mln.

Wij hechten aan een realistische en solide financiële basis onder ons beleid. Zoals wij ook schreven in ons coalitieakkoord 2011-2015, gebruiken wij alleen de financiële middelen die we nu hebben. Zo kunnen we tegenvallers opvangen en de provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting gelijk houden. Uiteindelijk moet onze focus op kerntaken en een kleinere provinciale overheid leiden tot lagere lasten voor onze inwoners. De algemene dekkingsmiddelen worden hieronder nader toegelicht.

A. Opcenten motorrijtuigenbelasting

Ruim 71% van de algemene dekkingsmiddelen bestaat uit de opcenten motorrijtuigenbelasting. Dit is dus de belangrijkste eigen inkomstenbron. Wij baseren ons op de meest recente gegevens van de Belastingdienst ten aanzien van aantallen en gewichtsklassen van motorrijtuigen in de provincie Utrecht. Beide factoren zijn mede bepalend voor de hoogte van de provinciale inkomsten uit opcenten MRB.

	Realisatie	Begroting				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Opcenten Motorrijtuigen belasting	103.860	110.800	112.600	113.163	113.729	114.297

Tabel 5 Opcenten motorrijtuigenbelasting

Vanaf 2015 wordt uitgegaan van een gematigde groei van circa 0,5%. Ten opzichte van 2013 stijgt in 2015 de motorrijtuigenbelasting doordat het Rijk de vrijstelling voor zeer zuinige auto's vanaf 2014 heeft afgeschaft. Het door de provincie bepaalde tarief aan opcenten is niet aangepast.

B. Algemene uitkering Provinciefonds van het Rijk

Het ministerie van Binnenlandse Zaken informeert ons over de ontwikkeling van de algemene uitkering uit het Provinciefonds, door middel van zogenaamde circulaires. In deze begroting is de meest recente circulaire (de meicirculaire 2014) verwerkt. Het accres 2014 wordt, ten opzichte van de raming in de septembercirculaire 2013, neerwaarts bijgesteld. Vanaf 2015 is sprake van een positieve bijstelling van het accres (zie tabel 6).

De accreseffecten worden met name veroorzaakt door een structureel lagere prijsontwikkeling, lagere loonontwikkeling in 2014, meevaller bij dividenden (+/- € 100 mln.) en het besluit tot kasritmeverschuiving van 2014 (+/- € 250 mln.) naar de jaren 2016 en 2017.

Uitkering Provinciefonds	Realisatie	Begroting				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stand voorjaarsnota 2014		42.467	40.034	33.863	34.144	33.814
Effecten meicirculaire		-194	1.714	2.413	2.864	3.032
Stand begroting 2015	52.933	42.273	41.748	36.276	37.008	36.846

Tabel 6 Uitkering Provinciefonds

De getoonde ramingen kennen een relatief hoge mate van onzekerheid vanwege de uitwerking van de Rijksbegroting.

C. Treasuryresultaat

Naar verwachting zal begin 2015 € 367 mln. zijn uitgezet in geld- en kapitaalmarkt. Deze gelden worden uitgezet conform de wet Fido en de bepalingen in de Verordening interne zaken provincie Utrecht 2004. Hiertegenover staan in belangrijke mate beleidsverplichtingen en voorzieningen. Zolang deze middelen niet zijn aangewend (er rusten uiteraard wel claims op), worden deze belegd.

	Realisatie	Begroting				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Stand voorjaarsnota 2014	4.225	4.420	4.060	4.600	4.600	4.600
Bijstelling		-295	-1.040	-1.700	-800	-800
Treasuryresultaat	4.225	4.125	3.020	2.900	3.800	3.800

Tabel 7 Treasuryresultaat

De treasury-raming is naar beneden bijgesteld. Reden is een verdere neerwaartse bijstelling van de ontwikkeling van het rentepercentage voor liquiditeiten vanwege aanhoudende lage rentestand. Hierbij is uitgegaan van de

verwachte rentetarieven voor schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën en door de Nederlandse Bank verwachte rentepercentages per juni 2014. De verwachting is dat gezien het deflatiegevaar in de economie het herstel van de rente in 2014 en daarna niet vlot zal verlopen.

D. Overige algemene inkomsten

De overige algemene inkomsten bestaan uit te ontvangen dividenden (€ 0,1 mln.) van de Bank Nederlandse Gemeenten en de Nederlandse Waterschapsbank en de renteopbrengst van het Startersfonds (€ 0,2 mln.)

	Realisatie	Begroting				
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dividend	129	111	100	100	100	100
Overige algemene inkomsten	2.996	700	200	200	200	200

Tabel 8 Overige algemene inkomsten

1.4.3 Stelposten

Stelposten zijn voorlopige reserveringen die later preciezer worden ingevuld. De provincie Utrecht kent vanaf 2015 nog twee stelposten, te weten Onvoorzien en Loon- en prijscompensatie. Met het opheffen van de reserve bedrijfsvoering vervalt vanaf 2015 ook de stelpost Bedrijfsvoeringreserve.

	2015	2016	2017	2018
Stelpost Onvoorzien	-400	-400	-400	-400
Stelpost Loon- en prijsontwikkeling	-3.929	-6.129	-8.029	-9.929
Totaal Stelposten	-4.329	-6.529	-8.429	-10.329

Tabel 9 Stelposten

Stelpost onvoorzien

Wij reserveren ongeveer 0,25 procent van de jaarlijkse (verwachte) inkomsten¹ uit motorrijtuigenbelasting en provinciefonds voor onvoorzien. Dit is jaarlijks € 0,4 mln.

Stelpost loon- en prijscompensatie

De stelpost loon- en prijscompensatie stijgt jaarlijks met een vast bedrag om zo aan onze verplichtingen te kunnen voldoen op het gebied van loonafspraken en prijsontwikkelingen.

Loon- en prijscompensatie	2015	2016	2017	2018
Stand na Voorjaarsnota 2014	-4.224	-6.424	-8.324	-10.224
Inzet looncompensatie	124	124	124	124
Inzet prijscompensatie	171	171	171	171
Stand Begroting 2015	-3.929	-6.129	-8.029	-9.929

Tabel 10 Mutaties stelpost loon- en prijscompensatie

Loon- en prijscompensatie wordt vooraf in de begroting toegevoegd voor de nominale ontwikkelingen (loon- en prijscompensatie). Daarbij wordt voor de looncompensatie uitgegaan van de gestegen werkgeverslasten vanwege per saldo gestegen premies. Prijscompensatie is alleen toegekend indien er sprake is van contracten/afspraken waarin indexeringsafspraken zijn opgenomen die nagekomen moeten worden. Indien hierin geen indexeringspercentage wordt vermeld, wordt het percentage voor overheidsconsumptie uit de prognoses CPB CEP 2014 gehanteerd. Voor de begroting 2015 is dat een percentage van 1,5 %. Omdat er nog geen CAO is afgesloten voor de periode 2012-2015 is de stelpost op dit moment relatief hoog.

1.4.4 Reserves

Voor sommige (incidentele) onderwerpen hebben we gespaard of extra geld opzij gezet. Dit geld hebben wij ondergebracht in gelabelde programmareserves, de zogenoemde bestemmingsreserves. Daarnaast hebben we de algemene reserves. In onderstaande tabel ziet u het saldo van de stortingen en onttrekkingen in deze programmareserves, en de stortingen en onttrekkingen in de reserves die niet via een programma, maar via de algemene middelen lopen:

¹ Ter indicatie: de IFLO (Inspectie Financiën Lokale Overheden) van het ministerie van Binnenlandse Zaken hanteert bij artikel 12-gemeenten voor onvoorzien 0,6 procent van de som van de algemene uitkering en de ozb-capaciteit.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mutaties in reserves	-654	-67.779	-48.780	-4.659	78	19.089
Reserves via programmas	32.439	-63.027	-49.057	-4.659	78	19.089
Reserves via algemene middelen	-33.092	-4.752	277	0	0	0

Tabel 11 Mutaties in reserves

Een compleet overzicht van alle reserves vindt u in de Staat van reserves in de bijlagen. Een overzicht van de stortingen en onttrekkingen aan reserves per programma staat in de gelijknamige bijlage. Tabel 12 bevat het overzicht van de mutaties in de reserves via de algemene middelen:

	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mutaties in reserves	-33.092	-4.752	277	0	0	0
Algemene reserve	-30.486	-3.078	277	-	-	-
Reserve projecten	-600	-	-	-	-	-
Reserve weerstandsvermogen	-	-1.111	-	-	-	-
Reserve rente en afschrijving	-	-	-	-	-	-
Reserve BVR	-106	-563	-	-	-	-
Reserve Treasury	-1.900	-	-	-	-	-

Tabel 12 Mutaties in reserves via algemene middelen

Verrekeningen met de algemene reserve

In 2015 storten we € 0,300 mln. in de algemene reserve (saldireserve) als gevolg van de herbestemming van het frictiebudget Alleato (zie Najaarsrapportage 2012, pagina 6). Daarnaast vindt er een onttrekking plaats van € 0,023 mln. voor bibliotheekvernieuwing conform het besluit bestemmingsvoorstel jaarrekeningresultaat bij de jaarrekening 2013.

1.4.5 Integratie BRU

De volledige integratie van het BRU in de provinciale organisatie vindt plaats na de definitieve (PS-) besluitvorming. Uit de vastgestelde begroting 2015 van het BRU is de brede doeluitkering (BDU) verkeer en vervoer en de met verkeer- en vervoerstaken samenhangende baten en lasten meerjarig opgenomen in onze begroting.

1.4.6 Conclusies

De financiële positie van de provincie wordt bepaald door het meerjarig sluitend zijn van de begroting alsmede door de relatie tussen de omvang van de risico's en de weerstandscapaciteit. Wij hebben de financiële omvang van de risico's en het risicoprofiel beoordeeld en afgezet tegen de middelen die de provincie heeft dit op te vangen. Op grond hiervan kan worden geconcludeerd dat het weerstandsvermogen van de provincie Utrecht als ruim voldoende kan worden gekwalificeerd. Voor een uitgebreide uiteenzetting hiervan verwijzen wij naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op basis van de gepresenteerde overzichten kunnen we een aantal algemene conclusies trekken. Allereerst is er sprake van een meerjarig (materieel) sluitende Begroting met een netto begrotingsoverschot van € 1,674 mln. in 2015 en van enkele miljoenen euro's de jaren daarna. Verder laat deze Begroting zien dat zowel de inkomsten als de uitgaven de komende jaren teruglopen. De opstelling in structurele en incidentele lasten en baten maakt duidelijk dat dit voornamelijk komt doordat we minder incidentele uitgaven doen, maar ook minder incidentele inkomsten hebben. Alhoewel de inkomsten teruglopen, leidt dit nergens tot problemen; onze financiën zijn nog steeds duurzaam op orde. Bovendien kunnen wij de lasten voor de burger gelijk houden.

Programma's

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder
1	Ruimtelijke ontwikkeling	Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat is onze missie?

De provincie Utrecht heeft een uitstekende uitgangspositie. Mensen wonen, werken, recreëren en studeren hier graag. We streven ernaar:

- een levenskrachtige en aantrekkelijke provincie te blijven, waarin de steeds verrassende ruimtelijke kwaliteit van stad en ommeland duurzaam wordt versterkt;
- bij te dragen aan het vestigingsklimaat en de economische positionering van de provincie door de kwaliteit van het landelijk gebied te vergroten en in te zetten op vitale steden en dorpen;
- samen met partners een voldoende en divers woningaanbod en een goed voorzieningenniveau in steden en dorpen te realiseren.

Wat willen we bereiken?

- 1 Een scherpere afweging van belangen rond ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij gezocht wordt naar een optimale mix voor mens, milieu en middelen.
- 2 Betere benutting van kansen voor verdere ontwikkeling van gebiedskwaliteiten door verbinding te zoeken met partners.
- 3 Meer toekomstbestendige binnenstedelijke (woon)kwaliteit, efficiënter ruimtegebruik en een gezondere woningmarkt.
- 4 Beter en breder beschikbaar hebben van ruimtelijke informatie gericht op meer inhoudelijke verbindingen, vernieuwende toepassingsmogelijkheden en samenwerking met strategische partners.

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

1. Een scherpere afweging van belangen rond ruimtelijke ontwikkelingen, waarbij gezocht wordt naar een optimale mix voor mens, milieu en middelen.

Provinciaal ruimtelijk beleid

De Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 (PRS) en de Provinciale Ruimtelijke Verordening (PRV) zijn de kaders voor ons te voeren ruimtelijk beleid. Aan het begin van de nieuwe coalitieperiode start de voorgenomen herijking van PRS en PRV, waarbij in ieder geval de stedelijke programma's opnieuw worden gezien. Deze stap completeert het scala aan actuele beleidskaders voor de fysieke leefomgeving. Het voornemen is om op basis hiervan een beleidsneutrale omzetting te plegen naar een Omgevingsvisie zoals bedoeld in de concept-Omgevingswet.

De realisatie van het huidige ruimtelijk beleid verloopt langs drie lijnen.

- a) Samen met gemeenten werken aan Ruimtelijke Agenda's (RAG), beoordeling van gemeentelijke plannen aan de hand van de PRV en het opstellen van inpassingsplannen. Zie verder onder Gemeentelijke RO.
- b) Het operationeel maken van nieuwe ruimtelijke beleidsthema's via onder meer het Ruimtelijk Actie Programma 2012-2015 (RAP-2) en 2016-2019 (RAP-3). Dit RAP-3 wordt in 2015 opgesteld, in samenhang met de herijking van de PRS/PRV, en wordt ondersteund door structureel budget.
- c) Elementen van het ruimtelijk beleid worden ook gerealiseerd via andere beleidssporen en via (gebieds-) projecten. Om de integraliteit van gebiedsprojecten te bevorderen wordt in 2015 de dynamische projectenlijst van het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma 2012-2019 geactualiseerd. De structurele financiële middelen van het IGP worden ingezet bij gebiedsontwikkeling waar meerdere majeure provinciale beleidsdoelen worden gerealiseerd.

Ook in 2015 wordt via het Verslag Ruimtelijk Beleid aan PS verantwoording afgelegd over het gevoerde ruimtelijk beleid in het voorgaande jaar.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Verslag Ruimtelijk Beleid	Tijdige voortgangsrapportage gebiedsontwikkeling en uitvoering PRS aan PS	2° Q	2° Q	2° Q	2° Q	2° Q	2° Q	2° Q
Beperking Stedelijk Ruimtebeslag	Percentage van de woningvoorraad dat ligt in stadsgewest Utrecht en regio Amersfoort	75%	75%	75%	75%	75%	75%	75%

Gemeentelijke Ruimtelijke ontwikkeling

Vroegtijdig overleg en gezamenlijk optrekken met gemeenten is cruciaal om de doelen, ambities en belangen uit PRS en PRV op kwalitatief goede wijze gerealiseerd te krijgen. De eerste resultaten van het traject Ruimtelijke Agenda Gemeenten, waarbij met gemeenten de gemeenschappelijke, ruimtelijke opgaven worden benoemd en vervolgens in partnerschap uitgevoerd, worden steeds meer zichtbaar. Het is onze ambitie om eind 2015 met alle Utrechtse gemeenten te beschikken over een bestuurlijk ondertekende agenda. De Ruimtelijke Agenda's vormen het richtsnoer voor GS-werkbezoeken en bestuurlijk en ambtelijk overleg.

De uitbreiding van het aantal Ruimtelijke Agenda's betekent tevens, dat ook in 2015 de lijn verder wordt doorgetrokken om minder tijd te steken in de beoordeling van gemeentelijke ruimtelijke plannen. De energie wordt met extra focus ingezet op de plannen met grotere provinciale belangen. In combinatie met het RAG-traject en vroegtijdige afstemming verwachten wij minder (met inzet van het wettelijk WRO-instrumentarium) te hoeven reageren op c.q. ingrijpen bij gemeentelijke bestemmingsplannen.

Ter borging c.q. realisering van provinciale belangen zal naar verwachting ook in 2015 voor meerdere planinitiatieven het instrument inpassingsplan worden ingezet. Het zal hierbij vooral gaan om ontwikkelingen rond provinciale infrastructuur. Het eventueel opstellen van inpassingsplannen, gericht op herziening van kantoorbestemmingen, wordt niet voorzien vóór 2017 en zal eerst worden vooraf gegaan door een thematische provinciale structuurvisie, die naar verwachting medio 2015 wordt vastgesteld.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Aantal ingediende ziens wijzen WRO bij gemeenten	Aantal bestemmingsplannen, waarbij de provincie een zienswijze heeft ingediend als % van het totaal aantal bestemmingsplannen	5 % (*)	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %

(*) streefwaarde bedroeg 10 %, maar de investering in de 'voorkant' van gemeentelijke beleidsprocessen werpt vruchten af.

2. Betere benutting van kansen voor verdere ontwikkeling van gebiedskwaliteiten door verbinding te zoeken met partners.

Bovenprovinciaal ruimtelijk beleid

In 2015 wordt de samenwerking met buurprovincies, Noordvleugelpartners en het Rijk voortgezet rondom onder meer de NV Utrecht, Groene Hart, Food Valley en de (opgaven uit de) Gebiedsagenda en het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT). De inzet is er daarbij op gericht om onze, met regiopartners gedeelde, ambities blijvend te agenderen en onze opgaven een stap verder op weg naar de uitvoering te brengen.

Ruimtelijke kwaliteit

In 2015 wordt bij de afweging van alle belangen in zowel bestaande situaties als bij nieuwe ontwikkelingen nog meer gelet op de toegevoegde ruimtelijke kwaliteit. Dit betreft zowel de eigen provinciale plan- en beleidsvorming als de beoordeling van andermans (gemeentelijke) plannen. Daarbij gaat het uitdrukkelijk niet alleen om belevingswaarde (hoe ziet het eruit?), maar duidelijk ook om gebruikswaarde (welke functie wordt hiermee gediend?) en toekomstwaarde (gaat het om een duurzame ontwikkeling/regeling?).

Tijdens de jaarlijkse Dag van de Ruimtelijke Kwaliteit en in zogenoemde 'landschapscafé's' wordt met het brede netwerk van externe adviseurs gezocht naar en ervaringen uitgewisseld rond nieuwe benaderingen en wegen. In de eerste helft 2015 wordt de stimulerende bijdrage van de onafhankelijk Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) opnieuw op zijn waarde bezien. De ARK blijft in ieder geval deelnemen in de Kwaliteitsteams voor Ring Utrecht (A27, A12 en NRU) en knooppunt Hoewelaken.

Succesvolle afronding van het gebiedsprogramma Hart van de Heuvelrug

Met de belangrijkste partners in het gebied, de gemeenten Soest en Zeist, willen wij eind 2014 nieuwe samenwerkingsafspraken maken. Met dit als basis zijn alle inspanningen gericht op een succesvolle afronding van het gebiedsprogramma in de komende 10 jaar. Zie verder voor Hart van de Heuvelrug en Vliegbasis Soesterberg de paragraaf Grondbeleid.

3. Meer toekomstbestendige binnenstedelijke (woon)kwaliteit, efficiënter ruimtegebruik en een gezondere woningmarkt.

In 2015 voeren we het Programma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling (WBO) verder uit op grond van de ambities en doelen zoals gesteld in de kadernota WBO 2012-2028. Het accent van de uitvoering komt te liggen op:

- Het realiseren van gebiedsgerichte samenwerkingsprojecten in de 7 focusgemeenten Utrecht (o.a. Merwedekanaalzone), Amersfoort (o.a. Oliemolenkwartier), Houten (o.a. De Slinger), Nieuwegein (o.a. Rijnhuizen/Parklaan), Woerden (o.a. Defensie-eiland), Veenendaal (o.a. Brouwerspoort) en Wijk bij Duurstede (o.a. De Engk). In deze gebieden worden de binnenstedelijke opgaven met accent op wonen, die

veelal waren vastgelopen of gestagneerd, weer in beweging gezet. Onze inzet is gericht op het toevoegen van vernieuwing, het leggen van verbindingen met (nieuwe) partijen, en/of het ondersteunen van de ontwikkeling met een financiële impuls.

- b) Het ondersteunen van projecten die impact hebben op binnenstedelijke kwaliteit en wonen waaronder gebiedstransformatie/transformatie van leegstaand vastgoed, duurzame binnenstedelijke ontwikkeling en organische gebiedsontwikkeling.
- c) Het geven van het laatste zetje van woningbouwprojecten in de vorm van een eenmalige financiële impuls, zodat deze versneld gerealiseerd kunnen worden.
- d) Het ontwikkelen en delen van opgedane kennis en het verbinden van (nieuwe) netwerken. Concreet organiseren we netwerkbijeenkomsten met het Platform Woningmarkt Utrecht, het Bestuurlijk Versnellingsnetwerk en brengen het Financieel netwerk Innovatieve Constructies (FINC) bijeen om concrete financiële vraagstukken uit te werken.

In 2015 zullen we op grond van de kadernota WBO 2012-2028 tevens bouwen aan de inrichting van een vervolprogramma. Dit is nodig omdat het huidige programma gekoppeld is aan incidentele middelen met een doorloop t/m 2015. De inrichting van een volgend programma zal rekening houden met de ontwikkelingen en urgente vraagstukken die op dat moment actueel zijn, inspelen op kansen die zich in het werkveld voordoen en qua aanpak aansluiten bij de wensen van een nieuw college.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Woningbouw	Aantal gemeentelijke bouwplannen dat met het instrumentarium uit de Kadernota Binnenstedelijke Ontwikkeling en Wonen in de ontwikkeling verder is gebracht	20	20	25	25	25*	25*	25*

(*) Door de afloop van het huidige programma in 2015 is verdere ontwikkeling na 2015 niet te plannen.

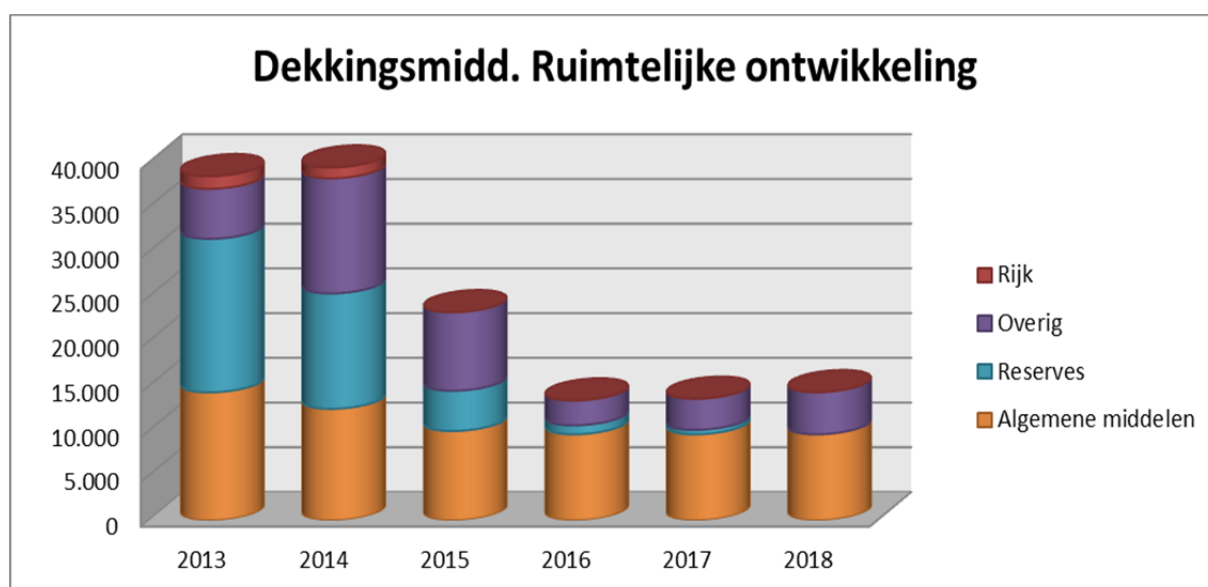
4. Beter en breder beschikbaar hebben van ruimtelijke informatie gericht op meer inhoudelijke verbindingen, vernieuwende toepassingsmogelijkheden en samenwerking met strategische partners.

In 2015 gaan wij met onze maatschappelijke partners omgevings- en beleidsinformatie samenstellen uit een netwerk van bronnen die door partners onderling beschikbaar worden gesteld. Omdat de door overheden gebruikte informatie integer moet zijn, is de eerste uitdaging dat de provincie Utrecht haar eigen informatie op orde moet hebben. Hiervoor is al een begin gemaakt en deze wordt in 2015 als ambitie verder uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		16.152	1.328	1.042	592	592	592
Apparaatskosten		6.678	6.166	6.002	6.140	6.140	6.140
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		22.830	7.494	7.044	6.732	6.732	6.732
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	26.099	13.278	3.766	3.961	4.694
Totaal lasten	(A)	22.830	33.593	20.322	10.498	10.693	11.426
Structurele baten		6.994	0	0	0	0	0
Incidentele baten		0	14.080	8.778	2.766	3.461	4.694
Totaal baten	(B)	6.994	14.080	8.778	2.766	3.461	4.694
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-15.836	-19.513	-11.544	-7.732	-7.232	-6.732
Storting in reserves	(D)	15.663	5.877	2.955	2.900	2.900	2.900
Onttrekking aan reserves	(E)	17.177	12.910	4.500	1.000	500	0
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-14.322	-12.480	-9.999	-9.632	-9.632	-9.632

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt voornamelijk uit 3 categorieën gefinancierd, te weten de algemene middelen, de provinciale reserves (tot en met 2017) en overige middelen. Deze overige middelen betreffen voornamelijk de verwachte verevening ten behoeve van het project Hart van de Heuvelrug. De provincie zorgt als projecttrekker namelijk voor de uitvoering en de voorfinanciering van de diverse deelprojecten.

De baten uit de provinciale reserves betreffen voornamelijk de reserve projecten (onderwerpen uit het coalitieakkoord 2007-2011), de reserve aanvulling ISV, de reserve Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling en de reserve IGP/RAP. Hiernaast wordt tot en met 2014 nog de decentralisatie-uitkering Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing van het Rijk ontvangen.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Ruimtelijke ontwikkeling	12.081	20.890	15.824	3.743	-5.066
Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	10.750	12.703	4.498	-6.252	-8.205
Totaal lasten	22.831	33.593	20.322	-2.509	-13.271
Baten					
Ruimtelijke ontwikkeling	4.085	12.784	8.778	4.693	-4.006
Wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	2.909	1.296	0	-2.909	-1.296
Totaal baten	6.994	14.080	8.778	1.784	-5.302
Saldo van dit programma	-15.837	-19.513	-11.544	4.293	7.969

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten circa € 13,3 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Ruimtelijke ontwikkeling (€ 5,1 mln.): in 2015 € 4 mln. lagere lasten door het programma Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg. Binnen het programma zitten meerdere projecten die elk hun eigen kasritme hebben en waarbij de uitgaven samenhangen met de fase waar het project zich in bevindt. Zie voor meer informatie de paragraaf grondbeleid.
- Wonen en Stedelijke vernieuwing (€ 8,2 mln.):
 - € 5,0 mln. lagere lasten door het aflopen van het programma Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing;
 - € 1 mln. lagere lasten voor Nieuw Wonen. Dit project zal naar verwachting in 2014 worden afgerond.
 - € 1 mln. lagere lasten voor de kadernota Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling. Omdat 2014 als oogstjaar wordt gezien, waar de piek aan toekenningen wordt verwacht, lopen de lasten in 2015 terug.

In 2015 zijn de baten circa € 5,3 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Ruimtelijke ontwikkeling (€ 4,0 mln.): in 2015 € 4 mln. lagere baten door het programma Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg. De projecten worden budgettair neutraal in de begroting opgenomen. Zie ook de paragraaf grondbeleid.
- Wonen en Stedelijke vernieuwing (€ 1,3 mln.): In 2015 € 1,2 mln. lagere lasten door het aflopen van de rijksbijdrage Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 2,5 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Ruimtelijke ontwikkeling (€ 3,7 mln.) hogere lasten in 2015 € 5 mln. door het programma Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg. Binnen het programma zitten meerdere projecten die elk hun eigen kasritme hebben en waarbij de uitgaven samenhangen met de fase waar het project zich in bevindt. Zie voor meer informatie de paragraaf grondbeleid.
- Wonen en Stedelijke vernieuwing (€ 6,3 mln.) lagere lasten:
 - € 7,8 mln. lagere lasten door afbouw van diverse onderwerpen uit het coalitieakkoord 2007-2011, zoals Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen, Zorgeloos wonen en Woningbouwproductie.
 - € 2,4 mln. hogere lasten voor de kadernota Wonen en Binnenstedelijke ontwikkeling doordat 2013 een opstartjaar is geweest voor het programma.

In 2015 zijn de baten circa € 1,8 mln. hoger dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Ruimtelijke ontwikkeling (€ 4,7 mln.): in 2015 € 4,7 mln. hogere baten door het programma Hart van de Heuvelrug en de Vliegbasis Soesterberg. De projecten worden budgettair neutraal in de begroting opgenomen. Zie ook de paragraaf grondbeleid.
- Wonen en Stedelijke vernieuwing (€ 2,9 mln.) lagere baten:
 - € 1,4 mln. lagere baten door het aflopen van de rijksbijdrage Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing;
 - € 1,4 mln. lagere baten door de afbouw van het Fonds Stedelijk Bouwen en Wonen. Subsidieontvangers die niet uiterlijk in 2013 hadden aangetoond dat het project was gestart hebben subsidie terugbetaald, waardoor in 2013 incidenteel extra baten zijn ontvangen.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder
2	Landelijk gebied	Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat is onze missie?

Met dit programma streven wij naar een levenskrachtige en aantrekkelijke provincie met een vitaal landelijk gebied. Onze missie is:

- Bijdragen aan een vitaal landelijk gebied waarin de ruimtelijke kwaliteit duurzaam wordt versterkt.

Wat willen we bereiken?

- 1 Een vitaler en samenhangender stelsel van natuurgebieden duurzaam ontwikkelen.
- 2 Een beleefbaarder erfgoed binnen het landelijk gebied.
- 3 Meer vraaggerichte recreatiemogelijkheden binnen het landelijk gebied.
- 4 Meer economisch vitale landbouw realiseren met een duurzamer ontwikkeling.
- 5 Beter de landschappelijke kwaliteit en diversiteit behouden en versterken.

Deze doelstellingen zijn beleidsmatig verankerd in de [Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie](#) (PRS). Daarin is ook vastgelegd om de realisatie van beleid gebiedsgericht op te pakken samen met medeoverheden, maatschappelijke organisaties, gebruikers en marktpartijen. We bieden ruimte voor initiatieven, maar realiseren zelf ook beleid via het [Ruimtelijk Actieprogramma](#) (RAP), het [Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma](#) (IGP) en de [Ruimtelijke Agenda Gemeenten](#) (RAG).

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

De uitvoering van provinciaal beleid voor het landelijk gebied vindt plaats via de [Agenda Vitaal Platteland](#) (AVP). De kaders hiervoor zijn vastgelegd in het Kaderdocument Agenda Vitaal Platteland. Er wordt gewerkt met gebiedscommissies waarin gemeenten, waterschappen en maatschappelijke organisaties zijn vertegenwoordigd. Aan de hand van het Kaderdocument hebben de gebiedscommissies gebiedsprogramma's opgesteld. Deze voeren zij nu uit. In 2014 hebben de gebiedscommissies een aanvulling op de gebiedsprogramma's aanvaard. Deze aanvulling was nodig om invulling te geven aan het Decentralisatieakkoord Natuur, [Natuurbeleid 2.0 en de Nota Uitvoering Grondstrategie](#). Voor een betere toepassing van ruimtelijke informatie zullen wij in 2015 de digitale keten versterken door informatie-uitwisseling tussen de verschillende maatschappelijke partners te verbeteren.

1. Een vitaler en samenhangender stelsel van natuurgebieden duurzaam ontwikkelen

Voor de uitvoering van het [Akkoord van Utrecht](#) zetten wij in op de realisatie van 1506 hectare nieuwe natuur in 2027 door verwerving, functiewijziging, inrichting en beheer. De ambities van dit akkoord blijven ondanks ombuigingen recht overeind staan, al is het voor niet-internationale natuur op dit moment niet in te schatten of het een jaar eerder of later klaar is. Conform de Grondstrategie hanteren wij hierbij een fasering. Voor enkele Natuurbeschermingswetgebieden zullen de herstelmaatregelen in 2015 afgerond moeten zijn. De N2000-gebieden, de KRW-gebieden binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en een beperkt deel van de beschermde natuurgebieden moeten in 2021 gerealiseerd zijn. De overige opgaven kunnen tot 2027 worden afgerond. Daarnaast bieden wij de ruimte om 3.000 hectare groene contour op vrijwillige basis te ontwikkelen. Ook gaan wij door met het als natuur inrichten van reeds verworven gronden. Voor zowel verwerving als inrichting van natuur verrichten we voorbereidende en afrondende activiteiten. Een belangrijk deel van de natuuropgaven wordt gerealiseerd als onderdeel van de integrale gebiedsplannen voor Oostelijke Vechtplassen Utrecht, Groot Wilnis Vinkeveen, Wilnis Bovenlanden en Groot Mijdrecht Noord. In 2015 start de natuurontwikkeling in de Wilnis Bovenlanden, Peilvak 9 van Groot Wilnis Vinkeveen, reservaat Demmerik en de zogenaamde Taartpunt in het Oostelijk Vechtplassengebied. Met de uitvoering van Life+ wordt gewerkt aan herstel van moerasnatuur in de Natura 2000 gebieden Botshol en Noorderpark. Verder wordt de uitvoering van de herinrichting van de uiterwaarden Nederrijn voortgezet. Essentieel is dat in 2015 de voor de Natuurbeschermingswetgebieden opgestelde Herstelplannen worden uitgevoerd. Als dit niet tijdig is afgerond kan de vergunningverlening voor ontwikkeling van agrarische bedrijven vastlopen. We starten met de feitelijke aanleg van de ecoducten N226 en N227, het derde ecoduct vergt meer tijd dan voorzien vanwege de verwerving van de benzinstations.

Op grond van het Decentralisatieakkoord wordt de realisatie van nieuwe natuur voor een belangrijk deel gefinancierd uit de opbrengsten van de verkoop van zogenaamde BBL-gronden. Met de gebiedscommissies hebben wij afgesproken dat zij er voor zullen zorgen dat er jaarlijks voor ten minste € 7 mln. wordt verkocht. Hierbij worden gelijkberechtiging en marktconformiteit toegepast.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Verwerving/ functie-verandering nieuwe natuur ¹	1.506 ha ²	104,9 ha ³	200 ha	325 ha	450 ha	575 ha	700 ha
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Inrichting nieuwe natuur ¹	4.506 ha ²	131,4 ha	450 ha	820 ha	1.120 ha	1.420 ha	1.720 ha
Behouden en ontwikkelen bestaande natuurwaarden en ontwikkelen samenhangend stelsel van natuurgebieden	Te realiseren ecoducten over provinciale wegen ¹	3	0	0	2	3	3	3
Bodemdaling veenweidegebieden	Hogere grondwaterstanden realiseren in het veengebied ¹	1.500 ha	0	200 ha	500 ha	800 ha	1.200 ha	1.500 ha

¹ Cumulatief vanaf 2012

² In 2027

³ Er zijn 20 ha verworven binnen de EHS maar deels in het zoekgebied, de rest betreft functieverandering.

2. Een beleefbaarder erfgoed binnen het landelijk gebied

Via een aantal projecten wordt ons militair erfgoed zichtbaar, toegankelijk en beleefbaar gemaakt. Prioriteit wordt gegeven aan projecten binnen de Grebbelinie en het Project Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW).

Binnen het programma Grebbelinie wordt het mede door marktpartijen geëxploiteerde informatiecentrum Grebbelinie in 2015 opgeleverd. Voor de NHW is voor de laatste fase 2015-2020 een nieuw programma opgesteld, waarin de nog openstaande opgaven (ontsluiting verdedigingswerken, routeverbindingen) zijn opgenomen. Gekozen is voor een nieuwe koers, waarin de samenwerking met private partijen centraal staat. 2015 is verder het openingsjaar van het Nationaal Waterliniemuseum op Fort Vechten. Ook zal komende periode bekend worden of de NHW mogelijk opgenomen kan worden op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Definitieve beoordeling hiervan zal naar verwachting medio 2018 plaatsvinden.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken militair erfgoed	Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken objecten binnen de Nieuwe Hollandse Waterlinie ¹	42	14	41	42	42	42	42
Behouden, zichtbaar en beleefbaar maken militair erfgoed	Objecten behouden, zichtbaar en beleefbaar maken objecten binnen Grebbelinie ¹	17	5	9	17	17	17	17
Completeren recreatieve hoofdnetwerk en landschap beter kunnen beleven	Ontwikkelde recreatieve poorten en Tops (stuks) ¹	13	4	8	13	13	13	13

¹ Cumulatief vanaf 2012

3. Meer vraaggerichte recreatiemogelijkheden binnen het landelijk gebied

In de gebiedsprogramma's is afgesproken om toeristische opstappunten te realiseren. Daarnaast evalueren we de routenetwerken voor wandelen en fietsen en pakken we knelpunten aan. De Gebiedscommissies werken in verband hiermee aan zeven recreatieve poorten, zestien toeristische overstappunten en aan recreatieve routes (met name het versterken fietsknooppuntensysteem en lange afstandswandelpaden). In totaal is daarmee ongeveer € 2 mln. gemoeid (zie voor recreatie ook programma 4). Een belangrijk deel van deze opgave is al gerealiseerd. De nog te realiseren onderdelen worden in 2015 opgeleverd.

Ook werken we verder aan de ontwikkeling van recreatiegebieden om Amersfoort in het project Groen Blauwe Structuur Amersfoort (inclusief Vathorst Noord) en de Laakzone.

Voor het programma Recreatie om de Stad (RodS) Utrecht is de verwachting dat de deelgebieden Parkbos en De Rivier (Haarzuilens) in 2015 gerealiseerd gaan worden. De realisatie van Heemstede Noord en onderdelen in het Hollandse IJssel-gebied starten ook in 2015.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Accommoderen recreatiedruk om de stad	Aangelegd recreatieterrein en groengebied rond Utrecht (Rods) ¹ (ha)	170	0	6	61	111	170	170
Accommoderen recreatiedruk om de stad	Aangelegd recreatieterrein en groengebied Amersfoort ¹ (ha)	138	85	100	115	138	138	138

¹ Cumulatief vanaf 2012

4. Meer economisch vitale landbouw realiseren met een duurzamer ontwikkeling

In 2015 wordt concreet gewerkt met het nieuwe door de EU gesteunde Plattelandsontwikkelingsprogramma POP3. Hiermee worden met Europese middelen de beleidsambities ondersteund op het gebied van agrarische structuurversterking, agrarisch natuurbeheer, waterbeheer in het landelijk gebied en hernieuwbare energie. Agrarische structuurversterking realiseren wij in samenhang met andere prioritaire opgaven. We ondersteunen boeren en gemeenten om nieuwe milieuregels in de praktijk nader uit te werken en te komen tot integraal duurzame stallen met aandacht voor landschappelijke inpassing, milieu, dierwelzijn en gezondheid.

In 2014 zijn wij in drie gebieden gestart met de nieuwe aanpak 'verkaveling voor groei'. Afhankelijk van de ervaringen in deze drie gebieden besluiten we of we het instrument in 2015 ook elders inzetten.

Wij continueren het agrarisch natuurbeheer, maar gaan deze middelen effectiever en gericht inzetten. Hiermee bereiden we ons voor op grote veranderingen die vanaf 2016, door het nieuwe Europese Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en door de landelijke afspraken over het nieuwe stelsel van agrarisch natuurbeheer, te verwachten zijn. De subsidiering van het agrarisch natuurbeheer zal met ingang van 2016 via agrarische collectieven lopen. Dit wordt in 2015 voorbereid. Subsidies voor het beheer van landschapselementen worden geïntegreerd in het Subsiestelsel Natuur en Landschapsbeheer. Hiermee willen we de waarden behouden en verder ontwikkelen. We onderzoeken op welke plekken een financiële bijdrage kan worden geleverd op grond van het Natuurbeleid 2.0. Regelingen voor natuur- en landschapsbeheer worden opengesteld voor het bestaande areaal aan natuurgebieden en voor agrariërs. Het beleid voor natuurgebieden, waaronder die van Staatsbosbeheer, valt sinds 2014 volledig onder onze verantwoordelijkheid.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Betere productie-omstandigheden voor landbouw	Uitvoeren kavelruil (stuks) ¹	10	4	10	10	10	10	10

¹ Cumulatief vanaf 2012

5. Beter de landschappelijke kwaliteit en diversiteit behouden en versterken

Vanuit de PRS/PRV en het Ruimtelijk Actie Programma werken wij aan het behouden en verder ontwikkelen van de kernkwaliteit van het landschap. De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen geeft hieraan richting. Door de kernkwaliteiten van de zeven Utrechtse landschappen in te brengen in de projecten binnen de provinciale programma's (en daarbuiten) worden er bestemmingsplannen en uitvoeringsplannen gemaakt waarin de landschappelijke kwaliteiten worden versterkt. Via de provinciale landschapsverordening worden regels gesteld ter bescherming van de waarden van landschap, natuur, cultuurhistorie en archeologie.

De Natuurbeschermingswet, Verordening stikstof veehouderijen en Natura 2000 provincie Utrecht 2012, Boswet, Flora- en Faunawet, Landschapsverordening provincie Utrecht 2011 en de Natuurschoonwet dragen bij aan het behoud van de kwaliteit van het landelijk gebied door op onze doelen afgestemde vergunningverlening en handhaving. In het uitvoeringsplan Jaarprogramma VTH 2014 worden de prioriteiten voor de groene vergunningverlening aangegeven.

Voor de groene regelgeving worden voor 2015 een groot aantal ontwikkelingen verwacht. De inwerkingtreding van de landelijke Programmatische aanpak Stikstof (PAS) moet samen met het nieuwe berekeningsmodel Aerius geïmplementeerd worden in de vergunningverleningsprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet en parallel daaraan moeten de 'oude' aanvragen nog volgens het 'oude' stikstofbeleid worden afgehandeld (overgangsrecht). Daarnaast zal ingezet moeten worden op verscherping van de handhaving op de PAS bronmaatregelen en de start van de uitvoering van de herstelmaatregelen.

Verder verwachten we in 2015 de invoering van de nieuwe wet Natuurbescherming, die grote gevolgen zal hebben voor de vergunningverlening en de handhaving in het kader van de Natuurbeschermingswet, Flora- en Faunawet en de Boswet. Zodra de contouren van deze wet definitief gaan worden en dus op hoofdlijnen bekend is wat dit gaat betekenen voor de provincies, pakken wij de voorbereiding van de implementatie op. Met de inwerkingtreding van deze wet krijgt de provincie er nieuwe taken bij in lijn met het Natuurakkoord. Dan zal ook duidelijk worden wat dit gaat betekenen voor het bestaande beleid en de invulling van de nieuwe taken en daarmee de inzet van vergunningverlening en handhaving.

In 2014 is de nieuwe Beleidsnota Flora- en Faunawet vastgesteld, inclusief het nieuwe ganzenbeleid met onder andere de aanwijzing van de rustgebieden die mogelijk extra financiën met zich mee zouden kunnen brengen. Daarnaast zijn ook de Verordening Schadebestrijding dieren en het provinciale Aanwijzingsbesluit aangepast. In 2015 zal dit beleid aangepast moeten worden vanwege de verwachte invoering van de nieuwe Wet Natuurbescherming.

We gaan in 2015 ook verder met de doorwerking van het beleid van Natuurbeleid 2.0 in de vergunningverlening en de handhaving. In 2014 is het beleid ter bescherming van Kleine Landschapselementen met de vaststelling van de waardenkaart van kracht geworden. De Kwaliteitsgids Utrechtse Landschappen heeft daarbij als onderlegger gefungeerd. Het doel is enerzijds de uiteenlopende identiteiten en de opbouw van het landschap zichtbaar te houden en anderzijds deze elementen met meestal actuele natuurwaarden als steppingstone of verbindingselementen voor de EHS te behouden. In het najaar van 2015 wordt dit beleid geëvalueerd.

De Natuurschoonwet wordt in 2014 geëvalueerd en dit kan mogelijk leiden tot een aanpassing van deze wet in 2015. Afhankelijk van de handhavingskeuzes zal dit tot een herverdeling of uitbreiding van de handhavingscapaciteit moeten leiden.

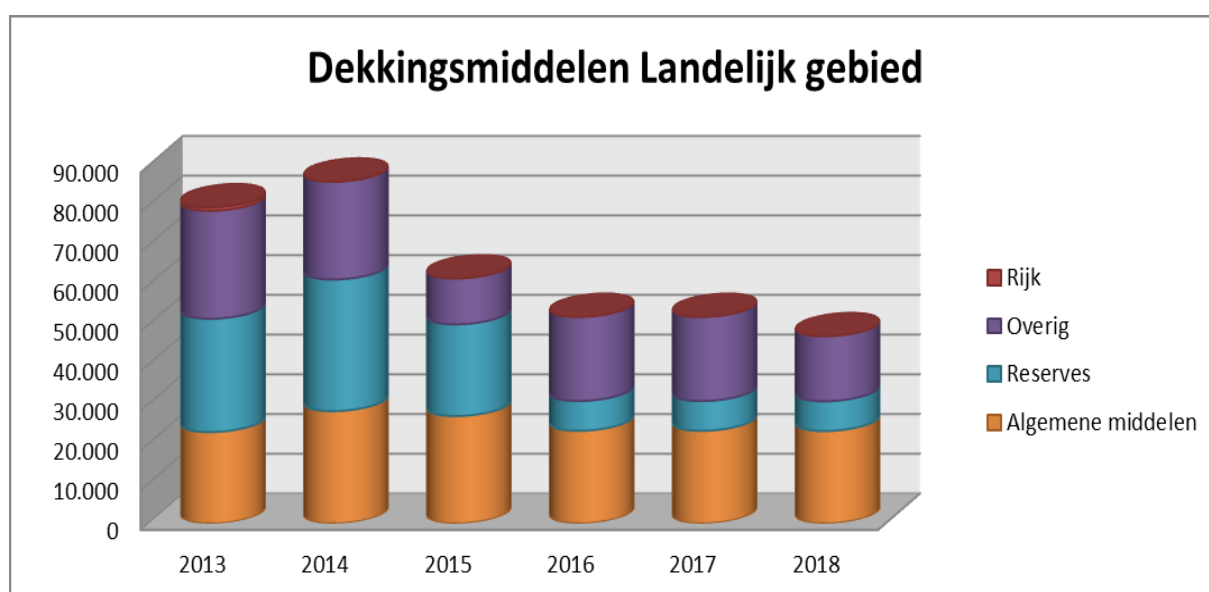
Belangrijk is de opdrachtverlening aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD). Per 1 juli 2014 zijn de groene handhavingstaken overgegaan naar de RUD, en fungeert de provincie als opdrachtgever.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Jaarplan Vergunningverlening	Percentage binnen de termijn afgegeven ontheffings-/vergunning-aanvragen	90%	91.9%	90%	90%	90%	90%	90%

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		40.418	26.146	26.149	35.779	34.740	29.925
Apparaatskosten		10.530	12.638	11.922	11.808	11.808	11.808
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		50.948	38.784	38.071	47.587	46.548	41.733
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	39.750	16.193	55	55	0
Totaal lasten	(A)	50.948	78.534	54.264	47.642	46.603	41.733
Structurele baten		28.025	11.517	11.517	21.147	21.147	16.332
Incidentele baten		0	13.114	0	0	0	0
Totaal baten	(B)	28.025	24.631	11.517	21.147	21.147	16.332
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-22.923	-53.903	-42.747	-26.495	-25.456	-25.401
Storting in reserves	(D)	28.601	7.503	7.380	4.318	5.357	5.357
Onttrekking aan reserves	(E)	28.524	33.132	23.103	7.500	7.500	7.500
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-23.000	-28.274	-27.024	-23.313	-23.313	-23.258

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt voor 2015 grotendeels gefinancierd vanuit de provinciale reserves (Reserve Landelijk Gebied) en de algemene middelen. De reserves zijn vanaf 2016 nog niet volledig begroot omdat de kasritmes nog moeten worden bepaald. Hierdoor is de reserve aan de lage kant begroot. De overige dekkingsmiddelen nemen iets toe, onder ander door de aanvullende middelen voor het natuurbeheer door de decentralisatie uitkeringen van het Rijk.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Kwaliteitsverbetering natuur en landschap	2.717	2.895	2.396	-321	-499
Agrarische zaken en plattelandsontwikkeling	431	271	861	430	590
Programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland	42.869	71.201	48.897	6.028	-22.304
Vergunningverlening en handhaving groene regelgeving	4.930	4.167	2.110	-2.820	-2.057
Totaal lasten	50.947	78.534	54.264	3.317	-24.270
Baten					
Kwaliteitsverbetering natuur en landschap	493	0	0	-493	-
Agrarische zaken en plattelandsontwikkeling	813	0	0	-813	-
Programmering en uitvoering Agenda Vitaal Platteland	26.031	24.808	11.486	-14.545	-13.322
Vergunningverlening en handhaving groene regelgeving	688	-177	31	-657	208
Totaal baten	28.025	24.631	11.517	-16.508	-13.114
Saldo van dit programma	-22.922	-53.903	-42.747	-19.825	11.156

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 24,3 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Agenda Vitaal Platteland (€ 22,3 mln.) lagere lasten:
 - Voor dit programma hebben we te maken met een meerjarige begroting. Voor 2015 is daarbij destijds uitgegaan van het nu begrote bedrag. In de praktijk fluctueren de uitgaven per jaar en daarom is het bedrag in 2014 met ongeveer € 21,0 mln. naar boven toe bijgesteld. Niet uit te sluiten valt dat dit voor 2015 ook nodig zal blijken. Dat zal in de VJN worden gecorrigeerd. Uiteraard blijven we binnen het totale programmabudget.
 - Het Groene Hart (€ 1,3 mln.) lagere lasten: Tot en met 2014 was jaarlijks € 1,3 mln. geraamd. Deze begrotingspost betreft de totale middelen voor de stuurgroep en programmabureau Groene Hart. Het betreft dus niet alleen de bijdrage van provincie Utrecht maar ook die van de andere partners. Omdat de provincie hier een coördinerende rol heeft is dit opgenomen in onze begroting. Bij het opstellen van de begroting waren nog geen afspraken gemaakt met de partners over de omvang van de bijdrage in 2015. Vooralsnog is het budget daarom op € 0 gezet, via de VJN zal hiervoor een bijstelling worden voorgesteld.
- Vergunningverlening en handhaving groene regelgeving (€ 2,0 mln.) lagere lasten:
 - In het kader van de verordening Stikstof Natura 2000 is in 2014 incidenteel budget toegekend om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen verrichten. Nu deze in 2014 worden afgerond is er in 2015 geen aanvullend budget meer nodig.

In 2015 zijn de baten € 13,1 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Agenda Vitaal Platteland (€ 13,3 mln.) lagere baten:
 - In de Bestuursovereenkomst ILG (decentralisatie) zijn afspraken gemaakt over bijdragen van het Rijk ten behoeve van AVP. In overeenstemming met deze afspraken ontvangen we in 2015 € 12,0 mln. minder dan in 2014.
 - Het Groene Hart (€ 1,3 mln.) lagere baten: Zie lasten.
- Groene regelgeving (€ 0,2 mln.) hogere baten: in het kader van de verordening Stikstof Natura 2000 is er in 2014 een correctie ten opzichte van de standaard geraamde leges inkomsten opgenomen.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 3,3 mln. hoger dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Agenda Vitaal Platteland (€ 6,0 mln.) hogere lasten:
 - Voor dit programma hebben we te maken met een meerjarige begroting. Voor 2015 is daarbij destijds uitgegaan van het nu begrote bedrag. In de praktijk fluctueren de uitgaven per jaar en bedroegen de uitgaven in 2013 € 8,8 mln. minder dan in de meerjarenbegroting geraamd.

- Bestuursakkoord Natuur (€ 15,4 mln.) hogere lasten: De middelen voor beheer natuur zijn vanaf 2014 beschikbaar gesteld omdat de taken gedecentraliseerd zijn, zie ook baten. In 2013 maakten deze middelen nog geen onderdeel uit van deze begroting. Zie ook afwijking bij de baten.
- Voor NHW is in de VJN voor de jaren 2014 en 2015 € 0,5 mln. extra beschikbaar gesteld.
- Het Groene Hart (€ 1,1 mln.) lagere lasten: Tot en met 2014 was jaarlijks € 1,3 mln. geraamd. Deze begrotingspost betreft de totale middelen voor de stuurgroep en programmabureau Groene Hart. Het betreft dus niet alleen de bijdrage van provincie Utrecht maar ook die van de andere partners. Omdat de provincie hier een coördinerende rol heeft is dit opgenomen in onze begroting. Bij het opstellen van de begroting waren nog geen afspraken gemaakt met de partners over de omvang van de bijdrage in 2015. Vooral nog is het budget daarom op € 0 gezet, via de VJN zal hiervoor een bijstelling worden voorgesteld.
- Vergunningverlening en handhaving groene regelgeving (€ 2,8 mln.) lagere lasten:
 - In het kader van de verordening Stikstof Natura 2000 is in 2013 incidenteel budget toegekend om de noodzakelijke werkzaamheden te kunnen verrichten. Nu deze in 2014 worden afgerond is er in 2015 geen aanvullend budget meer nodig.

In 2015 zijn de baten € 16,5 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Agenda Vitaal Platteland (€ 14,5 mln.) lagere baten:
 - In de Bestuursovereenkomst ILG (decentralisatie) zijn afspraken gemaakt over bijdragen van het Rijk ten behoeve van AVP. In overeenstemming met deze afspraken ontvangen we in 2015 € 24,9 mln. minder dan in 2014.
 - Bestuursakkoord Natuur (€ 11,5 mln.) hogere baten: Betreft aanvullende Rijksbijdrage voor nieuwe taken, zie lasten.
 - Het Groene Hart (€ 1,1 mln.) lagere baten: Zie lasten.
- Diverse incidentele baten in 2013 zijn in 2015 niet aan de orde (€ 2,0 mln.): Greendeals zonepanelen asbestdaken (€ 0,8 mln.), Natura 2000 (€ 0,5 mln.) en Stikstof Natura 2000 (€ 0,7 mln.).

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
3	Bodem, Water en Milieu	Dhr. drs. R.E. de Vries

Wat is onze missie?

We streven naar een zodanige kwaliteit van de fysieke leefomgeving dat optimale voorwaarden ontstaan voor de hoofdpogaven uit de Strategische Agenda. We richten ons daarbij vooral op de prioriteiten Waterveiligheid, Zoetwater, Leefkwaliteit stedelijk gebied en Drukte in de ondergrond.

Wat willen we bereiken?

- 1 Een duurzamere waterveiligheid, vanuit de gedachte van meerlaagsveiligheid: preventie, gevolgenbeperking en calamiteitszorg.
- 2 Een duurzamer en doelmatiger zoetwatervoorziening, met daarbij een toekomstperspectief voor bodemdalingsgevoelig gebied en een goede grondwaterkwaliteit voor het bereiden van drinkwater.
- 3 Het behouden of bereiken van een gezonder, veiliger en aantrekkelijker leefomgeving met in het bijzonder aandacht voor de leefkwaliteit stedelijk gebied als randvoorwaarde voor de ontwikkelopgave krachtige dorpen en steden.
- 4 Een duurzamer en efficiënter gebruik van de **ondergrond**, waarbij een goede afstemming plaats vindt tussen de belanghebbende partijen en de verschillende (toekomstige) functies van de ondergrond.
- 5 Een integrale omgevingsbeleid, waarbij de basiskwaliteiten bodem, water en milieu (conform wet- en regelgeving) op orde zijn.

Deze doelen zijn leidend voor het nieuwe Bodem-, Water- en Milieuplan (BWM-plan), dat 2015 wordt vastgesteld. In dit beleidsplan wordt het beleid voor de bovenstaande vier prioriteiten en de wettelijke taken voor de periode 2016-2021 uitgewerkt. Met deze taken zorgen wij voor een goede basiskwaliteit in de fysieke leefomgeving.

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

1. Een duurzamere waterveiligheid, vanuit de gedachte van meerlaagsveiligheid: preventie, gevolgenbeperking en calamiteitszorg.

In 2014 is in het kader van het Deltaprogramma, onder trekkerschap van de provincie, een breed door de regio gedragen advies vastgesteld over de voorkeursstrategie om het gebied rondom de Neder-Rijn en Lek tot 2100 veilig te krijgen en te houden tegen overstromingen. Dit moet leiden tot uitvoeringsprojecten. Inmiddels loopt in het kader van het Hoogwaterbeschermingsprogramma de projectoverstijgende Verkenning Centraal Holland, getrokken door de waterschappen. Deze verkenning betreft het gebied ten westen van de Utrechtse Heuvelrug. In 2017 wordt in het kader van deze Verkenning een voorkeursalternatief opgeleverd. Als provincie participeren we in deze Verkenning om de ruimtelijke en andere opgaven optimaal mee te koppelen met de waterveiligheidsmaatregelen en omdat de C-keringen langs Hollandse IJssel en Amsterdam-Rijnkanaal mogelijk de status van regionale kering krijgen. De provincie zal ze dan via de Waterverordeningen aanwijzen en normeren.

Voor dijkkring 14,15 en 44 participeert de provincie actief in een door de veiligheidsregio getrokken project dat meerlaagsveiligheid verder invult samen met de gemeenten; we doen dit met namen vanuit onze kerntaak ruimtelijke ordening.

Voor de Grebbedijk als Deltadijk is inzet om hier snel aan de slag te kunnen met waterveiligheidsmaatregelen. Hiertoe participeert de provincie actief in een samenwerkingsverband met waterschap, provincie Gelderland en gemeenten waarin voor 2017 in beeld wordt gebracht welke ruimtelijke ontwikkelingen tegelijkertijd met de deltadijk gerealiseerd kunnen en zullen worden.

Binnen het Ontwikkelingsprogramma regionale keringen zet de provincie zich in voor het verbeteren van het instrumentarium voor de normering van de regionale keringen en het verbeteren van het instrumentarium dat door de waterschappen wordt gebruikt om de keringen te toetsen en te verbeteren. De overstromingsmodelleringen worden, waar nodig, geactualiseerd.

Indicator voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Veiligheid regionale waterkeringen	Percentage regionale waterkeringen dat aan de veiligheidsnorm voldoet.	100%	45%	55%	68%	76%	85%	85%

2. Een duurzamer en doelmatiger zoetwatervoorziening, met daarbij een toekomstperspectief voor bodemdalinggevoelig gebied en een goede grondwaterkwaliteit voor het bereiden van drinkwater.

In het kader van het Deltaprogramma Zoetwater is met medeoverheden een uitvoeringsprogramma opgesteld. Dit uitvoeringsprogramma is gericht op een robuuste en toekomstbestendige zoetwatervoorziening die is opgewassen tegen externe ontwikkelingen. De provincie neemt actief deel aan de realisatie hiervan. Met het Deltaprogramma is het instrument 'voorzieningsniveau' geïntroduceerd. De bedoeling is dat hiermee de overheid gebruikers kan informeren over de huidige en toekomstige beschikbaarheid van zoetwater met het oog op lange termijn investeringen en daarmee indirect ook kan sturen. Wij zijn de initiatiefnemer voor het regionaal uitwerken van het voorzieningsniveau in de provincie Utrecht. In 2015 zal dit voor één of meerdere gebieden gebeuren. Daarnaast stimuleert de provincie, samen met waterbeheerders en medeprovincies, de gebruikers zuiniger om te gaan met zoetwater en het vergroten van de zelfvoorzienendheid via bewustwording, mogelijk onderzoeksprojecten etc.

De kleinschalige wateraanvoer (KWA) biedt de mogelijkheid om buiten de normale aanvoerroutes om extra water aan te voeren vanuit het hoofdwatersysteem naar het westen van de provincie Utrecht en Zuid-Holland. Als uitwerking van het Deltaprogramma wordt de KWA de komende jaren uitgebreid en robuuster aangelegd. Wij zetten bij de uitwerking van de KWA, welke al gestart is, in op het optimaal meenemen van meekoppelkansen op het gebied van o.a. natuur en recreatie en waarborging van de veiligheid van de regionale waterkeringen.

In 2014 heeft de provincie in samenwerking met de provincie Zuid-Holland en Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden in een pilotgebied een toekomstverkenning naar de gevolgen van bodemdaling uitgevoerd. Deze verkenning leert ons dat beleidsdifferentiatie mogelijk en zinvol is. In vervolg hierop is een samenwerking opgezet tussen de waterbeheerders en provincies in het Groene Hart om de toekomstverkenning binnen het gehele veengebied een vervolg te geven. Het doel is om in de toekomstige Omgevingsvisie een gedifferentieerd beleid ten aanzien van bodemdaling op te kunnen nemen.

Rondom Kockengen wordt door ons in het kader van het omgaan met bodemdaling een gebiedsproces opgestart waarbij met de gebruikers van het gebied wordt gestreefd naar een duurzaam toekomstperspectief. Als een dergelijk gebiedsproces tot goede resultaten leidt kan dit later in meer gebieden worden toegepast.

3. Het behouden of bereiken van een gezonder, veiliger en aantrekkelijker leefomgeving met in het bijzonder aandacht voor de leefkwaliteit stedelijk gebied als randvoorwaarde voor de ontwikkelopgave krachtige dorpen en steden.

Voor het realiseren van een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefkwaliteit van het stedelijk gebied is de samenhang tussen ruimtelijke ordening en milieu belangrijk. Daarom stimuleert de provincie dat milieukwaliteiten als externe veiligheid, geluid, geur, lucht, donkerte en bodem en water vroegtijdig en integraal worden meegewogen bij binnenstedelijke gebiedsontwikkelingen.

In de PRS is een woningbouwprogramma opgenomen van 68.000 woningen tot 2028 waarvan het overgrote deel (ca. 55.000) binnen het bestaande stedelijk gebied zullen moeten worden gerealiseerd. Gevolg hiervan is dat een verdichting van functies gaat plaatsvinden en daardoor milieukwaliteiten onder druk komen te staan. Door de complexiteit van processen en belangen, is het voor partijen lastig om goede integrale afwegingen te maken en daarmee een goede leefomgevingskwaliteit te waarborgen. Door de inbreng van expertise op het gebied van leefkwaliteit bij binnenstedelijke ontwikkeling wil de provincie dit proces faciliteren.

Wij zetten ons in samenwerking met onze partners in op het zo veel mogelijk voorkomen van gezondheidsknelpunten in het stedelijk gebied. Op het moment dat wij betrokken zijn bij ruimtelijke en/of infrastructurele ontwikkelingen, zetten wij ons ook in op het aanpakken van bestaande gezondheidsknelpunten.

Via binnenstedelijke scans brengen wij de belasting in beeld en gaan samen met onze partners op zoek naar aanvullende maatregelen om de milieubelasting terug te dringen en waar nodig aanvullende financiering te regelen.

4. Een duurzamer en efficiënter gebruik van de ondergrond, waarbij een goede afstemming plaats vindt tussen de belanghebbende partijen en de verschillende (toekomstige) functies van de ondergrond.

Het rijk zal in 2015 met een ruimtelijke structuurvisie schaliegas en een ruimtelijke structuurvisie op de ondergrond komen, met daarbij nieuwe bodemafspraken met alle overheden als opvolging van het convenant bodemontwikkeling en aanpak spoedlocaties. Wij zullen op basis van onze kadernota ondergrond inbreng leveren in dit proces en indien nodig zienswijzen geven op de producten. Hierbij stemmen wij ook nauw af met andere provincies en regionale partners.

We zetten ons, in samenwerking met onze partners, in voor het vergroten van de hoeveelheid duurzame bodemenergie. Wij vervullen hierbij onze rol bij het opstellen van interferentiegebieden en/of masterplannen voor warmte- koudeopslagsystemen. Daarnaast richten wij ons op de advisering bij geothermieprojecten bij initiatieven van de markt. Bovendien zetten wij ons in op het vroegtijdig meenemen van ondergrondaspecten bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals voor woningbouw, natuur en landbouw.

Ter bescherming van de waterkwaliteit voor de drinkwaterwinningen worden maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma Drinkwater 2014-2021 in samenwerking met drinkwaterbedrijven, gemeenten en waterschappen uitgevoerd.

5. Een integrale omgevingsbeleid, waarbij de basiskwaliteiten bodem, water en milieu (conform wet- en regelgeving) op orde zijn.

Integraal Bodem-, Water-, en Milieuplan als bouwsteen voor omgevingsbeleid

Eind 2014 is het Bodem-, Water- en Milieuplan op hoofdlijnen gereed. De ingezette koers naar meer integraal omgevingsbeleid hebben we in 2014 doorgezet bij de actualisatie van het Waterplan, het Milieubeleidsplan, het Grondwaterplan en met het nieuwe beleid voor de ondergrond (Kadernota Ondergrond) in één plan: het Bodem-, Water- en Milieuplan (BWM-plan). Het BWM-plan beschrijft ons huidige beleid, maar gaat ook in op (maatschappelijke) ontwikkelingen. Met het bij elkaar brengen van BWM-beleid in één plan in 2015, zetten we een verdere inhoudelijke stap naar integratie van deze beleidsdomeinen en anticiperen we alvast op het gedachtegoed van de Omgevingswet. Het plan wordt begin 2015 vrijgegeven voor de inspraak, waarna het ontwerp BWM-plan in december 2015 wordt vastgesteld door Provinciale Staten.

Basiskwaliteiten

Om de basiskwaliteiten in de fysieke leefomgeving te bereiken en te handhaven werken we veelal vanuit wettelijke rol en bevoegdheden aan diverse bodem, water- en milieuthema's.

Water

Europese Kaderrichtlijn water (KRW): In 2015 ligt het Bodem-, Water- en Milieuplan met de onderdelen van de KRW ter inzage; het zal in de 2^e helft van 2015 worden vastgesteld. Gelijktijdig ligt het Stroomgebiedbeheerplan Rijn-Delta ter inzage. De verwerking van de zienswijze zal door alle partijen onderling goed moeten worden afgestemd in verband met de nauwe relatie tussen de verschillende plannen. Als provincie staan we aan de lat voor de maatregelen voor het grondwater en de kosten daarvan. Samen met andere partijen hebben we overeenstemming bereikt over de haalbare en betaalbare maatregelen voor de periode 2015-2021 en over de verdeling van de kosten op basis van rollen en taken.

Informatiemanagement: Voor een betere toepassing van ruimtelijke informatie zullen wij in 2015 de digitale keten op het gebied van bodem en water versterken, door, informatie-uitwisseling tussen provincie, gemeente, waterschap, onderzoeksinstituten en Rijk.

TOP/SubTOP: In 2015 worden in diverse TOP en SubTOP-gebieden maatregelen genomen om de verdroging te aan te pakken. De uitvoering ligt bij de waterschappen, met provinciale subsidie. Naar verwachting zullen in 2015 onder andere de volgende gebieden worden aangepakt: Langbroekerwetering, Schoolsteegse bosjes, het Meeuwenkampje en Geerestein.

Indicator voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Waterkwantiteit	Aantal TOP-lijst gebieden waar de verdroging is opgelost (cumulatief).	12 TOP	5 TOP	6 TOP	10 TOP	11 TOP	12 TOP	12 TOP
		19 Sub-TOP	8 Sub-TOP	12 Sub-TOP	19 Sub-TOP	19 Sub-TOP	19 Sub-TOP	19 Sub-TOP

Bodem

De bodemtaken van de provincie komen voort uit de wet Bodembescherming en uit onze invulling van de bodemsaneringsopgave uit het Convenant Bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties van 2009 (Rijk, IPO, VNG en UvW). In 2015 wordt er een nieuw convenant tussen de partijen gesloten. Onze provinciale bodemsaneringsopgave werken wij uit in een nieuw Provinciaal Programma Uitvoering Convenant. Hierin zal de focus liggen op de verdere aanpak van de spoedlocaties, het afronden van lopende saneringsprojecten en het stimuleren van de aanpak van verontreinigingen door aansluiting bij ruimtelijke ontwikkelingen en via gebiedsgericht grondwaterbeheer.

Geluid

De provincie voert het Actieplan omgevingslawaaï provinciale wegen provincie Utrecht 2013-2018 uit. Hierin legt de provincie de prioriteit bij de bescherming van woningen en andere geluidsgevoelige objecten langs of in de buurt van provinciale wegen. De belangrijkste maatregel die daarbij wordt toegepast, is de aanleg van geluidreducerend asfalt. In het Mobiliteitsprogramma (ONTWERP) is een afwegingsmethode vastgesteld, waarmee de provincie streeft naar een zo groot mogelijk rendement van de extra kosten voor stil asfalt in relatie tot de verbetering van de woon- en leefomgeving voor zoveel mogelijk bewoners.

Luchtkwaliteit

We voeren de regie op het Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (RSL). We realiseren ons eigen aandeel daarin, het Provinciaal Programma Luchtkwaliteit (PPL). Dit betreft nog de projecten laadpalen voor elektrisch rijden en Groengas geven. We werken samen met Rijk, gemeenten en bedrijven om schoner en zuiniger vervoer te stimuleren. Het Nationale Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL), waar het RSL deel van uitmaakt, is verlengd tot 1 januari 2017.

Externe veiligheid

We voeren de regie over het realiseren van een adequate uitvoering van externe veiligheidsregelgeving en beleid in het kader van het Provinciaal Uitvoeringsprogramma Externe Veiligheid 2015-2018. We voeren dit programma uit in samenwerking met de gemeenten, omgevingsdienst(en) en de Veiligheidsregio. Het programma richt zich op de uitvoering van lokale en regionale externe veiligheidstaken (ruimtelijke ordening, vergunningverlening en handhaving, mobiliteit, risicoregistratie). Het programma wordt in de loop van 2014 vastgesteld. Het interbestuurlijk toezicht op gemeenten wordt afgestemd op deze regietaak. In 2014 is het landelijk basisnet vervoer gevaarlijke stoffen van kracht geworden. We hebben een coördinerende taak ten aanzien van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het onderliggend wegennet. In 2015 bepalen we of alle provinciale wegen vrijgegeven worden voor het vervoer van gevaarlijke stoffen of dat bepaalde wegen worden gesloten.

Indicator voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
PUEV	Externe veiligheid is bij minstens 90% van de ruimtelijke plannen goed verwerkt.	90%	95%	90%	90%	90%	90%	90%

Bedragen x € 1.000

Externe veiligheid	Begroting	2015	2016	2017	2018
PUEV 2015-2018	Uitgaven				
	RUD*	184,10	184,10	184,10	184,10
	ODRU*	152,25	152,25	152,25	152,25
	BMI uren	54,60	54,60	54,60	54,60
	Middelen	198,00	198,00	198,00	198,00
	Inkomsten				
	Rijksbijdrage*	336,35	336,35	336,35	336,35
	Reserve PUEV	153,58	153,58	153,58	153,58
	Mobiliteitsprogramma	100,00			

*Onder voorbehoud afgifte beschikking ministerie I&M in december 2014

Vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH)

De provincie heeft het gehele takenpakket op het gebied van Vergunningverlening en Handhaving opgedragen aan de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Utrecht, met uitzondering van de groene vergunningverlening. Zowel de eigenaarsrol als de opdrachtgeversrol van de provincie ten aanzien van de RUD Utrecht zijn belegd en georganiseerd. Vanuit de provincie worden beleidsinhoudelijk kaders meegegeven aan de RUD.

Uitvoeringsprogramma 2015

Het provinciale uitvoeringsprogramma 2015 is een co-productie van de provinciale Opdrachtenunit RUD en de RUD Utrecht, waarbij de provincie als opdrachtgever vooral het "wat" bepaalt en de uitvoeringsdienst vooral het "hoe". Basis voor de voor 2015 geldende inhoudelijke provinciale VTH-prioriteiten vormt het 'Beleidsplan VTH 2013-2015'. Dit plan geeft op basis van ons provinciale Bodem-, Water- en Milieubeleid de hoofddaccenten aan, waarmee de RUD Utrecht als kader haar taakuitvoering voor de provincie dient op te pakken. Daarnaast maken we met alle overige VTH-partners binnen Utrecht een samenwerkingsprogramma, gebaseerd op gezamenlijke prioriteiten. Voor 2015 liggen die onder andere op het gebied van ketenhandhaving (garages), afvalwaterlozingen en het organiseren van toezicht in het buitengebied. Een deel van dit programma zal uitgevoerd worden binnen de RUD's. Het effectief en efficiënt op gang brengen van de RUD's vormt voor de gemeenten en de provincie de voornaamste (samenwerkings-)prioriteit in 2015.

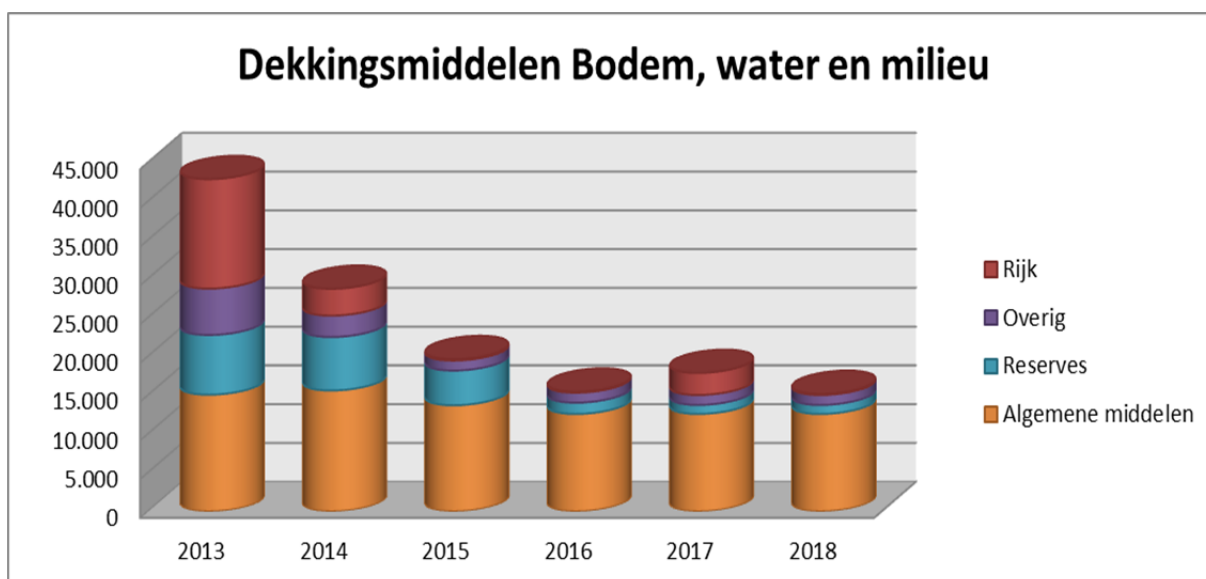
De taakuitvoering van de RUD wordt via diverse kritische presentatie-indicatoren gemonitord. Via periodieke voortgangsoverzichten kan de provincie als opdrachtgever en eigenaar desgewenst tussentijds bijsturen.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Jaarplan handhaving	Aantal ontvangen milieuklachten	600	1.509	700	700	650	650	650
Beperking toezichtlast	Percentage binnen de wettelijke termijn afgegeven ontheffings-/vergunningaanvragen	90%	91,9%	90%	90%	90%	90%	90%

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		20.227	5.375	8.812	8.006	8.024	8.004
Apparaatskosten		16.875	13.640	5.418	5.008	5.008	5.008
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		37.102	19.015	14.230	13.014	13.032	13.012
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	4.525	4.251	1.273	3.665	978
Totaal lasten	(A)	37.102	23.540	18.481	14.287	16.697	13.990
Structurele baten		20.103	1.416	1.416	1.416	1.416	1.416
Incidentele baten		0	4.799	50	0	2.705	0
Totaal baten	(B)	20.103	6.215	1.466	1.416	4.121	1.416
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-16.999	-17.325	-17.015	-12.871	-12.576	-12.574
Storting in reserves	(D)	5.763	5.176	1.160	1.160	1.160	1.160
Onttrekking aan reserves	(E)	7.707	6.903	4.482	1.455	1.160	1.160
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-15.055	-15.598	-13.693	-12.576	-12.576	-12.574

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt grotendeels gefinancierd vanuit de algemene middelen en (afnemend) vanuit rijksmiddelen en de provinciale reserves. De rijksmiddelen betreffen voornamelijk uitkeringen voor het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (vooral in de jaren 2013 en 2017), het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, de Wet Bodem Bescherming (bodemsanering) en de Externe Veiligheid. De reserves betreffen voornamelijk de reserve Projecten (met name Ruimte voor de Lek in 2013 en Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven in 2014 en 2015), de Egalisatiereserve Bodemsanering, de Egalisatiereserve ISV bodemsanering, De reserve Exploitatiewersillen grondwaterbeheer en de reserve PUEV.

Daarnaast wordt jaarlijks ook een deel van dit programma vanuit overige middelen gefinancierd. Dit betreft provinciale leges voor voornamelijk grondwaterbeheer. In 2013 zijn tevens nog bedragen vanuit samenwerkingsverbanden ontvangen als bijdrage in een aantal waterprojecten.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Waterveiligheid	717	554	401	-316	-153
Leefkwaliteit stedelijk gebied	2.182	1.553	3.468	1.286	1.915
Zoetwatervoorziening	969	2.542	2.202	1.233	-340
Drukke in de ondergrond	487	405	357	-130	-48
Vergunningverlening en handhaving BWM	10.444	9.769	6.840	-3.604	-2.929
Basistaken BVM	22.303	8.717	5.213	-17.090	-3.504
Totaal lasten	37.102	23.540	18.481	-18.621	-5.059
Baten					
Waterveiligheid	17	-	-	-17	-
Leefkwaliteit stedelijk gebied	-	-	-	-	-
Zoetwatervoorziening	-	1.160	1.160	1.160	-
Drukke in de ondergrond	-	-	-	-	-
Vergunningverlening en handhaving BWM	1.899	778	178	-1.721	-600
Basistaken BVM	18.187	4.277	128	-18.059	-4.149
Totaal baten	20.103	6.215	1.466	-18.637	-4.749
Saldo van dit programma	-16.999	-17.325	-17.015	-16	310

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten circa €5,0 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Leefkwaliteit stedelijk gebied (€ 1,9 mln.): in 2015 € 2,3 mln. hogere lasten door het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven. Door vertraging in de planning valt het zwaartepunt van de projecten in 2015.
- Vergunningverlening en handhaving BWM (€ 2,9 mln.) lagere lasten:
 - (€ 1,1 mln.) door overgang werkzaamheden medio 2014 naar RUD. Het verschil betreft voornamelijk de toerekening van overheadkosten;
 - (€ 0,8 mln.) door taakstellende bijdrage aan desintegratiekosten;
 - (€ 0,6 mln.) door wijziging bevoegd gezag van de provincie naar de deelnemende gemeenten per 1 juli 2014;
 - (€ 0,4 mln.) wegens incidentele oprichtingskosten voor de RUD Utrecht in 2014;
- Basistaken BWM (€ 3,5 mln.): dit betreft lagere lasten door de afloop van een aantal rijksbijdragen, te weten Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (€ 1,1 mln.), Wet Bodem Bescherming (€ 1,2 mln.) en Externe Veiligheid (€ 1,0 mln.). De regelingen lopen af na 2014.

In 2015 zijn de baten circa €4,7 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt voornamelijk veroorzaakt door lagere ontvangsten voor het onderwerp basistaken BWM (€ 4,1 mln.). Dit betreft een verlaging van een aantal rijksbijdragen, namelijk voor Investeringsbudget Stedelijk Vernieuwing bodem (€ 1,1 mln.), Wet Bodem Bescherming (€ 1,2 mln.) en Externe Veiligheid (€ 1,0 mln.). Deze regelingen lopen af na 2014.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten circa € 18,6 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Leefkwaliteit stedelijke gebied (€ 1,3 mln.): in 2015 € 1,8 mln. hogere lasten door het Fonds Uitplaatsing Hinderlijke Bedrijven. Door vertraging in de planning valt het zwaartepunt van de projecten in 2015.
- Zoetwatervoorziening (€ 1,2 mln.): in 2015 € 1,0 hogere lasten door grondwaterbeheer. In 2014 worden extra maatregelen ten behoeve van het bestrijden van verdroging uitgevoerd.
- Vergunningverlening en handhaving BWM (€ 3,6 mln.) lagere lasten:
 - (€ 1,5 mln.) door taakstellende bijdrage aan desintegratiekosten;
 - (€ 1,3 mln.) wegens de wisseling bevoegd gezag van de provincie naar de deelnemende gemeenten per 1 juli 2014;
 - (€ 0,8 mln.) door overgang werkzaamheden medio 2014 naar RUD. Het verschil betreft de toerekening van overheadkosten (€ 0,4 mln.) en de lagere kosten ten in 2013 ten opzichte van de begroting (€ 0,4 mln.).

- Basistaken BWM (€ 17,1 mln.) lagere kosten:
 - in 2015 € 14,1 mln. lagere lasten door het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Het kasritme van deze middelen wordt door het Rijk bepaald.
 - in 2015 € 2,6 mln. lagere lasten door het aflopen van de rijksregelingen Wet Bodem Bescherming (€ 1,4 mln.), Externe Veiligheid (€ 0,8 mln.) en Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (€ 0,4 mln.). De regelingen lopen af na 2014.

In 2015 zijn de baten circa € 18,6 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Zoetwatervoorziening (€ 1,2 mln.): in 2015 € 1,2 mln. hogere baten door de leges Grondwaterheffing. De leges zijn verplaatst van vergunningverlening en handhaving BWM naar Zoetwatervoorziening.
- Vergunningverlening en handhaving BWM (€ 1,7 mln.) lager: in 2015 € 1,2 mln. lagere baten door de leges Grondwaterheffing. De leges zijn verplaatst van vergunningverlening en handhaving BWM naar Zoetwatervoorziening.
- Basistaken BWM (€ 18,1 mln.) lager: dit betreft een verlaging van een aantal rijksbijdragen, namelijk voor Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (€ 14,2 mln.), Investeringsbudget Stedelijk Vernieuwing bodem (€ 1,1 mln.), Wet Bodem Bescherming (€ 1,4 mln.) en Externe Veiligheid (€ 1,0 mln.). De regelingen Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing, Wet Bodem Bescherming en Externe Veiligheid lopen af na 2014 en het kasritme van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit wordt door het Rijk bepaald.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
4	Economische ontwikkeling	Dhr. J.W.R. van Lunteren Dhr. R.E. de Vries

Wat is onze missie?

In het programma Economische ontwikkeling willen wij:

- onze topositie als meest concurrerende regio in Europa behouden en versterken.

Wat willen we bereiken?

Met het programma Economische ontwikkeling werken wij aan de volgende ambities:

- 1 Een grotere innovatiekracht van het Utrechtse bedrijfsleven.
- 2 Een sterker internationale vestigingsklimaat.
- 3 Een betere kwaliteit van werklocaties.
- 4 Een toeristisch-recreatief aanbod dat beter aansluit op de verwachte vraagontwikkeling.

Deze doelstellingen zijn beleidsmatig verankerd in de [Economische Visie 2020](#), de [Strategische Agenda 2013-2020 van de Economic Board Utrecht](#), het [Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie 2012-2015](#), de [Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie](#) (PRS) en de [Kantorenaanpak](#).

Recreatie doelstellingen zijn uitgewerkt in de [Visie Recreatie en Toerisme 2020](#).

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

1. Vergroten van de innovatiekracht van het Utrechtse bedrijfsleven.

Economic Board Utrecht (EBU)

Ook in 2015 geven we via de EBU invulling aan ons economische stimuleringsbeleid. Binnen de thema's groen, gezond en slim ontwikkelt de EBU samen met bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties en overheden projecten die niet alleen nieuwe bedrijvigheid genereren maar ook oplossingen bieden voor maatschappelijke vraagstukken. In 2015 zal de EBU omvangrijke projecten zoals Nul op de meter (energie neutrale woningen), Wonen zonder zorgen (langer thuis wonen), Colab (diensteninnovatie), Healthy Urban Living, de Human Capital Agenda, en de Internationaliseringsagenda klaarstomen voor de uitvoeringsfase. Voor de uitvoering van de EBU agenda is een krachtige, flexibele en compacte supportorganisatie nodig waarvan de continuïteit gewaarborgd is. In 2015 zal de financiering van de supportorganisatie voor 2016 en verder geregeld moeten worden en zullen ook andere EBU partners structureel middelen beschikbaar moeten stellen.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Innovatie	Multiplier op innovatieprojecten (EBU)				3	3	3	3

Een multiplier van 3 op innovatieprojecten betekent dat we onze bijdrage minimaal verdrievoudigen door het uitlokken van directe private investeringen.

EFRO

In 2015 starten we samen met de vier grote steden en de overige Randstadprovincies met de uitvoering van het nieuwe Operationeel Programma 'Kansen voor West' 2014-2020 in het kader van het Europees Fonds voor de Regionale Ontwikkeling (EFRO). Via dit programma worden de Europese middelen voor regionale economische ontwikkeling in combinatie met de nationale en decentrale middelen ingezet voor projecten op het gebied van innovatie en koolstofarme economie. Het programma sluit aan bij de Strategische Agenda 2013-2020 van de EBU. We willen de EFRO middelen o.a. inzetten voor een financieringsinstrument voor het innovatieve MKB op Noordvleugelniveau.

Energie

Wij voeren als provincie geen separaat beleid voor energiebesparing en/of opwekking van duurzame energie, maar zetten in op een duidelijke positionering van dit thema in relatie tot onze kerntaken in de ruimtelijke ordening en economische ontwikkeling. Wij faciliteren ontwikkelingen vanuit onze rol als bevoegd gezag via de PRS en de aansturing van de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) voor een optimale inzet van instrumentarium voor energiebesparing via vergunningverlening. In de agenda van de EBU heeft het onderwerp 'groene economie' een

prominente plaats. Het energievraagstuk is daarin een van de belangrijkste pijlers. In EBU verband maken we met de regionale partners een doorvertaling van het Nationale Energieakkoord. De nadruk ligt hierbij op het benutten van kansen voor energiebesparing in de gebouwde omgeving, o.a. via het eerder genoemde Nul op de Meter project. In 2015 wordt ook het Europese Interreg IV-b project ARBOR afgerond met de realisering van een Biogashub.

2. Versterken van het internationale vestigingsklimaat

Internationale acquisitie

De internationale acquisitie activiteiten worden in 2015 meer en meer als netwerk activiteit opgezet en uitgevoerd. Onder de vlag van de internationaliseringsagenda van de EBU ontwikkelen we met de stakeholders (gemeenten, kennisinstellingen, Dutch Game Garden, Utrecht Science Park, Utrecht Life Sciences, Utrecht Sustainability Institute) een gezamenlijke strategie voor internationale acquisitie. Alle stakeholders dragen bij aan het realiseren van de gezamenlijke strategie door goede afstemming en samenwerking bij internationale missies en evenementen, door gebruik te maken van elkaars kennis en contacten en door een eenduidige boodschap te verkondigen in het buitenland.

De doelstelling voor 2015 is het realiseren van minimaal 10 investeringsprojecten van buitenlandse bedrijven. Om deze doelstelling te halen zetten we verschillende acquisitie instrumenten in: acquisitiereizen voor het aantrekken van nieuwe bedrijven, strategisch accountmanagement van bestaande bedrijven, bezoeken en organiseren van netwerkevenementen, en promotiemiddelen zoals sociale media en de Invest Utrecht website (www.investutrecht.com).

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Internationale acquisitie	Aantal gerealiseerde investeringsprojecten	40 projecten in 2012-2015	15	15	15	PM	PM	PM

Het Uitvoeringsplan Internationale Acquisitie loopt tot en met 2015, daarom zijn de streefwaarden voor 2016 en verder niet ingevuld.

3. Verbeteren van de kwaliteit van werklocaties

Kantorenaanpak

In 2015 voeren wij de integrale kantorenaanpak uit die begin februari 2014 is vastgesteld. Daartoe stellen wij een Structuurvisie kantoren op die begin 2015 ter besluitvorming aan de staten zal worden voorgelegd. Met deze structuurvisie zetten wij in op het schrappen van overmatige plancapaciteit. Dit willen wij na 2015 borgen in provinciale inpassingsplannen. Op bestaande kantoorlocaties stimuleren we transformatie en herontwikkeling. Enerzijds door inzet van ruimtelijk instrumentarium, anderzijds door het actief faciliteren van gebiedsprocessen waarin met marktpartijen en gemeenten samengewerkt wordt aan een (nieuwe) invulling van problematische locaties.

Herstructurering bedrijventerreinen

In de in 2012 afgesloten regionale convenanten bedrijventerreinen zijn afspraken gemaakt over de ontwikkeling van nieuwe terreinen en de herstructurering van de bestaande terreinen. In 2015 zal de nadruk liggen op het stimuleren van herstructurering. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht (OMU). Op basis van het Meerjarenplan zal door de OMU in 2015 en 2016 een extra projectinzet plaatsvinden. Voor 2015 verwachten wij dat de OMU 4 projecten en/of 7 ha. aan private kavels zal herontwikkelen. Daarnaast ondersteunen wij gemeenten bij het op gang brengen van herstructurering door cofinanciering van onderzoek, plan van aanpak of de inzet van een procesmanager.

Actualisering convenanten bedrijventerreinen

Samen met gemeenten starten wij met de actualisering van de in 2012 afgesloten convenanten. In 2015 gaan wij de kwantitatieve en kwalitatieve onderbouwing van de convenanten actualiseren op basis van verbeterde metingen van vraag en aanbod en een nieuwe ramingssysteem voor bedrijventerreinen en kantoorruimte. Hiervoor wordt onze informatievoorziening verder ontwikkeld en richten wij ons op een betere benutting van de ruimtelijke informatie en op het versterken van de uitwisseling tussen verschillende gegevensbronnen zoals het Provinciale Arbeidsplaatsen Register en het Kadaster.

Detailhandel

Door een complex van factoren (groei van internetaankopen, stagnerende bestedingen) neemt de leegstand in detailhandelslocaties toe. Wij zullen dit onderwerp agenderen bij gemeenten en waar nodig gemeenten en marktpartijen ondersteunen bij initiatieven om de leegstand te beperken.

Recreatie

We willen hierbij meer ruimte willen geven aan publiek-private samenwerking en ondernemerschap.

Toekomst van de recreatieschappen

In 2015 krijgen de transitie van de vier recreatieschappen en het koepelschap Recreatie Midden Nederland verder vorm. Met deze omvorming kan de veranderende vraag naar recreatiemogelijkheden beter worden opgevangen en kunnen we als provincie beter sturen op (boven)regionale doelen. Voor Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug wordt in 2015 verder gewerkt aan de duurzame borging van de recreatieterreinen en routenetwerken, waarin de provincie regie voert voor de deelpakketten Toekomst Henschotermeer en Routes/paden. Voor Vinkeveense Plassen geldt dat we als subsidiënt actief meedenken aan de oplossing van de legakkerproblematiek. Recreatieschap Stichtse Groenlanden zet in 2015 in op de uitvoering van ontwikkelplannen voor de recreatieterreinen. Loosdrechtse Plassen werkt in 2015 aan de organisatie van een mini-economie met ondernemers en andere uitvoeringspartners. Bij Recreatie Midden Nederland is een interim transitie-manager aangesteld wat in 2015 zal leiden tot structurele aanpassingen in de bedrijfsvoering.

Meer vraaggerichte recreatiemogelijkheden binnen het landelijk gebied

In de gebiedsprogramma's is afgesproken om toeristische opstappunten te realiseren. Daarnaast evalueren we de routenetwerken voor wandelen en fietsen en pakken we knelpunten aan. De Gebiedscommissies werken in verband hiermee aan zeven recreatieve poorten, zestien toeristische overstappunten en aan recreatieve routes (met name het versterken fietsknooppuntensysteem en lange afstandswandelpaden). In totaal is daarmee ongeveer € 2 mln. gemoeid (zie ook programma 2 Landelijk gebied). Een belangrijk deel van deze opgave is al gerealiseerd. De nog te realiseren onderdelen worden in 2015 opgeleverd.

Ook werken we verder aan de ontwikkeling van recreatiegebieden om Amersfoort in het project Groen Blauwe Structuur Amersfoort (inclusief Vathorst Noord) en de Laakzone. Een ander belangrijk recreatiegebied in ontwikkeling is Marickenland in De Venen. Dit is in 2014 weer opgepakt en wordt gefaseerd uitgevoerd.

Voor het programma Recreatie om de Stad (RodS) Utrecht is de verwachting dat de deelgebieden Parkbos en De Rivier (Haarzuilens) in 2015 gerealiseerd gaan worden. De realisatie van Heemstede Noord en onderdelen in het Hollandse IJssel-gebied starten ook in 2015. Voor de specifieke indicatoren voor Recreatie om de Stad, zie verder programma 2 Landelijk gebied, onderdeel Recreatie.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Recreatie	Aantal gerealiseerde recreatieprojecten (o.a. routes/poorten/TOP's)	70 projecten in 2012-2015	18	15	15	PM	PM	PM

Ondernemerschap ondersteunen (opendata, pilots, onderzoek)

Voor de opgave ondernemerschap is 2015 het jaar waarin de aanpak voor toeristisch-recreatieve opendata in uitvoering wordt gebracht.

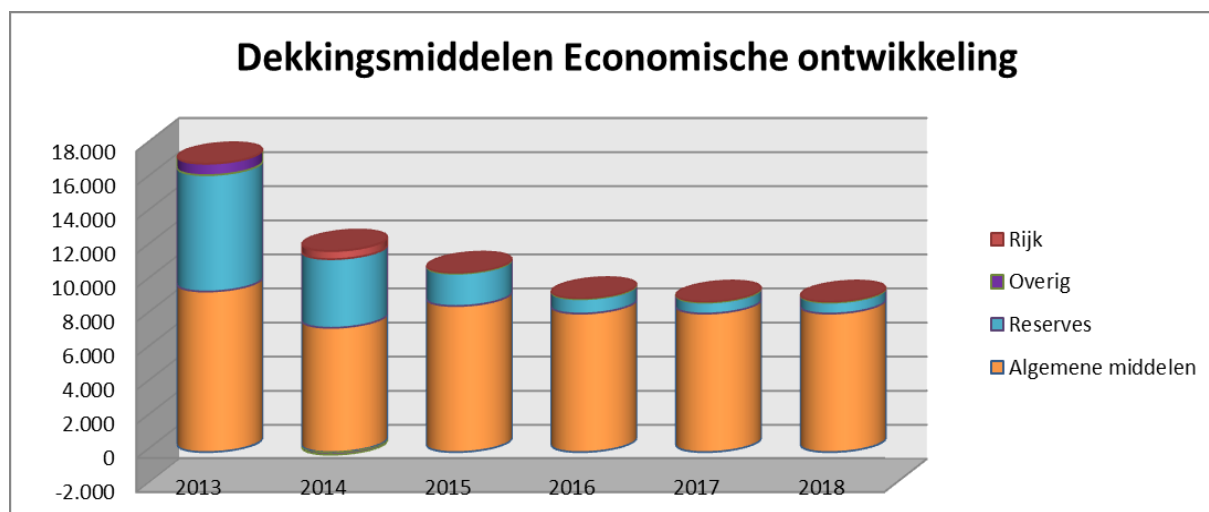
Toeristische gebiedsmarketing afgebouwd

De toeristische gebiedsmarketing is in 2015 conform coalitieakkoord afgebouwd met de bestemmingsgebieden Utrecht, Amersfoort en omstreken, Utrechtse Heuvelrug én Gooi en Vechtstreek.

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		7.246	3.940	4.145	3.820	3.820	3.820
Apparaatskosten		2.962	2.947	2.984	2.721	2.721	2.721
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		10.208	6.887	7.129	6.541	6.541	6.541
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	1.901	875	200	0	0
Totaal lasten	(A)	10.208	8.788	8.004	6.741	6.541	6.541
Structurele baten		671	26	36	36	36	36
Incidentele baten		0	306	0	0	0	0
Totaal baten	(B)	671	332	36	36	36	36
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-9.537	-8.456	-7.968	-6.705	-6.505	-6.505
Storting in reserves	(D)	6.710	2.864	2.498	2.266	2.266	2.266
Onttrekking aan reserves	(E)	6.826	4.028	1.896	844	644	644
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-9.421	-7.292	-8.570	-8.127	-8.127	-8.127

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt grotendeels gefinancierd vanuit de algemene middelen en onze reserves (met name reserve Projecten, betreft voornamelijk afronding van projecten coalitieakkoord 2007-2010, en het Cofinancieringsfonds Kennis en Innovatie).

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Economische zaken	6.895	5.185	4.722	-2.173	-463
Recreatie	3.313	3.603	3.282	-31	-321
Totaal lasten	10.208	8.788	8.004	-2.204	-784
Baten					
Economische zaken	609	332	36	-573	-296
Recreatie	62	-	-	-62	-
Totaal baten	671	332	36	-635	-296
Saldo van dit programma	-9.537	-8.456	-7.968	1.569	488

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 0,8 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Lagere uitgaven bij economische zaken (€ 0,5 mln.)
Projecten in het kader van de subsidieregeling economisch beleidsplan 2008-2011 worden in 2015 afgerond. Uitgaven zijn daarom € 0,5 mln. lager.

In 2015 zijn de baten € 0,3 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Lagere baten bij economische zaken (€ 0,3 mln.)
In 2014 waren de baten hoger door een in de meicirculaire toegekende ondersteuning van € 0,4 mln. van het Rijk voor collectieve energieprojecten in de vorm van een Aanjaagfaciliteit.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 2,2 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Lagere uitgaven bij economische zaken (€ 2,2 mln.)
In 2013 is project stimulering lager opgeleiden afgewikkeld (€ 1,0 mln.).
In 2013 waren de lasten bij het cofinancieringsfonds hoger door een snellere voortgang van een aantal projecten, zodat afrekening in 2013 kon plaatsvinden, terwijl dit voorzien was in 2014 (1,6 mln.).

In 2015 zijn de baten € 0,6 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Lagere baten bij economische zaken (€ 0,6 mln.)
In 2013 zijn er door afrekeningen van projecten onder andere bij het cofinancieringsfonds en economisch beleidsplan voordelen ontstaan (€ 0,4 mln.).

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
5	Bereikbaarheid	Dhr. J.W.R. van Lunteren

Wat is onze missie?

In het programma bereikbaarheid willen we:

- verbindingen en netwerken die bijdragen aan onze regionale economie versterken;
- een goede bereikbaarheid per fiets, openbaar vervoer en auto realiseren in een gezonde en verkeersveilige omgeving.

Wat willen we bereiken?

Met het programma bereikbaarheid werken wij aan de volgende ambities:

- 1 Een doelmatig verkeer en vervoersysteem.
- 2 Een betere verkeersveiligheid.
- 3 Een betere kwaliteit leefomgeving.

Deze doelstellingen zijn beleidsmatig verankerd in de [Mobiliteitsvisie - \(verbinden, vernieuwen en versterken\)](#).

Utrecht bereikbaar houden kan de provincie niet alleen. Samenwerken met andere wegbeheerders is daarom van groot belang. Dat doen we onder andere in twee regionale programma's die we samen met de regiopartners en het Rijk uitvoeren. Het betreft de programma's [VERDER](#) en [Beter Benutten](#).

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

Een sterke regio Utrecht betekent dat deze bereikbaar moet zijn. Bereikbaar Utrecht is dan ook één van de ontwikkelopgaven uit de Strategische Agenda. Wij willen, vooral op die verbindingen en netwerken die bijdragen aan onze regionale economie, ons inzetten voor een goede bereikbaarheid en tegelijkertijd de negatieve effecten voor mensen, natuur en milieu verminderen.

De planhorizon van de Mobiliteitsvisie is 2028. In het [Mobiliteitsprogramma](#) is de visie uitgewerkt voor de periode tot en met 2018 met een doorkijk naar 2028. De bedoeling is om elke vier jaar, ongeveer een jaar na de verkiezingen van Provinciale Staten, het Mobiliteitsprogramma te actualiseren.

De Tweede Kamer heeft op 3 juli 2014 ingestemd met de Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (en enkele andere wetten in verband met de afschaffing van de plusregio's) met ingang van 1 januari 2015. Met deze wijziging worden taken, middelen en bevoegdheden overgedragen van het BRU naar de Provincie Utrecht. Vooruitlopend op besluitvorming in de Eerste Kamer is de BDU uitkering van het BRU als provinciale inkomsten opgenomen in deze begroting. Hiertegenover staan verplichtingen en uitgaven zoals het BRU opgenomen heeft in haar bestedingsplan 2015. Te maken afspraken over de invlechting van BRU in de provincie zullen in de aanloop naar de afschaffingsdatum helderheid geven over de exacte invulling van de bestedingen en de risico's behorende bij deze overdracht.

1. Doelmatig Verkeer- en vervoersysteem

Programma VERDER

Het tot 2020 lopend programma VERDER is gericht op de verbetering van de bereikbaarheid (kortere reistijden en vergroten betrouwbaarheid) voor OV, fiets en auto tussen de economische kerngebieden in de provincie.

Het regionale VERDER pakket omvat 103 maatregelen waaronder 16 provinciale maatregelen. Daarnaast voert de provincie de regie over de uitvoering van 16 regiobrede maatregelen, waaronder de maatregelen uit het programma Regionaal Verkeermanagement. Sinds 2010 werken we aan de realisatie van dit pakket. Ook in 2015 staat de oplevering van een aantal maatregelen uit het regionale VERDER pakket gepland en bereiden we de uitvoering van een aantal maatregelen voor.

De Planstudies - met als doel de doorstroming bevorderen op rijkswegen - maken ook onderdeel uit van het programma VERDER. Het betreft de planstudies: Ring Utrecht (inclusief de Noordelijke Randweg Utrecht), Knooppunt Hoewelaken, A1/A27 en A12 zuid. Kwaliteit van de leefomgeving c.q. inpassing van de infrastructuur maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de Planstudies. Ook in 2015 is onze inzet bij de Planstudies vooral op dit aspect gericht.

Via de jaarrapportage VERDER informeren wij u over de voortgang van het programma.

Programma Regionaal Verkeersmanagement

Het programma Regionaal Verkeersmanagement (RVM) is onderdeel van het VERDER programma. Naast financiering uit VERDER wordt het programma eveneens gefinancierd uit de Mobiliteitsaanpak van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Met het programma worden verkeersmanagementmaatregelen gerealiseerd, met als doel om operationeel verkeersmanagement te kunnen uitvoeren. In 2014 is het programma RVM grotendeels opgeleverd en het systeem voor operationeel verkeersmanagement voeren in gebruik genomen. De programmaorganisatie RVM draagt op dat moment het verkeersmanagementsysteem in beheer over aan de regiopartners. Vanaf 2015 zal de regio operationeel verkeersmanagement uitvoeren met als doel de doorstroming te verbeteren. In de periode 2015 - 2019 zal de regio het verkeersmanagementsysteem verder optimaliseren.

Programma Beter Benutten

Het programma Beter Benutten is een programma waarin wij met lokale overheden, het rijk en het bedrijfsleven uiteenlopende projecten uitvoeren met het doel de files op de drukste punten met 20% terug te dringen en 5% groei op het spoor te realiseren. De aanpak lijkt succesvol. Daarom is er een tweede fase Beter Benutten in de maak. In 2014 is gestart met de uitvoering van de projecten uit de eerste fase en is het merendeel van de projecten opgeleverd. In 2015 ligt onze focus op afronding en monitoring van het programma. Via de Beter Benutten rapportages informeren wij u over de afronding en resultaten van het programma.

Met de in maart 2014 ondertekende bereikbaarheidsverklaring is door het Rijk en regiopartners de basis gelegd voor het vervolg op Beter Benutten 1.

In 2015 zullen wij u periodiek informeren over het proces en het inhoudelijke programma.

Rijnbrug Rhenen

In het coalitieakkoord 2011 is het project Rijnbrug opgenomen. Doel is het verbeteren van de zuidelijke bereikbaarheid van de Regio Food Valley en het verbeteren van de leefbaarheid en verkeersveiligheid in Rhenen. In 2012 vond in opdracht van de Provincie Utrecht, de Provincie Gelderland, Regio Food Valley en Regio Rivierenland een verkeerskundig onderzoek plaats dat resulteerde in een vastgestelde bestuursovereenkomst. Er wordt gekoerst op een zo snel mogelijke realisatie. In 2015 vinden de afrondende voorbereidingen plaats. De planning is uitvoering N233 aansluiting Geertesteeg -ombouw turborotonde start 2015, N233 aansluiting Achterbergesstraatweg start 2016 N233, aanleg Tidal Flow Rijnbrug start 2017.

Goederenvervoer

Ter bevordering van goederenvervoer over water zetten we in op behoud van het netwerk van binnenhavens en waar nodig het ontwikkelen van extra capaciteit. Meer vervoer over water leidt tot vermindering van de verkeersdruk op het wegennet. In 2015 zal gezocht worden naar een oplossing voor de bestaande haven langs het Amsterdam-Rijnkanaal in Houten die nu van een tijdelijke havenvoorziening gebruikt maakt.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
UMP	Percentage trajecten gemiddelde snelheid > 40 km/uur	100%	86.5%	85%	85%	90%	90%	90%

Als uitwerking van het knooppuntenbeleid uit het Mobiliteitsplan 2015-2028 werken we in samenspraak met de stakeholders passende indicatoren uit voor deur tot deur bereikbaarheid.

Openbaar vervoer

Wij moeten een nieuwe concessie voor het Openbaar Vervoer (OV) aanbesteden. Voor de gunning hiervan dient een Europese aanbestedingsprocedure te worden gestart. De voorbereiding start met een Nota van Uitgangspunten waarin de bestuurlijke hoofdlijnen voor de nieuwe concessieverlening zijn vastgelegd. De beleidsvisie voor het openbaar vervoer zoals dat in het nieuwe Mobiliteitsplan is beschreven is als vertrekpunt genomen en verder geconcretiseerd. Ook zijn ervaringen uit de huidige concessie meegenomen. Op basis van de Nota van Uitgangspunten stellen wij een programma van eisen en bestek op. De aanbesteding vindt in 2015 plaats. Planning is om voor de zomer een nieuwe concessie te hebben gegund. Na een implementatieperiode van anderhalf jaar zal de concessie op 11 december 2016 van start gaan.

In 2015 wordt de samenwerking in Randstadspoorverband voortgezet, om onze ambities onder de aandacht te houden van de spoorsector en het Rijk. Het gaat om uitbreiding van de frequenties van regionale spoorverbindingen en mogelijk nieuwe halteplaatsen. Voor de kwaliteitsverbetering van de verbinding naar Woerden wordt met de aanlegbeslissing van het rijk voor de komst van een extra spoorbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal, voldaan aan een belangrijke randvoorwaarde. Wat betreft de verbinding naar Harderwijk zijn de gewenste 2 extra sprinters per uur niet eenvoudig haalbaar gebleken. Inzet is om samen met provincie Gelderland in een MIRT-onderzoek met een bredere scope naar dit probleem te kijken om tot een oplossing te kunnen komen. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2015 verwacht.

Wij ondersteunen het Rijk bij de uitvoering van het Programma Hoogfrequent Spoorvervoer (PHS), waarvoor de komende jaren steeds meer projecten worden gestart. Als onderdeel van afspraken over PHS is de provincie Utrecht namens betrokken overheden (gemeenten Renswoude, Ede en Veenendaal en provincie Gelderland) trekker geworden van de aanpak van de gelijkvloerse overweg Nieuweweg-Noord. Doel is een nieuwe verkeersstructuur te bewerkstellen ten noorden van Veenendaal. Uiterlijk in februari 2015 willen wij een samenwerkingsovereenkomst (SOK) ondertekenen met de afspraken over de wederzijdse inbreng en verantwoordelijkheden. Parallel aan het uitwerken van de SOK wordt momenteel gewerkt aan het uitwerken van het voorlopige ontwerp voor de nieuwe infrastructurele situatie en de benodigde planologische voorbereidingen van de realisatie van de nieuwe situatie. Volgens de huidige planning zal in het 3e kwartaal van 2015 de Realisatieovereenkomst (ROK) getekend kunnen worden.

Voor het stationsproject Driebergen-Zeist verwachten wij met onze projectpartners dat nog voor 2015 een realisatieovereenkomst is afgesloten voor de aanpak van de infrastructuur op en rond het station. De bestemmingsplannen liggen ter behandeling voor de Raad van State. ProRail is in 2014 gestart met de voorbereiding van de aanbestedingsprocedure.

Indicatoren voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Openbaar vervoer	Gemiddelde (algemene) waardering reiziger m.b.t. alle aspecten OV	>7,5	>7,5	>7,5	>7,5	>7,5	>7,5	>7,5
Openbaar vervoer	Percentage bussen dat op tijd vertrekt. (minder dan 1 minuut te vroeg vertrekt en minder dan 3 minuten te laat aankomt)	85%	84.5%	85%	85%	85%	85%	85%

Fiets

In het VERDER-programma worden de laatste fietsverbindingen van het provinciale netwerk (conform SMPU) gerealiseerd. In 2014 is een inventarisatie naar nieuwe knelpunten afgerond. In 2015 zal besloten worden over een nieuw fietsprogramma als uitwerking van het nieuwe mobiliteitsplan. Voor een aantal provinciale fietspaden wordt het onderhoud gecombineerd met een kwaliteitsverbetering.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
UMP	Percentage gerealiseerd hoofdfiets-routenetwerk	100%	80%	100%	80%	80%	80%	80%

In de begroting van 2014 is het percentage te hoog opgenomen.

We gaan in samenwerking met de gemeente Utrecht, de gemeente Amersfoort en het BRU bepalen of we de krachten kunnen bundelen t.a.v. fietstelpunten. Ons doel hierbij is het onderbouwen van de keuzes die we maken voor maatregelen aan het hoofdfietsroutenetwerk.

2. Verkeersveiligheid

Verkeersveilige infrastructuur.

We werken aan een verkeersveilige infrastructuur door verkeersveiligheidsmaatregelen integraal en proactief aan te pakken en de verkeersveiligheidsmaatregelen mee te nemen in de trajectaanpak. In de trajectaanpak worden beheer en onderhoud en de noodzakelijke aanpassing per traject opgepakt. Naast de wegvakonveiligheidsmethodiek worden ook de klachten uit het klachten-meldsysteem, het meldpunt Verkeersveiligheid van VVN en uit de incidentmeldingen betrokken. Waar mogelijk en zinvol wordt het principe Duurzaam Veilig toegepast (CROW richtlijnen, waaronder het implementeren van de basis kenmerken wegontwerpen (BKWO)). Daarnaast blijven we bestaande methodieken gebruiken om vast te stellen of er probleemlocaties op het traject zijn. Hiervoor gebruiken we de wegvakonveiligheidsmethodiek, de inrichtingseisen uit landelijke CROW richtlijnen, de handboeken wegontwerp (afpelmechanisme), de EuroRAP van de ANWB en het door het SWOV ontwikkelde tool Promev. De aspecten voorlichting, educatie en handhaving maken integraal onderdeel uit van de maatregelen.

Gedragsbeïnvloeding.

Samen met gemeenten en politie zetten we in op gedragsbeïnvloeding van de verkeersdeelnemers om de verkeersveiligheid te vergroten en het aantal verkeersdoden en ernstig gewonden terug te dringen. Dit doen we

door activiteiten uit te voeren op het gebied van voorlichting, educatie en innovatieve projecten. Voorbeelden hiervan zijn het ondersteunen van het theoretisch verkeersexamen, het organiseren van een praktijkdag voor jonge automobilisten, een fietsinformatiedag voor senioren en het inzetten op nieuwe samenwerkingen zoals bij de verkeersexamen-app. Een ander voorbeeld is de inzet van smiley's. Ook door ondersteuning van verkeershandhaving, het verder uitdiepen van landelijke campagnes zoals bij de BOB-campagne en door het aanleggen van herkenbare infrastructuur, willen we weggebruikers beïnvloeden om veilig aan het verkeer deel te nemen.

Indicatoren voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Verkeersveiligheid	Aantal onveilige locaties provinciale wegen (>6 letselongeval)	15	28	26	24	22	20	18
Verkeersveiligheid	Aantal verkeersdoden en ernstig gewonden op provinciale wegen.	100	148	110	108	106	104	102
Verkeersveiligheid	Aantal opgeloste knelpunten oversteekbaarheid	40	25 (3 verkenningen zijn gaande)	30	32	34	36	38

Om te bepalen waar verkeersonveilige situaties bestaan maken we gebruik van informatie uit het meldpunt Veilig Verkeer, klachten die we binnenkrijgen en van meldingen van rijsholen en onze eigen weginspecteurs. Daarnaast zijn we voornemens om bij elke weg gebruik te gaan maken van de informatie die voortkomt uit aanvullende bronnen als Eurorap (Road Protection Score) en PROMEV (proactief meten verkeersveiligheid). Zo gaan we preventief te werk en kunnen we in de trajectaanpak ook (kleinschalige) maatregelen treffen voordat er ongevallen zijn gebeurd. Voor het goed kunnen monitoren van langjarige trends is een consistente methodiek nodig. Wij blijven hierbij gebruik maken van landelijke politieregistratie. In het initiatief STAR (Smart Traffic Accident Reporting) werken o.a. de politie en verzekeraars samen om de registratie van alle ongevallen te verbeteren.

3. Kwaliteit leefomgeving

Vermindering verkeershinder

Bij de uitwerking en besluitvorming van de Planstudies streven wij naar een goede inpassing van de hoofdverkeersinfrastructuur om de leefkwaliteit van de inwoners van de provincie Utrecht te waarborgen. De belangrijkste aandachtlocaties zijn gelegen langs de A28 en A27 en de NRU. Hierbij is de nieuwe wetgeving rondom geluid (SWUNG) een belangrijk onderwerp. Op onze eigen wegen geven we invulling aan het actieplan omgevingslawaaï. Bij wegen waar onderhoud wordt gepleegd, wordt onderzocht hoe het met geluid is en waar dit doelmatig is worden maatregelen genomen om de geluidbelasting terug te dringen.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Geluidsreducerende asfalt	Aantal woningen met > 61 Lden geluidsbelasting	<500	1)-	3.180	3.120	3.060	3.000	3.000

In 2013 hebben wij 68.000 m² Gelderlandmengsel aangebracht en 5.200 m² dunne geluidsreducerende deklaag met het doel voor 1.300 woningen de geluidsbelasting te reduceren.

Het is moeilijk om te bepalen of deze doelstelling is behaald. Deze doelstelling kan je namelijk feitelijk maar twee keer per vijf jaar in beeld brengen, omdat dit een vrij uitgebreid geluidonderzoek vergt en meestal een jaar achterloopt.

4. Integratie BRU

Als de wet Afschaffing Wgr-plusregio's op 1 januari 2015 in werking treedt dan komen middelen, taken en bevoegdheden van het BRU over naar de provincie. Het grootste deel van de Begroting 2015 BRU wordt gedekt uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (BDU) van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Na inwerking treden van de afschaffingswet komen de BDU middelen van het BRU bij de Provincie Utrecht.

Deze middelen zijn geoormerkt voor de verkeer- en vervoersprogramma's waarvoor lange termijn verplichtingen bestaan. Het college stelt voor om in de periode 2015-2016 te bekijken of er een nadere afweging van de taken plaats moet vinden. In de Begroting 2015 BRU zijn de volgende toelichtingen opgenomen bij de verschillende verkeer- en vervoersprogramma's. Een financiële uiteenzetting (baten en lasten) per programma volgt na de toelichting op het programma.

Wegen & Verkeer (niet OV)

Onder het Wegen & Verkeer (niet OV) programma vallen de volgende activiteiten: realisatie van ontbrekende schakels in het regionale fietsnetwerk en maatregelen die de ketenmobiliteit bevorderen, zoals stallingen. Gemeenten ondersteunen in het ontwikkelen van fietsmaatregelen, marketing van fietsmaatregelen en uitvoering van VERDER-projecten.

Infrastructurele maatregelen OV

Onder Infrastructurele maatregelen OV vallen de volgende activiteiten: doorstromingsmaatregelen voor het openbaar vervoer, maatregelen die bijdragen aan knooppuntontwikkeling en maatregelen die de ketenmobiliteit bevorderen en versnelling van het openbaar vervoer door realisatie van vrij liggende infrastructuur.

OV Concessie

Onder OV Concessie vallen de volgende activiteiten: voortdurend toezicht houden op de uitvoering van de dienstregeling (vervoerplan 2015) en de activiteiten zoals door Qbuzz opgenomen in het uitvoeringsplan (waaronder reisinformatie, marketing, sociale veiligheid, tarieven en vervoerproducten), het opstellen van de uitgangspunten voor het openbaar vervoer 2016 ten behoeve van Qbuzz (Qbuzz stelt vervolgens het vervoerplan 2016 op) en ondersteuning geven aan visievorming voor de lange termijn.

Netwerkontwikkeling Mobiliteit

Onder Netwerkontwikkeling Mobiliteit vallen de volgende activiteiten: binnen de concessie uitwerken van de plek van de sociale functie van het OV, besluit voorbereiden tot uitbouw van de frequenties van Randstadspoor (inclusief nieuwe stations en infrastructurele aanpassingen). Op de huidige SUNIJ-lijn en de Uithoflijn wordt gewerkt aan de realisatie in de periode 2019-2023 van één doorgaande tramlijn. Uitvoeren van besluit tot vervoerkundige doorkoppeling, alternatieven en aanvullende gewenste maatregelen worden onderzocht voor een zo goed mogelijke inpassing van de snelwegverbredingen.

OV Regiotram Utrecht

Onder OV Regiotram Utrecht vallen de volgende activiteiten: het faciliteren van de railgebonden OV exploitatie, vervanging van de onderstations (energievoorziening), levensduurverlengend Onderhoud (LVO) van de technische systemen van het trammaterieel en aanbesteding voor de realisatie van het herontwerp van de remise. Ombouw van de SUNIJ-lijn tot een lagevloersysteem betekent dat haltes van de SUNIJ-lijn geschikt moet worden gemaakt en dat het bestaande materieel van de SUNIJ-lijn vervangen moet worden. Verder staat het certificeren van het Assetmanagement-proces (PAS-55) op de planning.

Uithoflijn

Onder Uithoflijn zijn de volgende activiteiten gepland: de onderbouw voor de Uithoflijn is gedeeltelijk in uitvoering, de onderbaan van de overige tracédelen (D-O-S-U-T) wordt aangelegd gelijk met de bovenbouw. Besluitvorming voor gunning (trammaterieel) staat voor oktober 2014 op de planning en begin 2017 moet de (bovenbouw) infrastructuur gereed zijn voor het test- en proefbedrijf. De eerste tramstellen zullen dan ook opgeleverd zijn. Er is een half jaar voor het testbedrijf en een half jaar voor het proefbedrijf ingeruimd. Daartoe worden in 2015 de voorbereidingen getroffen.

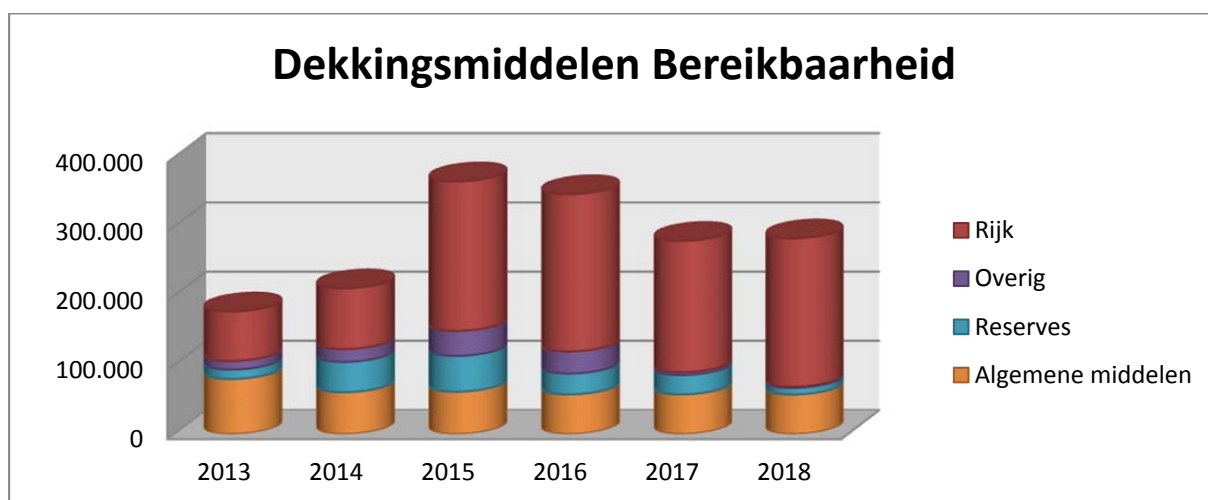
Financiële uiteenzetting Verkeer- en vervoersprogramma's

Meerjarenoverzicht Verkeer- en vervoersprogramma's 2015-2018								
Programma's:	2015		2016		2017		2018	
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
Wegen & Verkeer	13.884	13.884	9.574	9.574	9.676	9.676	9.709	9.709
Infrastructurele maatregelen OV	24.781	24.781	50.091	50.091	47.003	47.003	39.903	39.903
OV Concessie	49.456	49.456	50.837	50.837	50.811	50.811	42.280	42.280
Netwerkontwikkeling Mobiliteit	1.675	1.675	1.675	1.675	1.675	1.675	1.675	1.675
OV Regiotram Utrecht	21.144	21.144	21.562	21.562	21.718	21.718	34.177	34.177
Uithoflijn	56.741	56.741	54.515	54.515	21.168	21.168	48.729	48.729
	167.681	167.681	188.254	188.254	152.051	152.051	176.473	176.473

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		108.167	24.235	16.853	16.846	16.847	16.882
Apparaatskosten		17.620	16.422	16.743	14.929	14.929	14.929
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		125.787	40.657	33.596	31.775	31.776	31.811
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	140.652	302.899	288.220	220.633	224.430
Totaal lasten	(A)	125.787	181.309	336.495	319.995	252.409	256.241
Structurele baten		83.797	1.198	1.087	1.087	1.087	1.087
Incidentele baten		0	104.996	251.077	258.136	192.626	214.871
Totaal baten	(B)	83.797	106.194	252.164	259.223	193.713	215.958
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-41.990	-75.115	-84.331	-60.772	-58.696	-40.283
Storting in reserves	(D)	51.080	29.058	28.470	26.472	26.478	26.298
Onttrekking aan reserves	(E)	13.638	43.872	51.764	30.029	27.952	9.504
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-79.432	-60.301	-61.037	-57.215	-57.222	-57.077

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt gefinancierd uit de algemene middelen, de provinciale reserves, rijksuitkeringen en overige middelen. Deze overige middelen betreffen bijdragen van diverse organisaties (waaronder meerdere gemeenten) ten behoeve van onder andere investeringen in wegen en verkeersveiligheid. De rijksbijdragen betreffen voornamelijk de rijksuitkeringen Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer(BDU) en Bereikbaarheidsoffensief Randstad(BOR).

De provinciale reserves ter financiering van de investeringen op dit programma betreffen voornamelijk de reserves Grote Wegenwerken(GWW), de reserve VERDER, de reserve Masterplan Soesterberg en de reserve Projecten, betreft voornamelijk de afloop van projecten Coalitieakkoord 2007-2010.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Doelmatig verkeer- en vervoersysteem	119.692	171.332	160.995	41.303	-10.337
Verkeersveiligheid	3.064	6.210	3.979	915	-2.231
Kwaliteit leefomgeving	3.031	3.767	3.840	809	73
Integratie BRU	0	0	167.681	167.681	167.681
Totaal lasten	125.787	181.309	336.495	210.708	155.186
Baten					
Doelmatig verkeer- en vervoersysteem	81.662	103.775	82.033	371	-21.742
Verkeersveiligheid	1.503	1.862	2.434	931	572
Kwaliteit leefomgeving	632	557	16	-616	-541
Integratie BRU	0	0	167.681	167.681	167.681
Totaal baten	83.797	106.194	252.164	168.367	145.970
Saldo van dit programma	-41.990	-75.115	-84.331	-42.341	-9.216

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 155,2 mln. hoger dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Doelmatig verkeer- en vervoersysteem lagere uitgaven (€ 10,3 mln.).
 - Lagere uitgaven ten opzichte van de geprognosticeerde kasritmes projecten BDU (€ 11,8 mln.) voornamelijk het gevolg van afloop van Beter Benutten programma.
 - VERDER pakketstudies lagere uitgaven (€ 1,6 mln.) als gevolg van lagere uitgaven gemeentelijke projecten.
 - Mobiliteitsmanagement RVM lagere uitgaven (€ 8,3 mln.) in verband met afloop programma.
 - Diverse BOR projecten lagere uitgaven (€ 2,4 mln.) in verband met afronding BOR projecten.
 - Het project versnelde aanpak Hoevelaken hogere uitgaven (€ 2,7 mln.) in verband afronding project.
 - Hogere uitgaven (€ 3,7 mln.) project Verdiepte ligging Soesterberg door realiseren van het project.
 - Stationsgebied Driebergen-Zeist hogere uitgaven (€ 1,1 mln.) in verband met realisatie project.
 - Hogere storting in de voorziening beheer en onderhoud wegen (€ 0,9 mln.) in verband met opnemen verving wegdek in de voorziening.
- Verkeersveiligheid lagere uitgaven (€ 2,2 mln.).
 - Lagere uitgaven (€ 3,2 mln.) projecten GWW door opstarten nieuwe projecten en afloop van oude projecten.
 - Hogere uitgaven (€ 1,1 mln.) projecten BDU door kasritmewijzigingen van projecten.
- Integratie BRU hogere uitgaven (€ 167,7 mln.).
 - Hogere uitgaven (€ 167,7 mln.) vanwege opname verkeer- en vervoersprogramma's BRU.

In 2015 zijn de baten € 146,0 mln. hoger dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Doelmatig verkeer- en vervoersysteem lagere inkomsten (€ 21,7 mln.)
 - Projecten BDU lagere inkomsten (€ 11,8 mln.) door de lagere uitgaven.
 - Projecten GWW lagere inkomsten (€ 4,4 mln.) door afloop van oude projecten die deels werden doorberekend aan derden.
 - BOR-projecten lagere inkomsten (€ 2,4 mln.) in verband met afloop projecten.
 - Het project Mobiliteitsmanagement RVM lagere inkomsten (€ 8,3 mln.) in verband met afloop project.
 - Stationsgebied Driebergen-Zeist hogere inkomsten (€ 5,6 mln.) derden in verband met realisatie project.
- Integratie BRU hogere inkomsten (€ 167,7 mln.).
 - Hogere inkomsten (€ 167,7 mln.) vanwege opname verkeer- en vervoersprogramma's BRU.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 210,7 hoger dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Doelmatig verkeer- en vervoerssystemen hogere uitgaven (€ 41,3 mln.).
 - De projecten GWW hogere uitgaven (€ 20,2 mln.) door opstarten nieuwe projecten en afloop oude projecten.
 - BDU hogere uitgaven (€ 12,9 mln.) door bijdragen aan gemeenten van de Beter Benutten projecten.

- VERDER pakketstudies hogere uitgaven (€ 3,9 mln.) in verband met realisatie van projecten bij gemeenten.
- Het project versnelde aanpak Hoevelaken, hogere uitgaven (€ 4 mln.) door realisatie van het project
- Project verdiepte ligging Soesterberg hogere uitgaven (€ 3,9 mln.) door realisatie van het project.
- Hogere storting in de voorziening beheer- en onderhoud wegen (€ 2,2 mln.) door opnemen van vervanging van het wegdek in de voorziening.
- Project Stationsgebied Driebergen – Zeist hogere uitgaven (€ 4,4 mln.) door realisatie van het project.
- Voor Mobiliteitsmanagement RVM lagere uitgaven (€ 1,3 mln.) door afloop van project.
- BOR projecten lagere uitgaven (€ 7,8 mln.) door afloop van diverse BOR projecten.
- Kapitaallasten onderhoud vaarwegen lagere uitgaven (€ 1 mln.) in verband met geheel afgeschreven lasten.
- Hogere uitgaven kwaliteit leefomgeving (€ 0,8 mln.).
 - Projecten GWW hogere uitgaven bij (€ 1,2 mln.) door afloop oude projecten en opstarten nieuwe projecten.
- Integratie BRU hogere uitgaven (€ 167,7 mln.).
 - Hogere uitgaven (€ 167,7 mln.) vanwege opname verkeer- en vervoersprogramma's BRU.

In 2015 zijn de baten € 168,4 mln. hoger dan in de rekening van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Integratie BRU hogere inkomsten (€ 167,7 mln.).
 - Hogere inkomsten (€ 167,7 mln.) vanwege opname verkeer- en vervoersprogramma's BRU.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
6	Cultuur en Erfgoed	Mw. A.M.A. Pennarts-Pouw

Wat is onze missie?

In het programma Cultuur en Erfgoed willen wij:

- een waardevolle culturele omgeving behouden en versterken;
- zorg dragen voor een goed onderhouden en zichtbaar erfgoed ;
- een hoogwaardige culturele basisinfrastructuur ontwikkelen.

Wat willen we bereiken?

Met het programma Cultuur en Erfgoed werken wij aan de volgende ambities:

- 1 Cultuur verrijkt: een betere en meer zichtbare cultuurhistorische kwaliteit van onze leefomgeving.
- 2 Cultuur verbindt: een sterkere cultuur en rijker cultureel aanbod als regionaal profiel.
- 3 Cultuur versterkt: een professionelere en economisch krachtige culturele sector.

In de [Cultuurnota 2012-2015 'Cultuur van U'](#) schetsen wij de hoofdlijnen van het provinciale cultuurbeleid. We geven onze rol op het gebied van cultuur vorm en inhoud in de volgende ambities (deze 3 ambities zijn in de cultuurnota uitgewerkt in doelen, resultaten en inspanningen):

Zorg en welzijn

Wij willen uitvoering geven aan onze wettelijke taken met betrekking tot zorg en welzijn. Dat gaat om de steuntaak van Cliëntenbelang voor gemeenten en Sensor West Midden.

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

1. Cultuur verrijkt

Ruimtelijk erfgoedbeleid

Wij zetten ons in voor het borgen van gebieden met een bijzondere cultuurhistorische waarde zoals de buitenplaatszones, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Grebbelinie. Dit ruimtelijk erfgoedbeleid is opgenomen en uitgewerkt in de [Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening 2013-2028 \(PRV/PRS\)](#) en stimuleert gemeenten om in hun ruimtelijk beleid deze waarden te borgen. Met de buitenplaatsbiotoop hebben we een uitgewerkt maatwerkinstrument dat voor gemeenten en eigenaren handvatten biedt hoe om te gaan met de historisch-ruimtelijke kwaliteiten. Dit inspiratie-instrument gaan we de komende jaren verder uitzetten en communiceren. In 2015 is ons cultuurhistorische databestand) geheel aangepast aan onze erfgoedspiepunten en met een betere viewer toegankelijk (www.provincie-utrecht.nl/chat). Hierin is ook de kaartlaag van de buitenplaatsbiotopen opgenomen.

Wat betreft het militaire erfgoed is voor de Nieuwe Hollandse Waterlinie (NHW) een koersdocument vastgesteld dat ons beleid voor de komende periode 2015-2020 weergeeft. Uitwerking met andere overheden vindt plaats van het nominatiedossier van de NHW en de Romeinse Limes als UNESCO Werelderfgoed.

Gebiedsontwikkeling

Met het Programma Vitaal landelijk gebied (zie programma 2.1) werken we aan het zichtbaar en beleefbaar maken van de samenhangende, cultuurhistorisch waardevolle ruimtelijke structuren van militair erfgoed. Prioriteit ligt bij de Grebbelinie en de Nieuwe Hollandse Waterlinie en in beide gevallen betreft het een meerjarig uitvoeringsprogramma. Het zichtbaar en beleefbaar maken van Castellum Fectio (in het kader van beleidsprioriteit Romeinse Limes) wordt zowel vanuit de AVP-begroting als de erfgoedbegroting bekostigd. Dit project wordt in 2015 afgerond.

Monumentenzorg

Wij gaan door met het fonds Erfgoedparels. De provincie Utrecht ontvangt van het rijk jaarlijks € 1,5 mln. middelen voor de restauratie van rijksbeschermd monumenten. De provincie heeft in 2015 ook € 1,5 mln. beschikbaar gesteld voor het fonds, als matching van de rijksmiddelen.

De middelen zullen ook in 2015 ingezet worden voor de restauratie van rijksbeschermd buitenplaatsen. In 2014 is de erfgoedmonitor voor de overige objecten, niet woonhuis zijnde, ontwikkeld. Op basis van de erfgoedmonitor zal in 2015 een voorstel gedaan worden om middelen beschikbaar te stellen voor een aantal urgente gevallen buiten de categorie historische buitenplaatsen.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Uitvoeringsagenda historische buitenplaatsen	Aantal nieuw gestarte projecten *	5	10	4	2			
Monumentenzorg	Aantal verleende subsidies voor restauratie-projecten fonds erfgoedparels	5	7	5	5	5	5	5

* Indicator betreft programma's die tot en met 2015 lopen.

Iconen van Utrechts erfgoed

In 2015 gaan we verder met de ingezette samenwerking tussen de kasteelmusea . Ook gaat aandacht naar andere erfgoedssamenwerkingen, zowel sectoraal als multidisciplinair, om de lokale betrokkenheid bij erfgoed te vergroten.

2. Cultuur verbindt

Cultuureducatie

Kunst Centraal en Landschap Erfgoed Utrecht zorgen er met hun expertise voor dat kinderen in het primair onderwijs op de meest verantwoorde manier kennis maken met de rijke cultuur in de provincie. Wij hebben voor beide organisaties een meer strategische rol voor ogen en willen zorgen voor een grotere lokale inbedding van cultuureducatie en meer eigen verantwoordelijkheid bij (grotere) gemeenten en lokale instellingen.

Kunst Centraal en LEU zijn tevens de partners binnen het door het rijk geïnitieerde verdiepingsprogramma 'Cultuureducatie met kwaliteit'. 66 scholen en 8 gemeenten nemen deel aan dit programma, dat rijk en provincie samen financieren en waaraan ook de gemeenten een bijdrage leveren.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Cultuur-educatie	Percentage leerlingen po dat via programma's van KC en LEU structureel in aanraking komt met cultuur educatie	75%	83%	75%	75%	75%	75%	75%

Publieksbereik cultureel erfgoed

In 2015 werken we verder aan een webportal voor Utrechts Erfgoed en ontwikkelen we met uRule, een initiatief van het Cultuur Consortium Utrecht games voor Utrechtse iconen en prioritaire thema's.

Tevens zet de provincie in op publieksontsluiting van belangrijke archeologische vindplaatsen door het verder vullen van de in 2014 ontwikkelde digitale publiekstoepassing van het Provinciaal Archeologisch Depot.

Festivals

In de jaren 2013-2016 ondersteunen we vier grootschalige festivals: Nederlands Film Festival, Festival Oude Muziek, SPRING en Tweetakt. Daarnaast dragen we voor twee jaar (2015-2016) bij aan meer kleinschalige festivals. In 2015 gaat de tweede periode van twee jaar in. Met negen evenementen met internationale allure profileren we de provincie als culturele regio bij uitstek en dragen we bij aan het vestigingsklimaat voor bewoners en bedrijven. We zien het als onze taak de samenwerking tussen deze instellingen te stimuleren om het publiek nog beter te kunnen bedienen.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Festivals	Aantal door de provincie ondersteunde festivals*	9	9	9	9	9		

* Indicator betreft programma tot en met 2016.

Regionale omroep

Vanaf 2014 ligt de financiering van de regionale omroepen bij het Rijk. Wij hebben hierdoor geen rol meer in de bekostiging van RTV Utrecht. Wel blijven we inhoudelijk afstemmen met de omroep. De provincies maken zich in IPO-verband sterk voor waarborgen bij de aanpassing van de Mediawet (in 2016), waarbij onder andere wordt ingezet op regionale verankering en redactionele zelfstandigheid van de regionale omroepen.

Archieven

Het Utrechts Archief beheert vanaf 2013 het archief van de provincie Utrecht. We werken mee aan de landelijke Innovatieagenda voor de archiefsector, waarin duurzaamheid, collectievorming, toegankelijkheid en openbaarheid trefwoorden zijn. In 2015 zullen alle provinciale Burgerlijke Stand archieven digitaal beschikbaar zijn voor het publiek.

3. Cultuur versterkt

Cultuur en ondernemerschap

De provincie heeft ingezet op andere financieringsvormen zoals crowdfunding en de Utrechtse Cultuurlening en op de verbetering van de bedrijfsvoering door het Business model canvas traject. 2015 is het laatste jaar van het programma en willen we vooral bestendigen wat we al gestart zijn en wat goed werkt.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Cultuur en ondernemerschap	Aantal organisaties met doorgelichte bedrijfsvoering*	18 (in totaal)	3	6	6			

* Indicator betreft programma's die tot en met 2015 lopen.

Versterking erfgoedsector

We ondersteunen erfgoedbeheerders bij de zorg voor het erfgoed via Landschap Erfgoed Utrecht, de Monumentenwacht Utrecht, het Steunpunt Archeologie en Monumenten Utrecht en het Restauratie Opleidingsproject.

Archeologie

De provincie zet zich in voor aanpak van monitoring en beheer van belangrijke archeologische vindplaatsen samen met andere publieke en private partijen. Ook stelt de provincie een provinciale onderzoeksagenda op en stimuleert de uitvoering daarvan. De provincie werkt aan het behoud, beheer, kennisontwikkeling en bevordering van de publieksontsluiting van de Romeinse Limes. Dit doen wij samen met het rijk en de provincies Gelderland en Zuid-Holland, met wie wij de Landelijke Limessamenwerking vormen. Tenslotte voert de provincie een verkenning uit naar de omgang met het ruimtegebrek van het provinciaal archeologisch depot na 2018.

Bibliotheken

Met het nieuwe provinciale bibliotheekbeleid zijn de kaders voor 2014 en 2015 bepaald door de Kaderbrief aan het BiSC. BiSC heeft de verantwoordelijkheid voor het organiseren van de gezamenlijke backoffice taken. Daarnaast coördineert zij de inzet op vernieuwing en maatwerk. BiSC werkt nauw samen met de bibliotheken bij het uitvoeren van haar opdracht. Verder stimuleren en faciliteren we innovatieve projecten en ondernemerschap.

Indicator voor provinciale prestatie								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Bibliotheken	Aantal innovatieve projecten	3 per jaar	4	3	3	3	3	3

Cultuurpacten

Vanaf 2014 zijn we gestart met het afsluiten van Cultuurpacten. Met de gemeente Amersfoort en Utrecht zijn de pacten al gesloten. De pacten hebben als doel om de agenda op het gebied van cultuur en erfgoed tussen de provincie en gemeenten te bestendigen. En de gezamenlijke doelstellingen op gebied van cultuur en erfgoed zichtbaar te maken.

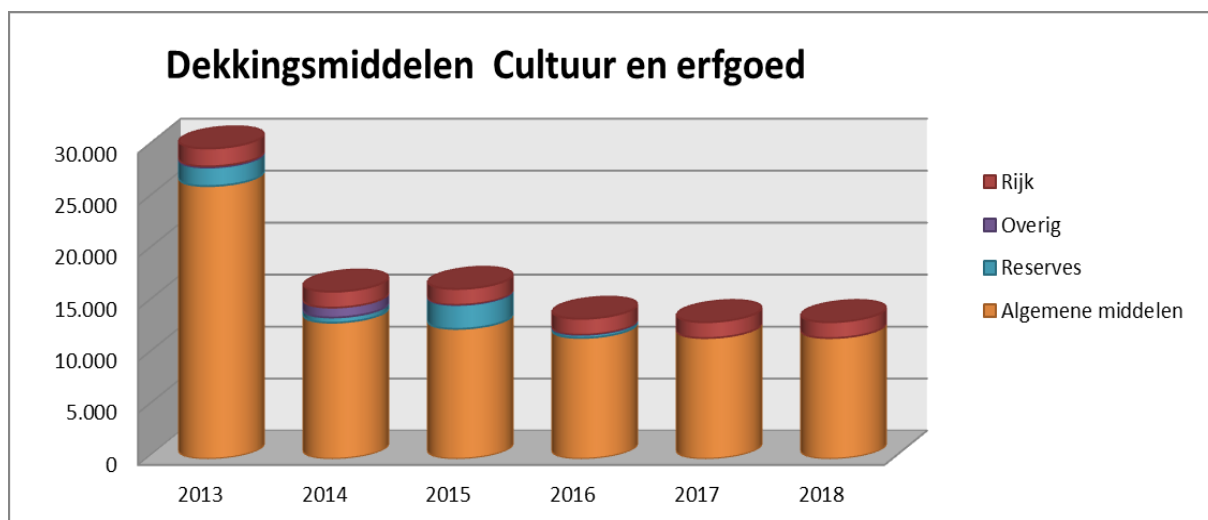
Zorg en welzijn

De provincie Utrecht heeft binnen de Wet maatschappelijke ondersteuning de taak om een steunfunctie voor gemeenten in stand te houden. Wij ondersteunen voor het begeleiden van de transitie van de WMO Cliëntenbelang Utrecht en Sensor West Midden als telefonische hulpdienst.

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		23.566	11.054	11.030	10.730	10.730	10.730
Apparaatskosten		2.913	1.994	2.016	2.417	2.417	2.417
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		26.479	13.048	13.046	13.147	13.147	13.147
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	2.701	3.296	323	0	0
Totaal lasten	(A)	26.479	15.749	16.342	13.470	13.147	13.147
Structurele baten		1.857	1.527	1.527	1.527	1.527	1.527
Incidentele baten		0	951	12	13	0	0
Totaal baten	(B)	1.857	2.478	1.539	1.540	1.527	1.527
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-24.622	-13.271	-14.803	-11.930	-11.620	-11.620
Storting in reserves	(D)	3.384	332	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	(E)	1.788	502	2.300	300	0	0
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-26.218	-13.101	-12.503	-11.630	-11.620	-11.620

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

Dit programma wordt grotendeels gefinancierd uit de algemene middelen en (afnemend) vanuit de reserve projecten, betreft voornamelijk afloop coalitieakkoord projecten 2007-2010. Ook wordt er vanaf 2012 een decentralisatie-uitkering voor restauratie van rijksmonumenten ad € 1,5 mln. per jaar ontvangen.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Erfgoed	6.762	8.216	9.555	2.793	1.339
Kunsten	6.388	3.742	3.341	-3.047	-401
Omroep en bibliotheken	11.920	2.780	2.597	-9.323	-183
Maatschappelijke ontwikkeling	1.408	1.011	849	-559	-162
Totaal lasten	26.478	15.749	16.342	-10.136	593
Baten					
Erfgoed	1.756	2.331	1.527	-229	-804
Kunsten	-8	101	12	20	-89
Omroep en bibliotheken	-	-	-	-	-
Maatschappelijke ontwikkeling	108	46	-	-108	-46
Totaal baten	1.856	2.478	1.539	-317	-939
Saldo van dit programma	-24.622	-13.271	-14.803	9.819	-1.532

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 0,6 mln. hoger dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Erfgoed hogere uitgaven (€ 1,3 mln.).
Hogere uitgaven monumentenzorg (€ 2,0 mln.) doordat de subsidiebeschikkingen begin 2015 worden afgegeven.
Lagere uitgaven (€ 0,8 mln.) bij het nationaal Limes project door afronding van het project.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 10,1 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Erfgoed hogere uitgaven (€ 2,7 mln.).
Hogere uitgaven bij monumentenzorg (€ 3,1 mln.) door inzetten van extra geld uit de reserve en algemene middelen.
Lagere uitgaven (€ 0,3 mln.) voor Fort Fectio door afronding van project.
Lagere uitgaven (€ 0,2 mln.) bij het nationaal Limes project door afronding van het project.
- Kunsten lagere uitgaven (€ 3,0 mln.).
Lagere uitgaven (€ 2,2 mln.) bij het project Vrede van Utrecht door afronding.
- Omroep en bibliotheken lagere uitgaven (€ 9,3 mln.).
Lagere uitgaven (€ 9,2 mln) door het niet meer rechtstreeks financieren van RTV Utrecht.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder:
7	Jeugdzorg	Mw. A.M.A. Pennarts-Pouw

Wat is onze missie?

Het motto van het Uitvoeringsprogramma 2014 was:

- Verantwoordelijk voor de Jeugdzorg van vandaag, betrokken bij de jeugdzorg van morgen.

In 2015 is die morgen realiteit geworden: de wettelijke taak voor de uitvoering van de jeugdzorg ligt bij gemeenten.

Wat willen we bereiken?

In 2015 ligt de focus op een zorgvuldige afronding van het transitieproces en het programma jeugdzorg per 1 juli 2015.

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

In het Uitvoeringsprogramma 2014 'Koersvast loslaten' zijn onze werkzaamheden in drie lijnen ondergebracht, te weten: uitvoeren van de wettelijke taak, het ondersteunen van het transitie- en transformatieproces en de afbouw van het programmateam.

De uitvoering van de wettelijke taak stopt per 1 januari 2015. Wat in 2015 resteert is de afwikkeling van de subsidies 2014 op basis van de jaarverantwoordingen 2014 van Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) en de aanbieders van Jeugd en Opvoedhulp (J&O) en de verantwoording van de besteding van de doeluitkering 2014 aan het Rijk.

Naast het uitvoeren van de wettelijke taak heeft de provincie de laatste jaren, samen met gemeenten, BJU en de aanbieders van J&O vol ingezet op het transitie- en het transformatieproces. Ons doel daarbij was en is de overgang van de wettelijke taak naar de gemeenten vorm te geven, met als inzet zorgcontinuïteit voor cliënten, behoud van de zorginfrastructuur en beperking van de frictiekosten. De betrokkenheid van de provincie stopt niet op 1 januari 2015, wij trekken ons niet ineens terug uit de lopende processen. Wij staan voor een zorgvuldige afbouw van onze inzet in het transitie- en het transformatieproces. Zo blijven we, vraag gestuurd en in de periode tot 1 juli 2015, de bovenregionale samenwerking faciliteren en ondersteunen door onder andere:

- Het organiseren van de breedwethoudersoverleggen en de overleggen tussen gemeenten, BJU en aanbieders van J&O;
- In te gaan op gemeentelijke en/of regionale verzoeken om kennisuitwisseling en informatievoorziening;
- Bijstand te verlenen aan gemeenten en regio's bij het verder vormgeven van de nieuwe structuur.

Tegelijkertijd komt de focus te liggen op de afbouw van het programmateam Jeugdzorg. Wij stellen ons tot doel het programmateam Jeugdzorg per 1 juli 2015 op te heffen. Inmiddels is de bezetting op de 16 beschikbare ft's teruggebracht naar 13 medewerkers met in totaal 10,8 fte. Wij zetten in op facilitering en begeleiding van de 13 medewerkers naar ander werk binnen of buiten de provincie, door onder andere trainingen, coaching en detachering bij gemeenten en andere provinciale afdelingen.

In 2014 start een onderzoek naar de vorming van een mobiliteitscentrum voor de jeugdzorgwerkers. BJU en de aanbieders van J&O gaan in 2015 hun organisaties aanpassen aan het door de gemeenten beschikbaar gestelde budget. Dit kan betekenen dat zij een deel van hun personeel niet in dienst kunnen houden. Een mobiliteitscentrum kan die medewerkers ondersteunen in het vinden van ander werk. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek zet de provincie in op een goed functionerend mobiliteitscentrum om zodoende eventuele frictiekosten zo laag mogelijk te houden.

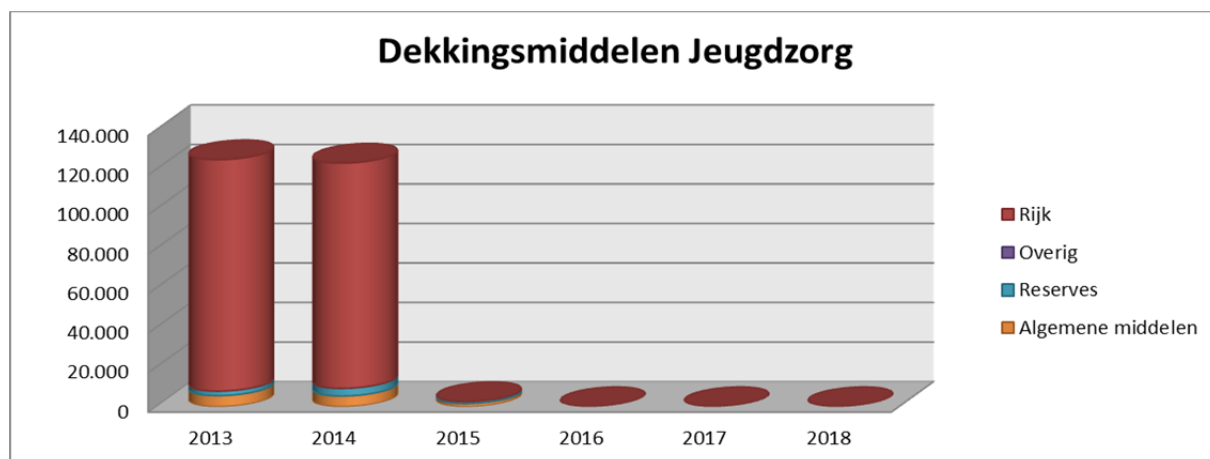
Op grond van de afspraken tussen IPO en het rijk over de frictiekosten gaan wij er van uit dat wij in 2015 niet aangesproken zullen worden voor frictiekosten. Bureau Jeugdzorg Utrecht verwacht dat zij, met de budgetgaranties die de regio's voor 2015 afgegeven hebben, niet met frictiekosten geconfronteerd zullen worden. Voor wat betreft de aanbieders van J&O staan wij op het standpunt dat wij niet de aangewezen bestuurslaag zijn waar zij een eventuele claim voor frictiekosten neer kunnen leggen.

Omdat per 1 januari 2015 de wettelijke taak Jeugdzorg voor de provincie vervalt zijn er geen indicatoren opgenomen.

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		122.186	0	0	0	0	0
Apparaatskosten		2.028	1.990	1.019	0	0	0
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		124.214	1.990	1.019	0	0	0
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	120.256	1.530	0	0	0
Totaal lasten	(A)	124.214	122.246	2.549	0	0	0
Structurele baten		117.101	0	0	0	0	0
Incidentele baten		0	113.977	0	0	0	0
Totaal baten	(B)	117.101	113.977	0	0	0	0
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-7.113	-8.269	-2.549	0	0	0
Storting in reserves	(D)	771	1.000	0	0	0	0
Onttrekking aan reserves	(E)	2.309	3.877	1.000	0	0	0
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-5.575	-5.392	-1.549	0	0	0

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting:

Uit bovenstaande tabel blijkt dat in 2015 de lasten en baten afnemen door de transitie van de Jeugdzorg per 1 januari 2015 richting de gemeenten. Er staan in 2015 enkel nog lasten geraamd om het transitieproces zorgvuldig af te ronden. Vanaf 2016 zijn er geen lasten en baten meer geraamd.

Het programma Jeugdzorg wordt in 2015 betaald uit de algemene middelen en de projectreserve die hiervoor binnen het programmabudget is gereserveerd.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Jeugdzorg	124.214	122.246	2.549	-121.665	-119.697
Totaal lasten	124.214	122.246	2.549	-121.665	-119.697
Baten					
Jeugdzorg	117.101	113.977	-	-117.101	-113.977
Totaal baten	117.101	113.977	-	-117.101	-113.977
Saldo van dit programma	-7.113	-8.269	-2.549	4.564	5.720

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 119,7 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het vervallen van de doeluitkering van het ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Veiligheid en Justitie (V&J) op grond van de nieuwe Jeugdwet.
- De autonome middelen die tot en met 2014 ingezet zijn in de zorg voor de jeugd vervallen.
- De incidentele middelen bestemd voor zorg voor de jeugd en de transitie vervallen.
- Van de structurele middelen voor uitvoering van de wet en werkbudget blijft de helft beschikbaar.
- Het personeelsbudget is beschikbaar tot 1 juli 2015.

In 2015 zijn de baten € 114,0 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het vervallen van de doeluitkering van het ministeries van VWS en V&J op grond van de nieuwe Jeugdwet.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 121,7 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het vervallen van de doeluitkering van het ministeries van VWS en V&J op grond van de nieuwe Jeugdwet.
- De autonome middelen die tot en met 2014 ingezet zijn in de zorg voor de jeugd vervallen.
- De incidentele middelen bestemd voor zorg voor de jeugd en de transitie vervallen.
- Van de structurele middelen voor uitvoering van de wet en werkbudget blijft de helft beschikbaar.
- Het personeelsbudget is beschikbaar tot 1 juli 2015.

In 2015 zijn de baten € 117,1 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Het vervallen van de doeluitkering van het ministeries van VWS en V&J op grond van de nieuwe Jeugdwet.

Programmanummer	Programma	Portefeuillehouder
8	Bestuur en Middelen	Dhr. W.I.I. van Beek Dhr. J.W.R. van Lunteren Dhr. drs. R.W. Krol Dhr. drs. R.E. de Vries, Mw. A.M.A. Pennarts- Pouw

Wat is onze missie?

In het programma Bestuur en Middelen gaan wij invulling geven aan:

- een toekomstbestendig en daadkrachtig bestuur dat inspeelt op de behoeften van andere overheden, inwoners, instellingen en bedrijven;
- een kwalitatief hoogwaardig en integer bestuur in onze regio en (samen)werken aan een levenskrachtige en aantrekkelijke provincie.

Wat willen we bereiken?

Met het programma Bestuur en Middelen werken wij aan de volgende ambities:

- 1 Optimale en actieve benutting van instrumentaria voor het ontwikkelen en realiseren van beleid door Provinciale Staten.
- 2 Verdiepen en intensiveren van de ondersteuning van de cvdK bij de uitoefening van zijn rijkstaken en zijn functioneren als boegbeeld van de provincie, alsmede bij de advisering over woordvoering en toespraken.
- 3 Invulling geven aan voldoende bestuurskracht in de regio om samen krachtig en op een effectieve en efficiënte wijze te kunnen werken aan een blijvend aantrekkelijk woon-, werk- en leefklimaat.
- 4 Optimaal interbestuurlijk toezicht op lokale overheden volgens de afgesproken principes: risicogericht, proportioneel, op afstand waar het kan, ingrijpen waar het moet.
- 5 Het optimaal laten bijdragen van Europees beleid, Europees geld en Europese netwerken aan de provinciale beleidsdoelstellingen en het Europaproof houden van de provinciale organisatie.
- 6 Een omgevingsgericht en interactiever communicerende organisatie.
- 7 Een goed werkende procesorganisatie conform de vastgestelde organisatieprincipes waarbij de kwaliteitsborging & control is ingericht en functioneert conform het Controllerstatuut en het 'systeem van control'.

Wat gaan wij daarvoor in 2015 doen?

1. Provinciale Staten

Op 18 maart 2015 worden de nieuwe Staten gekozen. Ter ondersteuning van de politieke partijen is een campagne vastgesteld door de Verkiezingscommissie uit Provinciale Staten. Een breed scala aan middelen is ingezet om de provincie als bestuurslaag voor het voetlicht te brengen.

Na de verkiezingen wordt een nieuwe start gemaakt, met naar verwachting een groot aantal nieuwe statenleden. Allereerst zal het accent worden gelegd op het inwerken van de nieuwe statenleden in de procedures en de inhoud van de dossiers. Het belang van de rol van de Staten, als kaderstellend, controlerend en volksvertegenwoordigend orgaan, zal uitgebreid aan de orde komen, met het daarbij behorende instrumentarium, die de Staten daarvoor ten dienste staan. Het geheel zal door de griffie worden ondersteund.

Ook betekent de verkiezingsuitslag de start van de coalitiebesprekingen, met als resultaat een nieuw coalitieakkoord voor de komende vier jaar en een nieuw samengesteld college van Gedeputeerde Staten.

Ter ondersteuning van de controlerende taak van Provinciale Staten is als bekend een Rekenkamer wettelijk voorgeschreven. Onze provincie participeert in de Randstedelijke Rekenkamer met Noord- en Zuid-Holland en Flevoland. I.v.m. met een lopende reorganisatie binnen de Randstedelijke Rekenkamer moet de komende vier jaar nog rekening gehouden worden met extra frictiekosten.

2. Kabinet commissaris van de Koning

In 2015 wordt extra aandacht geschonken aan het in kaart brengen, rubriceren en strategisch inzetten van de netwerken van de commissaris van de Koning, met als doel het optimaliseren van zijn positie als boegbeeld van de provincie. De inhoudelijke en strategische advisering op het gebied van woordvoering en de rijkstaken van de cvdK, zoals burgemeesterszaken, openbare orde en veiligheid en gemeentebezoeken wordt geïntensiveerd. Tot aan het zomerreces van 2015 zal de cvdK daartoe onder meer werkbezoeken hebben gebracht aan de gemeenten in de provincie. Ook het komende jaar zal de cvdK werkbezoeken brengen aan relevante partners op het gebied van cultuur en economie, evenals kennisinstellingen.

3. Bestuurlijke zaken

Op het gebied van bestuurlijke zaken speelt een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de rol en positie van de provincie en van gemeenten binnen onze provincie. Ons uitgangspunt is dat een sterke provincie optimaal moet kunnen bijdragen aan het behoud en de versterking van de kwaliteiten van onze regio. Gemeenten spelen daarin een belangrijke rol. Voor de provincie zijn bewegingen van onderaf leidend: gemeenten besluiten zelf over de wijze waarop hun bestuurskracht versterken. Een aantal ontwikkelingen die op dit moment spelen zijn:

- Het besluit tot afschaffing van de Wgr+;
- Het besluit tot het stopzetten van de herindelingsprocedure voor de Noordvleugelprovincie. Daarmee is echter de discussie over de bestuurlijke toekomst van provincies niet afgerond;
- De decentralisaties in het sociale domein zijn van invloed op de (congruente) bestuurlijke samenwerking en bestuurskracht van de gemeenten en de rol van de provincie;
- Twee Utrechtse gemeenten zijn betrokken in het proces om de bestuurskracht van de Gooi- en Vechtstreek te versterken. De gemeente Stichtse Vecht werkt samen met Weesp en Wijdmeren op een aantal beleidsterreinen en de gemeente Eemnes neemt deel aan de BEL-samenwerking, samen met Blaricum en Laren. Een verkenningscommissie heeft op verzoek van GS van Noord-Holland een advies opgesteld over de bestuurlijke toekomst van de Gooi- en Vechtstreek. De betrokken gemeenten kunnen reageren op dit advies, waarna implementatie plaats kan vinden.
- De gemeente Vianen is in gesprek met buurgemeenten in Vijfherenlanden over de bestuurlijke toekomst, naar aanleiding van onder meer het advies van de commissie Schutte over de bestuurlijke toekomst van en samenwerking in de regio Alblasserwaard-Vijfherenlanden. De uitkomsten van de bestuurlijke verkenning worden naar verwachting in 2015 geïmplementeerd.

4. Interbestuurlijk toezicht

Met interbestuurlijk toezicht levert de provincie een bijdrage aan de kwaliteit van de uitvoering van medebewindstaken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. We zijn toezichthouder op de terreinen archieftoezicht, erfgoed/monumenten, externe veiligheid, financieel toezicht, huisvesting verblijfsgerechtigden, ruimtelijke ordening, omgevingsrecht en waterschappen. Wij voeren onze interbestuurlijke toezichtrol sober, meer op afstand, proportioneel en risicogericht uit. Wij gaan er nadrukkelijk vanuit dat het toezicht op de uitvoering van die taken primair berust bij het eigen horizontaal toezichtorgaan: de gemeenteraad dan wel het algemeen bestuur.

Het interbestuurlijk toezicht wordt op de verschillende terreinen zoveel mogelijk op dezelfde wijze en volgens dezelfde uitgangspunten uitgevoerd, gebaseerd op het Uitvoeringsplan IBT 2015. Gezien de bezuinigingen en de decentralisaties vanuit het rijk en de tegenvallende grondposities van een groot aantal gemeenten, zal sterk worden ingezet op risicogericht financieel toezicht.

Op basis van de verschillende wetten en de verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht wordt toezichtinformatie verzameld over de kwaliteit van de naleving van wettelijke medebewindstaken door gemeenten, waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Deze informatie wordt beoordeeld en op basis van een risico-afweging wordt de intensiteit van het toezicht bepaald. Vervolgstappen worden gezet volgens de algemene IBT-interventieladder.

Dit jaar wordt voor alle IBT-velden een beoordelingsmodel ingericht, naar het voorbeeld van financieel toezicht. Hiermee wordt het mogelijk om een integrale IBT-voortgangsrapportage op te stellen, waarbij het zichtbaar is hoe de lokale overheden op de verschillende terreinen functioneren (groen, oranje of rood).

Er wordt een nieuw Beleidsplan IBT opgesteld dat samenloopt met de periode van het nieuwe college van GS. In dit beleidsplan wordt opnieuw de aanpak, keuzes, doelen en middelen van IBT voor deze collegeperiode geformuleerd.

Indicatoren voor provinciale prestaties *								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Overzicht kwaliteit naleving medebewindstaken	Percentage gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen dat onder IBT valt en toezichtinformatie verstrekt	100%			75%	85%	95%	100%
Beoordelen en interveniëren	Percentage gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen waarbij, indien nodig, de passende toezichtinstrumenten worden ingezet	100%			100%	100%	100%	100%

Indicatoren voor provinciale prestaties *								
Naam indicator	Omschrijving	Streef waarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Verbetering kwaliteit naleving medebewindstaken	Percentage gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen dat opvolging geeft aan vereiste verbetering medebewindstaken	70%			50%	55%	60%	65%

*Bovenstaande indicatoren vervangen de indicatoren archieftoezicht en financieel toezicht uit voorgaande jaren.

5. Europese zaken

- Om Europa optimaal te laten bijdragen aan de provinciale beleidsdoelstellingen stimuleren en ondersteunen wij het gebruik van Europese financieringsprogramma's door de provinciale organisatie en door onze regionale partners, zoals kennisinstellingen, de Economic Board Utrecht en gemeenten. Dat doen wij in 2015 door expertise en netwerk op te bouwen en uit te wisselen. Wij leveren ook een bijdrage aan het beheer en uitvoering van het Randstedelijke EFRO-programma Kansen voor West II en het landelijke Plattelandsontwikkelingsprogramma III. In 2015 zullen wij samen met onze strategische partners, zoals de Economic Board Utrecht, bij deze programma's de eerste projecten indienen. Ook zetten we in op nieuwe projecten in de *Knowledge and Innovation Community for Climate Change (Climate KIC)*.
- Om de Europese regelgeving uitvoerbaar te houden en het Europees beleid te laten bijdragen aan de beleidsdoelstellingen van de provincie voeren wij ook in 2015 een actieve lobby bij de Europese instellingen. Daarbij werken wij nauw samen volgens een strategie van 'halen en brengen' met onze regionale en andere partners, zoals kennisinstellingen, de Economic Board Utrecht, gemeenten, P4, IPO, HNP en het Rijk. De actieve deelname van de gedeputeerde Europa aan het Comité van de Regio's blijft in 2015 een belangrijk lobbyinstrument van de provincie.
- Bij de lobby en bij het opzetten van projecten is een relevant Europees netwerk van groot belang. Daarom participeren we in 2015 actief in Europese netwerken zoals AIR, ERRIN, ENCORE en PURPLE.
- Om Europaproef te blijven opereren zullen wij ook in 2015 workshops organiseren onder andere over de herziene Europese staatssteun- en aanbestedingsregels.

6. Communicatie

De focus ligt op "Omgevingsgericht communiceren": dit is een belangrijk instrument om buiten beter te kunnen presteren. De vier thema's uit de strategische agenda zijn daarbij leidend. De interactie met de omgeving wordt vergroot. Daarvoor wordt de corporate website geschikt gemaakt om op verschillende devices (smartphones, tablets) te raadplegen. Ook Webcare, gebruik van sociale media en digitale middelen als Provincie Utrecht Magazine en nieuwsbrieven worden ingezet voor interactie met de omgeving.

In dit verkiezingsjaar wordt een campagne vormgegeven om de provinciale taken en resultaten voor het voetlicht te brengen, de inzet van de politieke partijen inzichtelijk te maken en de opkomst bij de verkiezingen te bevorderen. Deze campagne wordt door de statengriffie geleid met ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie.

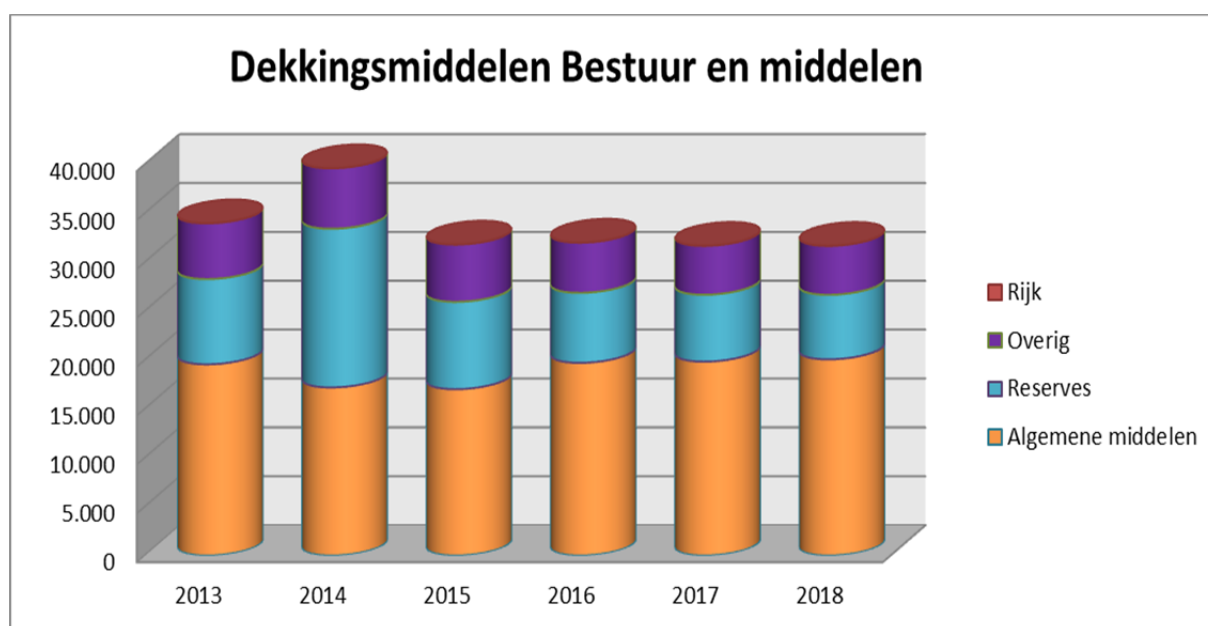
7. Concern control

- De werkprocessen zijn vastgesteld en beschreven. De interne kwaliteitsborging van de werkprocessen worden doorgelicht en waar nodig versterkt. Daarmee wordt de basis gelegd voor het opstellen van zogenaamde In-control verklaringen wat in 2016 verder wordt uitgerold;
- In 2015 wordt de 'Kwaliteitscyclus' verder uitgewerkt en de benodigde instrumenten ontwikkeld. Extra aandacht wordt daarbij gegeven aan het verder professionaliseren van de Interne Controle binnen alle afdelingen en de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controle met behulp van de web applicatie 'Key Control Dashboard' in samenwerking met de accountant;
- In 2015 zal aandacht worden gegeven aan de kwaliteit van de verbindingen tussen de verschillende werkprocessen in de ketens en het expliciteren van het gegevens- en applicatie-eigenaarschap binnen de keten;
- Het onderzoeksplan 2015 wordt uitgevoerd, waarbij het accent ligt op het functioneren van de interne organisatie in relatie tot het beter buiten (kunnen) presteren.

Wat mag het kosten?

Totalen van de baten en lasten van dit programma		Bedragen					
		2013	2014	2015	2016	2017	2018
Structurele materiele lasten		11.619	6.575	8.859	9.404	8.938	8.887
Apparaatskosten		15.207	11.544	10.990	13.415	13.415	13.415
<i>Subtotaal structurele lasten</i>		26.826	18.119	19.849	22.819	22.353	22.302
<i>Subtotaal incidentele lasten</i>		0	14.367	5.497	2.670	2.805	2.850
Totaal lasten	(A)	26.826	32.486	25.346	25.489	25.158	25.152
Structurele baten		5.706	4.706	4.919	5.133	5.001	5.001
Incidentele baten		0	1.476	939	0	0	0
Totaal baten	(B)	5.706	6.182	5.858	5.133	5.001	5.001
Saldo van dit programma (B-A)	(C)	-21.120	-26.304	-19.488	-20.356	-20.157	-20.151
Storting in reserves	(D)	7.154	7.116	6.455	6.508	6.514	6.514
Onttrekking aan reserves	(E)	8.718	16.229	8.930	7.155	6.841	6.598
Beslag op de algemene middelen (C-D+E)		-19.556	-17.191	-17.013	-19.709	-19.830	-20.067

Waar wordt dit programma van betaald

Toelichting

De uitgaven in 2014 zijn hoger ten opzichte van 2015 vanwege de bijdrage aan het Ecoduct Boele Staal, deze bijdrage wordt onttrokken uit de reserve.

Verschillentoelichtingen

Verschillenanalyse Begroting 2015 ten opzichte van Rekening 2013 en Begroting 2014					
	2013	2014	2015	Vershil 2013	Vershil 2014
Lasten					
Provinciale staten	3.344	3.067	3.137	-207	70
Strategie en bestuurlijke zaken	13.820	16.530	10.374	-3.446	-6.156
Communicatie	4.449	3.699	3.300	-1.149	-399
Kabinetszaken	1.975	1.403	1.629	-346	226
Bedrijfsvoering	3.237	7.787	6.906	3.669	-881
Totaal lasten	26.825	32.486	25.346	-1.479	-7.140
Baten					
Provinciale staten	92	34	34	-58	-
Strategie en bestuurlijke zaken	1.676	1.445	1.168	-508	-277
Communicatie	5	44	44	39	-
Kabinetszaken	154	35	35	-119	-
Bedrijfsvoering	3.779	4.624	4.577	798	-47
Totaal baten	5.706	6.182	5.858	152	-324
Saldo van dit programma	-21.119	-26.304	-19.488	1.631	6.816

Toelichting verschillen ten opzichte van Begroting 2014

In 2015 zijn de lasten € 7,1 mln. lager dan in de begroting van 2014. Dat wordt veroorzaakt door:

- Strategie en bestuurlijke zaken (€ 6,2 mln.): In 2014 is vanuit het Programmabureau Hart van de Heuvelrug een bijdrage van € 4,6 mln. opgenomen voor onder andere de bouw van het ecoduct Boele Staal. Daarnaast zijn er € 0,45 mln. lagere lasten in 2015 onder andere vanwege het project Utrecht 2040.

Toelichting verschillen ten opzichte van Rekening 2013

In 2015 zijn de lasten € 1,5 mln. lager dan in de rekening van 2013. Dat wordt veroorzaakt door:

- Strategie en bestuurlijke zaken (€ 3,4 mln.): Lagere lasten in 2015 doordat in 2013 een extra storting van € 0,9 mln. in de voorziening pensioenen GS is gedaan. Daarnaast zijn er lagere lasten in 2015 vanwege project Utrecht 2040 en lagere begrote uitgaven vanuit het Programmabureau Hart van de Heuvelrug.
- Communicatie (€ 1,1 mln.): De lagere lasten in 2015 worden onder andere veroorzaakt door de personele krimp vanuit de O&F plannen en door de afloop van kleinere projecten.
- Bedrijfsvoering (€ 3,7 mln.): Hogere lasten in 2015 doordat bij de VJN2013 de O&F plannen zijn verwerkt. Omdat de centrale overhead gedurende het lopende jaar niet wordt aangepast is het effect van de O&F plannen op de centrale overhead in 2013 eenmalig als negatieve stelpost (=besparing) op productgroep Bedrijfsvoering geboekt. In de jaren daarna is deze besparing wel in de centrale overhead verwerkt waardoor het totaal van de productgroep weer stijgt.

Paragrafen

3.1 Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

3.1.1 Inleiding

Het weerstandsvermogen is de capaciteit waarin de provincie Utrecht in staat is om op langere termijn aan haar verplichtingen te voldoen en financiële risico's - oftewel tegenvallers – op te vangen. Van belang is de mate waarin de provincie risico's wil nemen en de hoogte van de reserve weerstandsvermogen.

Als provincie willen wij risico's niet uit de weg gaan. Het openbaar bestuur speelt zich meer en meer af in een open markt, waarin het aankomt op interactief besturen en actieve participatie. Exponenten hiervan zijn garantstellingen, voorfinancieringen en grondaankopen. Hierdoor kunnen grote projecten van maatschappelijk belang worden uitgevoerd of versneld. Het tijdig signaleren en beheersen van risico's is hierbij essentieel waardoor risicomanagement een steeds belangrijker plaats inneemt binnen onze beleidsuitvoering. Actualiteiten rondom het risicomanagement worden beschreven in paragraaf 1.2. De risicoanalyse is opgenomen in paragraaf 1.3. Het uit de risico-inventarisatie voortvloeiende risicoprofiel is opgenomen in paragraaf 1.4, waarna in paragraaf 1.5 het vereiste weerstandsvermogen wordt afgezet tegen de aanwezige weerstandscapaciteit.

3.1.2 Risicomanagementactualiteiten

A. Reserve weerstandsvermogen overtreft het benodigde weerstandsvermogen

Met name door het aflopen van onze effectenportefeuille, risico beperkende maatregelen bij het project Hart van de Heuvelrug (het afsprakenkader) en het niet langer aanwezig zijn van een aantal risico's binnen de jeugdzorg (als gevolg van de decentralisatie) is de omvang van het benodigde weerstandsvermogen aanzienlijk teruggelopen, van € 35,2 mln. bij de jaarrekening 2013 tot € 31,57 mln. bij deze begroting. De stand van de reserve weerstandsvermogen bedraagt (na verwerking van punt 1.2 sub B.): € 34,5 mln.

De komende twee jaar zullen wij, conform ons beleidskader weerstandsvermogen en risicomanagement, de ontwikkeling van het benodigde weerstandsvermogen en beschikbare weerstandscapaciteit (waaronder de reserve weerstandsvermogen) nauwlettend monitoren. Indien na twee jaar de reserve weerstandsvermogen nog steeds het benodigde weerstandsvermogen in materieel opzicht overschrijdt, dan zullen wij in de Najaarsrapportage 2016 met een voorstel komen tot verlaging van de reserve (t.g.v. de Algemene Reserve).

B. Stikstof

De provincie heeft onvoorziene extra inzet gepleegd om 230 bezwaarzaken af te handelen. De totale kosten hiervan bedragen € 1,350 mln. waarvan € 0,600 mln. verbonden aan de AWB-commissie stikstofzaken en € 0,750 mln. aan de aanpassing van de Stikstofbank en de verwerking van de bezwaarschriften. Van deze kosten kan € 0,489 mln. worden gedekt binnen de bestaande budgetten van het programma Landelijk Gebied, zodat aan ongedekte kosten € 0,861 mln. resteert. Daarnaast zullen door de bezwaarprocedures de legesopbrengsten € 0,250 mln. lager uitpakken. Gezien het gemelde risico - dat de provincie aansprakelijk kan worden gesteld voor een onterecht verleende, of geweigerde vergunning - is in de Najaarsrapportage 2014 voorgesteld om € 1,111 mln. te dekken uit de reserve weerstandsvermogen.

C. Innovatie

Eén van de innovatievoorstellen van het project Herziening begroting betreft het niet langer opnemen van het totaaloverzicht van alle geïdentificeerde risico's. In dit begrotingsboekwerk staan alleen nog de majeure risico's vermeld. Het totaaloverzicht met ook alle kleinere risico's kan voortaan via een hyperlinkverwijzing naar onze website worden ingezien (zie hiervoor paragraaf 3.1.3).

Deze aanpassing beoogt de leesbaarheid en toegankelijkheid van deze paragraaf verder te vergroten.

D. Integratie BRU

De integratie van het BRU in de provinciale organisatie vindt plaats na de definitieve (PS-)besluitvorming. Een volledig inzicht op de hieruit voortvloeiende effecten op onze weerstandsvermogen en risicoprofiel is nog niet mogelijk. Op basis van de beschikbare informatie is een risico inschatting gemaakt en opgenomen in onze risico-analyse.

3.1.3 Risicoanalyse

De tabel op de volgende pagina bevat de elf belangrijkste risico's van de provincie Utrecht. Samen zijn deze risico's goed voor iets meer dan 70% van de berekende omvang van het vereiste weerstandsvermogen, voor geïdentificeerde risico's binnen het risicoprofiel. De getoonde risico's zijn aflopend gesorteerd op hun 'invloed' op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen. Voor het overzicht van alle geïdentificeerde risico's wordt verwezen naar onze website: [Risico-analyse begroting 2015](#)

N.B. de berekende invloed van een ongewijzigd risico (bijvoorbeeld t.o.v. de Jaarrekening 2013) op de omvang van het vereiste weerstandsvermogen is bij iedere analyse (in beperkte mate) verschillend. Dit is juist en hangt samen met de simulatietechniek van de toegepaste Monte Carlo-analyse.

Nr.	Risico	Gevolgen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
1	Friciekosten omtrent de volledige integratie van het BRU en overige risico's BRU	Financieel Transitiekosten	25%	max. € 15 mln.	19,61%
2	Verlaging kredietwaardigheid financiële instelling waarop wij debiteurenrisico lopen.	Financieel - Waardevermindering van onze effectenportefeuille (beleggingsverliezen).	3%	max. € 116 mln.	18,23%
3	Hart van de Heuvelrug	Financieel Inkomsten (verkopen)	33%	max. € 6,66 mln.	11,47%
4	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Dorrestein)	Financieel Inkomsten (verkopen)	25%	max. € 2,6 mln.	3,41%
5	De provincie wordt aangesproken voor de financiële bijdragen aan de waterschappen in de kosten van de muskusrattenbestrijding over het 1e halfjaar van 2011. Dit a.g.v. een wijziging van de Waterwet (waarin de overdracht van de muskusrattenbestrijding naar de waterschappen geregeld is) per 1-7-2011	Financieel Extra kosten	50%	max. € 1,25 mln.	3,28%
6	Aanspraak op de borgstelling voor de convenantsleningen van het Nationaal Groenfonds	Financieel Kosten (aanspraak op borgstelling)	10%	max. € 5,435 mln.	2,87%
7	De concessiehouders Openbaar Vervoer en Regio taxi gaan failliet	Financieel Er moet een andere vervoerder worden ingehuurd.	10%	max. € 5 mln.	2,62%
8	Garantstelling eigen risico gewasschade edelhert. Vanaf 2013 is de provincie financieel verantwoordelijk voor de begroting van het Faunafonds. Onderdeel van deze begroting vormen lastig voorspelbare tegemoetkomingen in schade door beschermde diersoorten. Met het akkoord heeft de provincie zich garant gesteld voor deze begroting met o.a. de uitkeringen, mits is voldaan aan de eisen van het Faunafonds.	Financieel Aanspraak op garantstelling	50%	max. € 1 mln.	2,61%
9	Gewijzigde inzichten en/of gewijzigde regelgeving	Financieel Extra kosten voor sanering; uitvoering kan anders zijn dan vereist met kans op niet verhaalbare vervolgschade. Imago Imagoschade bij calamiteiten. Vertraging / stagnatie Vertraging van het project.	50%	max. € 1 mln.	2,60%
10	Zwakke financiële situatie recreatieschappen	Financieel Bijdragen aan tekort bij recreatieschappen (verbonden partijen).	10%	max. € 5 mln.	2,58%
11	Projecten gelieerd aan Hart van de Heuvelrug (Vliegbasis)	Financieel Inkomsten (verkopen)	10%	max. € 4,4 mln.	2,29%

Totaal geïdentificeerde risico's binnen het risicoprofiel : €203 mln.

Buiten het risicoprofiel aangehouden reserveringen : € 15 mln.

Deze reserveringen worden niet meegenomen in de NARIS -berekening voor de omvang van het vereiste weerstandsvermogen, maar tellen hiervoor voor de volle 100% mee.

A. Bedrijfsvoeringsrisico's (€12,5 mln.)

Gedoeld wordt op onvoorziene risico's waarop geen invloed kan worden uitgeoefend.

We onderscheiden twee typen risico's: 1.) risico's zoals calamiteiten, aansprakelijkheidsclaims etc., waarvoor geen verzekering bestaat of de verzekeringsdekking ontoereikend blijkt en 2.) risico's zoals een verlaging van de uitkeringen uit het provinciefonds, gevolgen van loon- en prijsstijging, rente- ontwikkelingen en lagere opbrengst uit deelnemingen.

B. Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen (€2,5 mln.)

Er lopen meerdere grote projecten die worden (voor)gefinancierd uit het eigen vermogen. Voor alle projecten geldt dat ze duurder of goedkoper kunnen uitvallen, door hogere/lagere grondprijzen, wel of niet meebetalen door derden, hogere of lagere projectkosten en meer/minder vervuiling van water of bodem. Voor al deze projecten geldt dat er naar maatregelen wordt gezocht om de risico's te verkleinen maar hierover is nog geen zekerheid.

3.1.4 Risicoprofiel

In de onderstaande tabel is de spreiding van de geïdentificeerde risico's weergegeven. De tabel leest als volgt: de '2' in de cel linksboven geeft aan dat er 2 risico's zijn geïdentificeerd met een kans van voorkomen tot en met 10%, met een maximaal schadebedrag van € 5 mln. of meer. Idealiter bevinden risico's zich zoveel mogelijk linksonder in de tabel (lage kans van voorkomen, laag maximaal schadebedrag).

Financieel	Netto				
	10%	30%	50%	70%	90%
x > €5.000.000	3		1		
€2.500.000 < x < €5.000.000	6	1			
€1.000.000 < x < €2.500.000	4	1	1		
€250.000 < x < €1.000.000	10	6	5		
x < €250.000	12	13	3		
Geen financiële gevolgen	2				
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

3.1.5 Conclusies

Weerstandsvermogen

Het totaalbedrag waarover de provincie risico loopt, bedraagt € 203 mln., exclusief de bedrijfsvoeringsrisico's (€12,5 mln.) en de risico's die wij lopen bij projecten die in de komende jaren worden gefinancierd uit het eigen vermogen (€2,5 mln.). Het is echter niet waarschijnlijk dat alle opgenomen risico's zich (tegelijkertijd) voordoen. Met behulp van het statistische systeem NARIS (Monte Carlo-analyse) is berekend dat met een zekerheid van 90% (landelijke norm) een weerstandsvermogen van € 16,57 mln. voldoende is om alle risico's op te vangen. Inclusief de bedrijfsvoeringsrisico's en de risico's die wij lopen bij projecten die gefinancierd worden uit het eigen vermogen bedraagt het vereiste weerstandsvermogen derhalve € 31,57¹ mln. (€ 16,57 + € 12,5 + € 2,5).

¹ Bij een zekerheid van 95% zou het vereiste weerstandsvermogen € 35,47 mln. bedragen.
 Bij een zekerheid van 85% zou het vereiste weerstandsvermogen € 29,00 mln. bedragen.
 Bij een zekerheid van 80% zou het vereiste weerstandsvermogen € 27,08 mln. bedragen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit zijn de middelen die de provincie heeft om de risico's die zich voordoen op te vangen. Wij maken onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. De incidentele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie eenmalig beschikbaar heeft om te gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder dat hiervoor beleid hoeft te worden gewijzigd. De structurele weerstandscapaciteit is het bedrag dat de provincie jaarlijks kan gebruiken voor het opvangen van risico's, zonder inhoudelijke beleidswijzigingen. Het doorvoeren van bezuinigingen behoort op zich ook tot de structurele weerstandscapaciteit, maar dat is meestal alleen mogelijk na een inhoudelijke beleidswijziging. In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven per ultimo 2014.

Categorie (geprognosticeerd per 31 dec. 2014)	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Saldireserve	€ 13,67 mln.	
Reserve Weerstandsvermogen	€ 34,51 mln.	
Verhogen opcenten MRB*		€ 54,8 mln.
Totaal incidenteel	€ 48,18 mln.	

* Jaarlijks kunnen wij de opcenten op de motorrijtuigenbelasting verhogen. Het maximaal toegestane aantal te heffen opcenten wordt jaarlijks vastgesteld door het Rijk. Het huidige maximum bedraagt ten hoogste 109,1 opcenten.
De provincie heft met ingang van 1 april 2008 72,6 opcenten. De onbenutte belastingcapaciteit bedraagt per 1 april 2014 dus 36,5 opcenten. Eén opcent correspondeert met een jaarlijkse opbrengst van ongeveer € 1,5 miljoen. Op dit moment bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit dus bijna € 55 miljoen structureel.

Stille reserves

Stille reserves betreffen de meerwaarde van activa die (te) laag of tegen nul zijn gewaardeerd, maar verkoopbaar zijn indien men dat zou willen. Gedacht kan worden aan kapitaalgoederen die op de balans staan, maar die in het economisch verkeer een hogere waarde vertegenwoordigen dan de balanswaarde. Hiertoe behoren ook aandelen die een lagere verkrijgingsprijs hebben dan de marktwaarde. Omdat het aanhouden van stille reserves gelieerd is aan een maatschappelijke doel of omdat voor deze goederen moeilijk een private partij kan worden gevonden, worden deze zaken niet tot de weerstandscapaciteit gerekend.

Het beleid omtrent de aanwending van de weerstandscapaciteit

Wanneer risico's geëffectueerd worden voor rekening van de provincie dan heeft dit gevolgen voor de financiële positie en moeten er maatregelen worden getroffen om de gewenste weerstandsvermogen weer te bereiken. Het volgende is van toepassing met betrekking tot risicobeheer:

1. Allereerst worden tijdig beheersingsmaatregelen genomen, zoals het op orde krijgen van processen, de inzet van gekwalificeerd personeel en het verzekeren tegen bepaalde risico's;
2. Indien (genomen) beheersmaatregelen niet werken, dan wordt gekeken of de schade uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten kan worden betaald;
3. Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, dan zal de reserve Weerstandsvermogen worden aangesproken. Uit de Algemene Reserves wordt voor de reserve Weerstandsvermogen € 34,5 mln. gereserveerd om risico's uit de paragraaf Weerstandsvermogen af te dekken.
4. Indien de € 34,5 mln. uit de reserve Weerstandsvermogen niet toereikend is, zal een beroep worden gedaan op de Algemene Reserve en de Bestemmingsreserves;
5. In het geval de Algemene Reserve en de Bestemmingsreserves tekort schieten, zullen wij een voorstel uitwerken om te bezuinigen. Zoals wij hebben aangegeven in het coalitieakkoord 2011-2015 gebruiken wij alleen de middelen die we hebben, zodat wij de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting gelijk kunnen houden.

Conclusie: weerstandsvermogen is ruim voldoende

De relatie tussen de weerstandscapaciteit en de omvang van de risico's kan worden uitgedrukt via de 'ratio weerstandsvermogen'. Hiertoe wordt de beschikbare incidentele weerstandscapaciteit gedeeld door de omvang van de risico's/het risicoprofiel. Als deze ratio 1 bedraagt, dan kunnen wij er vanuit gaan dat wij de risico's voldoende hebben afgedekt. De ratio weerstandsvermogen voor de provincie Utrecht bedraagt ultimo 2014 € 48,18 mln. / € 31,57 mln. = 1,52. Dat is ruim voldoende om de risico's die we lopen op te vangen.

Verloop van de ratio weerstandsvermogen (begroting) in de afgelopen 6 jaar:

Jaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Ratio	2,90	4,00	2,70	2,10	1,43	1,52

3.2 Onderhoud kapitaalgoederen

3.2.1 Inleiding

Kapitaalgoederen zijn goederen in eigendom van de provincie die de provincie meerjarig ten dienste staan. Deze goederen vragen bij aanschaf (of vervaardiging) veelal substantiële investeringen en vergen daarna regelmatig onderhoud. Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) noemt in dit kader gebouwen, wegen, water, groen en riolering. De belangrijkste kapitaalgoederen van de provincie Utrecht zijn:

- Provinciale wegen, kunstwerken en groen;
- Provinciale vaarwegen;
- Provinciale gebouwen;
- Grond (zie hiervoor het onderdeel paragrafen: Paragraaf grondbeleid).

Hierna wordt met betrekking tot deze kapitaalgoederen ingegaan op de volgende aspecten:

- a. Ambitie (en gehanteerde normen voor beheer en onderhoud);
- b. Beheerplan;
- c. Majeure ontwikkelingen;
- d. Achterstanden in onderhoud;
- e. Uit beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening.

3.2.2 Provinciale wegen, kunstwerken en groen

Tot het onderhoud van wegen, kunstwerken, verkeersregelinstallaties, wegverlichting en groen behoort ook het onderhoud van ecoducten, faunapassages, bermen en bomen.

Wegen

38 provinciale wegen	
<i>Specificatie</i>	<i>Lengte</i>
Hoofdrijbaan	300 km
Fietspaden	195 km
Parallelwegen	80 km

a. Ambitie

De afdeling Wegen verricht hieraan het beheer en onderhoud en de kosten worden gedragen door de provincie. Algemeen uitgangspunt is dat de wegen duurzaam veilig zijn en dat de doorstroming wordt bevorderd. Naast bereikbaarheid draagt de provincie ook zorg voor een leefbare omgeving. Voor de vaststelling van normen voor onderhoud wordt de zogenoemde CROW-methode toegepast (CROW is de stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en Verkeerstechniek). Dit is de landelijke systematiek van rationeel wegbeheer. In 2013 is het beleid voor het onderhoud van verhardingen vastgesteld. Hiermee is het ambitieniveau vastgesteld op een kwaliteitsniveau waarbij, 5% van het wegennet onvoldoende is, gemeten volgens de CROW-methodiek.

b. Beheerplan

Het beheerplan is een nadere uitwerking van het beleidsplan. Het beheerplan wordt jaarlijks opgesteld en geeft informatie over de kwaliteit van het voorgaande jaar en bevat de planning voor de komende 5 jaar. In 2013 was het kwaliteitsniveau 7% onvoldoende. De verwachting is dat met de huidige werkwijze het afgesproken kwaliteitsniveau van 5% onvoldoende bereikt worden in 2015.

c. Majeure ontwikkelingen

Bij het beheer en onderhoud en herinrichting van de infrastructuur gaan we over van project naar trajectaanpak door de inzet van assetmanagement. Uitgangspunten bij traject aanpak zijn minder hinder voor de weggebruiker en aanpalende beleidsvelden mee laten liften vanuit de gedachte werk met werk maken. De overgang van project naar trajectaanpak kan niet in één keer gebeuren maar zal in een tijdsbestek van 2 á 3 jaar plaatsvinden. In 2016 zal in een pilot de N212 op deze wijze aangepakt worden en in 2017 een deel van de N225. Tijdens deze overgang is het mogelijk dat onderhoud eerder of later wordt uitgevoerd. Kosten, afgesproken kwaliteitsnorm en risico's voor de beleidsdoelstellingen veiligheid, doorstroming en leefbaarheid spelen worden meegenomen in deze afweging en zorgen ervoor dat de overgang zo soepel mogelijk verloopt.

Kunstwerken

Kunstwerken	
<i>Specificatie</i>	<i>Aantal</i>
Bruggen – viaducten – tunnels – keermuren - duikers	ca. 200

a. Ambitie

De provincie Utrecht is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van deze kunstwerken. Onder civiele kunstwerken vallen onder andere bruggen, viaducten, tunnels, keermuren die deel van de brugconstructie uitmaken (damwanden, geluidsschermen, et cetera) en duikers. De strategische onderhoudsfilosofie van de provincie is het kunstwerkenbestand in goede staat te houden (functioneel, veilig en schoon).

b. Beheerplan

In 2010 is het beleidsplan beheer en onderhoud kunstwerken vastgesteld waarin een meer planmatige aanpak wordt voorgestaan op basis van technische staat. Indien een kunstwerk het einde van zijn levensduur nadert zal dat zichtbaar worden in de periodieke (eens per 5 jaar) inspectierapportages.

Bij een (theoretische) restlevensduur van 5 jaar of minder wordt een voorbereidingsplan opgesteld voor het te vervangen kunstwerk. Het definitieve besluit tot de vervanging is afhankelijk van de technische staat van het kunstwerk. In 2015 wordt conform het beheerplan aan 7 beweegbare bruggen onderhoud gepleegd.

c. Majeure ontwikkelingen

Voor het bepalen van de technische kwaliteitsniveaus van de kunstwerken gaan we de NEN 2767-4, de norm voor het bepalen van de conditie (conditieniveaus van 1 tot 6, hoe hoger de score hoe eerder het kunstwerk aan onderhoud toe is) van infrastructuur, gebruiken. De conditiescores van onze kunstwerken liggen momenteel tussen 1 en 4. Bij een conditiescore van 4, 5 of 6 zijn onderhoudsmaatregelen vereist.

Met het gebruik van deze norm maken wij de slag van traditioneel onderhoud naar risico gestuurd onderhoud voor kunstwerken

Verkeerregelininstallaties (VRI's)

Verkeerregelininstallaties	
Specificatie	Aantal
VRI's op kruispunten	103
Toename van VRI's in 2015 door overname of aanleg	2

a. Ambitie

Het onderliggende beleidsstuk 'Geregelde kwaliteit verkeerslichtenbeleid' wordt gevolgd voor VRI's. Belangrijk onderdeel binnen het beheer betreft de koppeling van de VRI's aan de verkeersmanagementcentrale (VMC) van het regionale netwerk en aan elkaar volgens de regionaal vastgestelde doorstromingsscenario's. Deze scenario's zijn mogelijk door samenwerking tussen de partners in de regio. Eind 2014 zal een nieuw verkeersmanagementsysteem in gebruik worden genomen in samenwerking met de gemeenten Amersfoort en Utrecht. Alle bij deze partijen in beheer zijnde VRI's worden hier aan gekoppeld en beheerd.

b. Beheerplan

Provincie Utrecht heeft op 103 kruispunten op haar wegen de volledige VRI's in eigendom. Het groot onderhoud aan de VRI's bestaat vooral uit vervanging na einde technische en functionele levensduur, reconstructie van kruispunten en opname plus inregeling binnen het regionale netwerk. Het beheer en onderhoud van VRI's wordt overeenkomstig de planning uitgevoerd en is uitbesteed aan de markt. Ten behoeve van het optimaal functioneren van het regionale verkeersnetwerk zal Bijzondere Realisaties Intelligente koppelingen (BRIK) toegepast worden. In 2015 zullen de VRI's binnen een aantal netwerken voorzien zijn van BRIK.

Wegverlichting

Wegverlichting	
Specificatie	Aantal
Lichtmasten	7.020
Armaturen	9.100
Bewegwijzeringsvlaggen met verlichting	1.400
Leds in berm of asfalt	261
Schakel- en verdeelkasten	108

a. Ambitie

De ambitie ten aanzien van wegverlichting ligt van in beleid Duurzaam en verantwoord verlichten 2007-2015. Dit beleid richt zich op zuinig energieverbruik in combinatie met sociale- en verkeersveiligheid. Provincie Utrecht past het beleid toe met in achtneming van de vigerende wet en regelgeving. Technische vernieuwingen met bewezen effectiviteit worden, waar mogelijk, toegepast zoals het dimbaar maken van de lichtpunten.

Het aantal lichtpunten in eigendom langs de provinciale wegen zijn gestabiliseerd op 8.900 lichtpunten. Aanvullend hierop zijn er nog 1.300 lichtpunten waar de provincie juridisch verantwoordelijk voor is, maar waarvan het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd door gemeenten. Hiervoor worden nu nog geen kosten bij de provincie in rekening gebracht. Hierover volgen nog nadere afspraken met de gemeenten.

b. Beheerplan

Het beheer en onderhoud wordt uitgevoerd volgens de vastgestelde verlichtingsplannen voor alle wegvakken. Deze plannen zijn opgesteld conform het beleid Duurzaam en verantwoord verlichten 2007-2015. Het groot onderhoud aan de wegverlichting bestaat vooral uit vervanging na einde technische levensduur en uit reconstructie van wegvakken.

c. Majeure ontwikkelingen

Geen.

Onderhoud groen

Het groenbeheer bestaat uit het beheer en onderhoud aan de bermen, sloten, beschoeiing, hagen en bomen langs de provinciale wegen.

Groenbeheer	
Specificatie	Omvang – Lengte - Aantal
Gras	ca. 500 hectare
Sloten	250,0 km
Beschoeiing	16,5 km
Hagen	25,0 km
Bomen	ca. 25.000 bomen

a. Ambitie

Bermen

De provincie Utrecht past ecologisch wegbermbeheer toe langs een groot deel van haar wegen zoals geformuleerd onder de noemer "Aanleg en beheer, kwaliteit van de leefomgeving" in het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004 – 2020 (SMPU+). Om ervoor te zorgen dat bij het beheer en onderhoud van wegen voldoende en tijdig rekening gehouden wordt met de aanwezige flora en fauna wordt er gewerkt met de gedragscode provinciale infrastructuur. Deze gedragscode is in het groen bestek geïmplementeerd door aanpassing van de standaard procedures. Bij het groenonderhoud mag de verkeersveiligheid niet in het geding komen.

Boomcontrole

De provincie streeft naar een duurzaam bomenbestand langs de provinciale wegen, waarbij rekening wordt gehouden met het belang van de verkeersveiligheid, de ecologie en het landschap. Voor de beplanting langs de provinciale wegen in Utrecht wordt er samengewerkt om duurzaam beplantingsbestand te handhaven, waarbij rekening is gehouden met het belang van zowel verkeersveiligheid als het belang van ecologie, cultuurhistorie en landschap.

b. Beheerplan

De werken binnen het beheer betreft 2x per jaar maaien van het gras, onderhoud van de sloten en de beschoeiing, knippen van de hagen en snoeien van 1/3 van de bomen. Bij dit onderhoud komt ca. 6400 ton maaisel vrij en wordt er in het najaar ca. 800 ton aan blad afgevoerd.

c. Majeure ontwikkelingen

Geen.

d. Achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

e. Uit het beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening

Ter dekking van bovenstaande beheerplannen is de voorziening Beheer en onderhoud wegen ingesteld.

Bedragen x € 1.000

Voorziening Beheer en onderhoud wegen	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beginsaldo	4.332	4.354	3.767	3.450	2.908	2.448
Storting	7.435	8.536	9.434	9.430	9.431	9.466
Onttrekking	7.413	9.123	9.751	9.972	9.891	10.266
Eindsaldo	4.354	3.767	3.450	2.908	2.448	1.648

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud wegen 2013 – 2018

Bedragen x € 1.000

Categorie	2014	2015	2016	2017	2018
1. Onderhoud verhardingen	4.353	4.671	4.671	4.671	4.671
2. Renovatie wegverhardingen	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
3. Onderhoud beweegbare bruggen	339	161	327	240	615
4. Vervanging verkeers regelininstallaties	235	635	690	696	696
5. Groot onderhoud wegverlichting	362	450	450	450	450
6. Vervanging rollend materieel					
7. Onderhoud groenvoorziening	1.334	1.334	1.334	1.334	1.334
8. Algemeen					
Totaal uitgaven	9.123	9.751	9.972	9.891	10.266

Specificatie onttrekkingen 2014 - 2018

3.2.3 Provinciale vaarwegen

3 Provinciale vaarwegen	
Specificatie	Lengte
Eem (vanaf Amersfoort tot aan het Eemmeer)	18,0 km
Gedeelte Merwedekanaal (vanaf de provinciegrens tot aan de Lek)	ca. 6,0 km
Gedeelte Oude Rijn (vanaf de provinciegrens tot aan de gemeentegrens van Woerden)	ca. 2,5 km

a. Ambitie

Uitgangspunt voor de provinciale vaarwegen is dat zij in 2015 voldoen aan de normen voor vaardiepten, mede gebaseerd op de klassenindeling van de Conferentie van Europese Ministers van Transport (CEMT), de richtlijnen van de Beleidsvisie Recreatietoevervaart Nederland (BRTN) en de Commissie Vaarwegbeheerders (CVB) Richtlijnen Vaarwegen 2005.

Het kwaliteitsniveau voor de Eem is uitgewerkt in de Eemvisie. In de Eemvisie is het profiel van de Eem gebaseerd op CEMT-klasse III (tot 1.000 ton vrachtschepen). Het visiedocument voorziet in recreatief vaarweggebruik en de mogelijkheid om beroepsvaart tot 1000 ton naar Amersfoort mogelijk te maken en te houden.

b. Beheerplan

Het beheerplan van de Eem, wat in nauw overleg met het Waterschap en de gemeente Amersfoort is vastgesteld, voorziet in periodiek onderhoud, vervanging beschoeiingen en baggeren. Deze werkzaamheden worden in de vorm van een meerjarig bestek uitgevoerd.

Voor wat betreft het Merwedekanaal is het nautisch beheer, het vaarwegbeheer en het onderhoud overgedragen aan de provincie Zuid-Holland. De provincie Zuid-Holland krijgt volgens afspraak een jaarlijkse vergoeding van €0,649 mln.

c. Majeure ontwikkelingen

Geen

d. Achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

e. Uit het beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van voorziening

Ter dekking van de kosten is de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen ingesteld.

Bedragen x € 1.000

Voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beginsaldo	16.732	18.114	18.703	19.385	20.169	20.871
Stortingen	2.956	1.767	1.602	1.602	1.602	1.602
Onttrekkingen	1.574	1.178	920	818	900	900
Eindsaldo	18.114	18.703	19.385	20.169	20.871	21.573

Verloop van de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen 2013 – 2018

Met ingang van 2015 heeft de provincie op grond van de Waterwet vaarwegbeheerders aangewezen. Voor bepaalde wateren, namelijk daar waar het vaarwegbeheer ten opzichte van het reguliere watersysteembeheer tot substantiële meerkosten leidt, geldt de wettelijke verplichting om de kosten hiervan te vergoeden. De kosten welke betrekking hebben op groot onderhoud verlopen ook via de voorziening Beheer en onderhoud vaarwegen.

3.2.4 Provinciale gebouwen

Provinciale gebouwen	
Specificatie	Aantal
Provinciehuis Archimedeslaan 6	1
Monumentale pand Paushuize	1
Dienstwoningen	2
Steunpunten in De Meern en in Huis ter Heide	2

Provinciehuis

a. Ambitieniveau

Het provinciehuis bestaat uit 18 verdiepingen en een entreepartij met receptie, koffiecorner, diverse zitcorners en een restaurant. In het gebouw is ook een ondergrondse parkeergarage aanwezig en een centraal vergadercentrum. Het ambitieniveau voor het onderhoud van het 18 verdiepingen tellende gebouw uit 1996 ligt op conditieniveau 3 volgens de NEN 2767. De conditiescore van bouw- en installatiedelen wordt weergegeven op een zespuntsschaal. Conditie score 1 representeert de nieuwbouwstaat en conditiescore 6 de slechtst aan te treffen conditie. Conditie score 3 wordt gedefinieerd als: redelijke conditie met plaatselijk zichtbare veroudering. De functievervulling van bouw- en installatiedelen voldoen aan de gestelde verwachtingen. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt voor sober en doelmatig onderhoud.

b. Beheerplan

Voor het gebouwbeheer is een lange termijn onderhoudsplanning (LTOP, looptijd tot en met 2022) gemaakt en deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Aan de hand hiervan zal preventief onderhoud plaatsvinden. Voor de Europese aanbesteding van het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolgtraject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie. Het streven is om de contractering in kwartaal twee van 2015 af te ronden.

c. Majeure ontwikkelingen

Er wordt onderzoek gedaan naar mogelijkheden voor energiebesparing. Mogelijk benodigde investeringen zijn niet opgenomen in de huidige LTOP. De verwachting is om eventuele investeringen voor energiebesparingsmaatregelen in het LTOP van 2015 op te nemen. Eventuele financiële consequenties zullen worden meegenomen bij de voorjaarsnota 2015.

Voor de noodstroomvoorziening wordt in 2015 een onderzoek uitgevoerd om na te gaan of de geplande vervanging over 10 jaar naar voren gehaald moet worden. De reden hiervoor is dat er regelmatig ongeplande onderhoud voorkomt. Tevens wordt onderzocht wat de gewenste noodstroomvoorziening in de toekomst is. Daarvoor gelden de volgende uitgangspunten:

- het voorkomen van revisie in de tussenligende jaren;
- het verbeteren van de bedrijfszekerheid;
- het besparen van energie.

Op basis van de uitkomsten van het onderzoek wordt het LTOP op de onderdelen stroomvoorziening en no-break aangepast.

Vanuit het Legionellabeheer is geconstateerd dat de koudwater temperatuur ten behoeve van de tappunten in het gehele pand weliswaar binnen de normen valt maar aan de hoge kant is. Na afronding van het lopend onderzoek zal een plan van aanpak worden gemaakt met de daarbij behorende kostenraming.

d. Achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

e. Uit het beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

De lasten vanuit het beheerplan worden deels ten laste gebracht van de Voorziening Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuize.

Bedragen x € 1.000

Voorziening Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuize	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beginsaldo	862	921	266	7	52	100
Stortingen	183	183	183	183	183	183
Onttrekkingen	123	838	442	138	135	152
Eindsaldo	921	266	7	52	100	131

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud provinciehuis en Paushuize 2013 – 2018

Naast het onderhoud wat via de voorziening groot Onderhoud loopt, wordt er ook rekening gehouden met vervangingsinvesteringen. Onderstaande tabel geeft het verwachte investeringsbedrag voor de komende jaren weer.

Bedragen x € 1.000

Vervangingsinvestering Provinciehuis en Paushuize	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Verwachte investeringen	379	1.036	1.986	101	0	285

Overzicht vervangingsinvesteringen Provinciehuis 2013 - 2018

Deze investeringen worden geactiveerd en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten worden ten laste van de reserve Huisvesting gebracht. Zie bijlage 'de staat van reserves' voor het verloop van deze reserve.

Paushuize en dienstwoningen

a. Ambitie

Paushuize wordt geëxploiteerd door een exploitant, die verantwoordelijk is voor de commerciële verhuur van de ruimten en de cateringvoorzieningen. Paushuize behoort tot de meest duurzame monumentale gebouwen van Nederland en is als cultureel erfgoed door renovatie behouden en wordt voor het publiek in beperkte mate opengesteld. Het gebouw heeft voor de provincie een representatieve functie en vormt de ceremoniële werkplek van de Commissaris van de Koning. Het ambitieniveau voor het onderhoud van het monumentale pand ligt op conditieniveau 3 volgens de NEN 2767. De conditiescore van bouw en installatiedelen wordt weergegeven op een zespuntsschaal. Conditie score 1 representeert de nieuwbouwstaat en conditiescore 6 de slechtst aan te treffen conditie. Conditie score 3 wordt gedefinieerd als: redelijke conditie met plaatselijk zichtbare veroudering. De functieervulling van bouw- en installatiedelen voldoen aan de gestelde verwachtingen. Hiermee wordt voldaan aan het uitgangspunt voor sober en doelmatig onderhoud. De dienstwoningen vallen buiten de exploitatieovereenkomst. De ambitie is om de dienstwoningen te renoveren. Hiertoe wordt een voorstel voor renovatie gemaakt.

b. Beheerplan

Het onderhoud voor Paushuize voor de komende jaren is vastgelegd in een LTOP. Voor de Europese aanbesteding van het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolgtraject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie. Het streven is om de contractering in het 2^e kwartaal van 2015 af te ronden.

c. Majeure ontwikkelingen

Voor de renovatie van de dienstwoningen is in 2013 een start gemaakt met de voorbereiding van een aantal scenario's, waarvoor een sluitende business case wordt gemaakt. In 2015 zal hier verder uitwerking aangegeven worden.

d. Achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

e. Uit het beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Ten behoeve van het onderhoud van het provinciehuis en Paushuize is een voorziening ingesteld.

Zie hiervoor het onderwerp Provinciehuis van deze paragraaf.

Steunpunten in De Meern en Huis ter Heide

a. Ambitie

Vanuit het steunpunt Veenweide in De Meern beheert de provincie haar wegen in het westelijk deel van de provincie Utrecht. Op de locatie Huis ter Heide is de Regionale Verkeersmanagement Centrale van de provincie gehuisvest. De Verkeersmanagement Centrale bundelt alle kennis en informatie over verkeer in de provincie Utrecht. Vanuit Huis ter Heide onderhoudt de provincie ook haar wegen in het oostelijk deel van de provincie. Ook voor de steunpunten geldt een conditieniveau 3 conform de NEN 2767.

b. Beheerplan

Voor het gebouwbeheer van de steunpunten is een LTOP gemaakt en deze wordt jaarlijks geactualiseerd. Aan de hand hiervan zal preventief onderhoud plaatsvinden.

Voor de Europese aanbesteding van het bouwkundig en installatietechnisch onderhoud is in 2013 het Programma van Eisen opgesteld. Er is een selectie gemaakt van de partijen die de provincie in het vervolgtraject kunnen begeleiden bij het maken van het bestek, de beoordeling van de prijsaanbiedingen, de gunning en de implementatie. Het streven is om de contractering in het 2e kwartaal van 2015 af te ronden.

c. Majeure ontwikkelingen

Geen.

d. Achterstanden in onderhoud

Er zijn geen achterstanden in het onderhoud.

e. Uit het beheerplan voortvloeiende lasten meerjarenperspectief en verloop van de voorziening

Ten behoeve van het onderhoud van de steunpunten is een voorziening aanwezig.

Bedragen x € 1.000

Voorziening Steunpunten in De Meern en Huis ter Heide	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Beginsaldo	148	181	164	212	163	130
Stortingen	60	60	60	60	60	60
Onttrekkingen	27	77	12	109	93	47
Eindsaldo	181	164	212	163	130	143

Verloop van de voorziening Groot Onderhoud Kantons 2013 – 2018

3.3 Financiering/Treasury

3.3.1 Provinciale ontwikkelingen

Naar verwachting zal begin 2015 € 366 mln. zijn uitgezet in geld- en kapitaalmarkt. Deze gelden worden uitgezet conform de wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en de bepalingen uit de Verordening interne zaken provincie Utrecht 2004. Voor een steeds minder groot deel betreft het middelen uit de oude portefeuille op de kapitaalmarkt. Zo hebben we in 2015 geen obligaties meer en de garantieproducten zijn weer iets afgenomen. Het kapitaal dat uit deze afloop is uitgekeerd van € 22 mln. komt ten goede van de schatkist. Verwacht uitgezet bedrag op 1 januari 2015 voor de oude portefeuille is € 116 mln. Het overige overtollig geld is uitgezet in de schatkist á € 250 mln. Dit is een toename ten opzichte van de stand per 31 december 2013 door het afkomen van de rekening courant en uitkering van de obligaties aan de schatkist van € 22 mln.

Bedragen x € 1.000

Uitstaand kapitaal per 31 december 2014			
	Bedrag per 31-12-2013	Bedrag per 31-12-2014	Mutatie in 2013
Kapitaalmarkt			
Obligaties	22.000	0	-22.000
Garantieproducten	149.758	116.234	-33.524
Totaal kapitaalmarkt	171.758	116.234	-55.524
Geldmarkt			
Rekening-courant	6.481	0	-6.481
Saldo bij de schatkist	224.390	250.420	26.030
Totaal geldmarkt	230.871	250.420	19.549
Totaal kapitaal- en geldmarkt	402.629	366.654	-35.975

3.3.2 Marktontwikkelingen, rendementen en treasuryresultaat

Marktontwikkelingen

Voor zover er nog sprake is van een financiële crisis, verwachten we ook in 2015 nog de naweeën daarvan. De markten zijn wel weer tot rust gekomen en de risicoperceptie is op een normaal niveau. Maar dat wil niet zeggen dat alles weer voorbij is. De situatie op de financiële markten vraagt nog steeds volop de aandacht. De rentes op de markten van de degelijke Euro-landen zijn nog steeds extreem laag tengevolge van de matig draaiende economie en actief beleid op dit punt van de Europese Centrale Bank. Ondanks de lage rentes stellen banken en andere privaatkapitaalverstrekende partijen zich erg terughoudend op bij financieringsvraagstukken en wordt er steeds vaker een weg gezocht richting de overheid zoals de Provincie Utrecht. Echter de middelen van de Provincie Utrecht zijn ook beperkt en wil daarom deze middelen voor financieringen voor een publieke taak 'slimmer' inzetten. Bijvoorbeeld door het uitzetten van kredietsubsidies en garantiesubsidies of door overtollige middelen uit te zetten via beleggingen die ten goede komen van de publieke taak zoals streekrekeningen.

De gewijzigde wet FIDO verplicht de Provincie Utrecht overtollige middelen primair aan te houden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën of bij andere overheden. De middelen kunnen daarmee niet meer worden uitgezet aan de banken of de markt, op enkele uitzonderingen na. Een decentrale overheid behoudt, op basis van dezelfde wet FIDO, wel de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten uit hoofde van de publieke taak. Het verplicht schatkistbankieren verandert daar niets aan. Zoals hierboven al geschetst zal is de verwachting dat er steeds meer vraag zal zijn naar de uitzettingen uit hoofde van de publieke taak.

Risico analyse met betrekking tot de resterende portefeuille

In de lagere en resterende, nog niet bij de schatkist ondergebrachte, portefeuille zijn enkel nog producten waarbij het risico zeer gering en acceptabel is. Wij hanteren daarom hetzelfde lage risicopercentage als bij de vorige begroting.

Rendementen en treasuryresultaat

Het treasuryresultaat wordt begroot onder de algemene middelen. In de navolgende tabel is het verwachte resultaat voor het begrotingsjaar 2015 uitgewerkt. Hierbij is uitgegaan van de rentetarieven die verwacht kunnen worden op basis van verplicht schatkistbankieren van het ministerie en de verwachte rentegroei bij de Nederlandse bank op juni 2014. Voor 2015 gaan we uit van een rentepercentage schatkistbankieren rekening-courant van 0,3%.

Bedragen berekend per 31 december 2015	
Renteopbrengsten	
Obligaties	0
Garantieproducten	900
Schatkistbankieren	750
Saldo intern verrekenende rente	1.370
Totaal renteopbrengsten	3.020

3.3.3. Treasurybeleid

De provincie Utrecht is een bestedingshuishouding. Hoofddoel is niet het aanhouden van middelen om daar rendementen uit te halen. Echter voor de te verwachten (beleids)verplichtingen en voorzieningen zullen altijd middelen aangehouden moeten worden. Zolang deze middelen niet zijn aangewend (er rusten uiteraard wel claims op), zullen deze uit hoofde van treasury worden belegd. Het treasurybeleid bepaald hoe we dit doen. Het treasurybeleid wordt vormgegeven en uitgevoerd *binnen de wettelijke en de door de staten uitgezette kaders*. Het is namelijk de rol van Provinciale Staten om met de provinciebegroting en de beleidssector het budgettaire kader en doelstellingen voor de uitoefening van de publieke taak te bepalen (beleidsverplichtingen) en daarmee ook de hoogte van de aan te houden middelen.

Het treasurybeleid per 2015 zal na te zijn voorgelegd aan Gedeputeerde Staten en vastgesteld door Provinciale Staten gewijzigd zijn ten opzichte van 2014 als gevolg van de nieuwe wet FIDO en de grotere rol van de Provincie Utrecht bij financieringsvraagstukken met een publieke taak. Het afgelopen jaar was een overgangsjaar waarbij de aan te houden middelen standaard voor een korte termijn in de schatkist werden gezet. Streven is om het treasurybeleid per 2015 aan te scherpen en middelen zo optimaal mogelijk te laten renderen op een voor Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten acceptabel risiconiveau en conform de veilige voorwaarden van de wet FIDO. Mogelijkheden hierin zijn beperkt tot verschillende termijnen in de schatkist, medeoverheidsfinanciering, beleggen van de overtollige middelen uit hoofde van de publieke taak of het inzetten van krediet- en garantiesubsidies. Gerichte keuzes kunnen enkel worden gemaakt aan de hand van informatie uit de nog op te stellen meerjarenliquiditeitsplanning 2015 en het bijstellen van het risicoprofiel. De gevolgen van dit aangepaste beleid 2015 zullen zichtbaar zijn in de voorjaarsnota van 2015. De verwachting is dat met het beleid van 2015 de dalende trend van de treasury inkomsten zal worden gestabiliseerd.

Kasgeldlimiet

De vlottende middelen overtreffen de vlottende schulden ruimschoots. De provincie blijft daarmee royaal binnen de gestelde norm ten aanzien van de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Aangezien er geen sprake is van ingeleend geld, wordt er zonder meer aan de renterisiconorm voldaan.

Rentebaten en –lasten

Wij hebben geen rentelasten naar aanleiding van geleend geld. De tijdelijke liquiditeitsoverschotten leiden tot € 3,2 mln. treasury-inkomsten. Gezien onze liquiditeitspositie verwachten wij voor 2015 geen externe financieringsbehoefte.

Kredietrisico

De oude portefeuilles aan uitzettingen zullen in 2015 verder worden afgebouwd. Nieuwe uitzettingen vallen binnen de nieuwe wet FIDO. Gezien de veiligere portefeuille lopen wij hierbij geen bijzonder kredietrisico.

3.4 Bedrijfsvoering

3.4.1 Inleiding

De provincie Utrecht is een organisatie die haar bedrijfsvoering zo inricht dat de toegevoegde waarde voor het primair proces maximaal is en de overhead minimaal. We werken toe naar een compacte, efficiënte en dienstverlenende organisatie waarin het realiseren van onze inhoudelijke doelen centraal staat.

Onze focus als organisatie ligt op 'buiten het verschil maken'. Om dat goed te kunnen doen moeten we onze personele capaciteit zoveel mogelijk voor ons primair proces inzetten en het 'binnen' op orde hebben. Als organisatie kiezen we daarom voor de verkleining van de ondersteuning en de overhead. Omdat het primaire proces een kwalitatief goede ondersteuning nodig heeft die de uitvoering versterkt werken we tegelijkertijd aan een kwaliteitsimpuls voor de bedrijfsvoering.

In 2015 gaan wij een verdere invulling geven aan het verbeteren van de bedrijfsprocessen en inhoudelijk richting geven aan belangrijkste domeinen binnen de bedrijfsvoeringsafdelingen.

3.4.2 Planning 2015

- In 2015 wordt de lijn vanuit de strategische personeelsplanning, gekoppeld aan het sturen op personeelskosten doorgezet. Dit houdt enerzijds in dat ingezet wordt op de ontwikkeling en doorstroom van medewerkers om de medewerkers vanuit hun kracht en talent in te zetten en anderzijds willen we als organisatie flexibeler worden en kunnen inspelen op de ontwikkelingen. Het streven is om door de krimpopgave, de organisatie terug te brengen tot 675 fte. In dit proces zal de ontwikkeling van onze medewerkers voorop staan. Dit om het uiteindelijke doel uit de P&O-visie 2014-2018 te bereiken: het zijn van een 'Great Place to Work' en horen tot de top 3 van beste werkgevers binnen de overheid. Hiervoor zijn we op de goede weg, maar er is nog een aantal stappen te maken. Zo kunnen we nog werken aan het verbeteren van onze resultaatgerichtheid, het verduidelijken van onze organisatiedoelen en dat iedere medewerker zich ook achter deze doelen kan scharen. We streven daarbij naar een extern geïntegreerde netwerkorganisatie waarin medewerkers flexibel en duurzaam inzetbaar zijn en continu investeren in hun eigen ontwikkeling.
- Nu de formatiereductie grotendeels is afgerond kan de organisatie zich richten op het blijvend realiseren van een optimale toegevoegde waarde in de Utrechtse samenleving. Toch blijft de provincie nieuwe stijl aan veranderingen onderhevig. Een grote transitie is de komst van het BRU naar de provincie. Dit vraagt om inbedding en verankering in de bestaande organisatie. De processen van het BRU worden ingevlochten in de provinciale organisatie, net als de systemen én de medewerkers. Dit alles met als doel de toegevoegde waarde die wordt gerealiseerd met het uitvoeren van deze taken niet verloren te laten gaan en daar waar mogelijk te optimaliseren.
- Het verder inrichten van een procesorganisatie is één van de vijf veranderthema's van de provincie Utrecht. Het gaat hierbij om de inrichting van onze (netwerk-) organisatie op een dusdanige wijze dat wij kunnen voldoen aan de eisen die onze omgeving en onze inhoudelijke opgaven daaraan stellen.
- Door de organisatie in te richten volgens de principes van het procesgericht werken kunnen wij beter sturen op de resultaten en output van de Provincie om zo te komen tot een effectievere organisatie. Hiermee dragen wij bij aan betere prestaties buiten en de wijze waarop deze tot stand komen. Dat betekent dat we scherper definiëren welk resultaat gerealiseerd moet worden en met welke kwaliteitseisen.
- Het eigenaarschap van werkprocessen en resultaatverantwoordelijkheid binnen de provinciale organisatie zullen we eenduidig verdelen zodat we elkaar daarop kunnen aanspreken. Door het expliciet en transparant toewijzen van procesrollen ontstaat een stelsel van horizontale aansturing voor en door medewerkers op basis van gelijkwaardigheid en professionaliteit.
De operationele doelen in 2015 zijn gericht op:
 - a) de output van de provincie; structureel vooraf definiëren op basis van eenduidige toedeling van het eigenaarschap van werkprocessen en,
 - b) de kwaliteit van de output; structurele borging van de werkprocessen op basis van concrete uitwerking van het PDCA-principe (Plan-Do-Check-Act).
- In het plan van aanpak Duurzame bedrijfsvoering zal de focus liggen op Energie. Voor dit thema worden scenario's van maatregelen en de SMART doelen opgesteld. Voor de thema's Afval, Water en Papier zullen targets gesteld worden gelijk aan de huidige scores en de daarbij benodigde inspanningen. In overleg met de betrokken afdelingen zal bepaald worden op welke manier het project ondersteunend kan zijn aan de lopende uitvoering van beleid met betrekking tot de thema's Inkoop, Vervoer en (Fair Trade) Catering.
- In 2014-2015 zal een meting uitgevoerd worden naar Warmte-koude-opslag (WKO) van de a.s.r. om duidelijkheid te krijgen of de capaciteit groot genoeg is voor het verbruik ter verwarming/koeling van het Huis van de provincie.
- De provincie verbetert haar sturingsinformatie door een integraal informatiesysteem voor de bedrijfsvoering (project Presto) door te voeren. In 2015 richt de ontwikkeling van de informatievoorziening zich op drie speerpunten: verhogen van de kwaliteit van te gebruiken informatie, opvangen van de gevolgen van de personele krimp binnen de bedrijfsvoering en het volgen van landelijke ontwikkelingen voor de elektronische overheid en nieuwe wetgeving. In het kader van onze I-visie willen wij waar mogelijk ICT-taken uitbesteden.

Daarvoor onderzoeken wij samen met onze huurders, mogelijkheden voor verdere samenwerking met de gemeente Utrecht.

- In het kader van de visie van minister Plasterk 'Digitale overheid 2017' werken we samen met de andere provincies aan het verbeteren van de voorzieningen voor digitale dienstverlening. Ook zullen we, waar dat nog niet het geval is, de provinciale gegevens zoveel mogelijk als 'open data' aan burgers en bedrijven beschikbaar stellen. De nieuwe wetgeving is aanleiding om onze informatievoorziening aan te passen. Het gaat allereerst om de nieuwe Wet Open Overheid die voorschrijft om informatie uit eigen beweging beschikbaar te stellen.

Daarnaast verplicht de Wet Elektronisch Zakendoen overheden om ondernemers elektronisch zaken met hen te kunnen laten doen en eist de Omgevingswet dat informatie over de leefomgeving wordt gepubliceerd via de voorziening Laan van de leefomgeving. Naar aanleiding van de Archiefvisie 2020 wordt samen met Het Utrechts Archief een pilot uitgevoerd voor het vervroegd overdragen van afgesloten dossiers naar het landelijk elektronisch archiefdepot.

- Voor de overheden geldt een verplichte zelfregulering van haar informatiebeveiliging. Begin 2015 ronden wij de invoering hiervan af, onder andere door het vergroten van het bewustzijn bij de medewerkers over de risico's van onbevoegde toegang tot vertrouwelijke informatie. Om digitale dossiers vollediger te krijgen, wordt de gebruiksvriendelijkheid van het documentair systeem vergroot. Door het beleggen van het eigenaarschap van systemen en gegevens, verbeteren we de kwaliteit van de informatie. Duidelijk eigenaarschap draagt ook bij aan een efficiënte samenwerking met partners.

3.4.3 Bedrijfsvoeringsindicatoren

Naast de specifiek voor de huidige coalitieperiode geldende indicatoren met betrekking tot de (afbouw van de) formatie, zowel in aantallen als in geld, heeft u bij de Voorjaarsnota 2012 ook ingestemd met de opname van een aantal universele indicatoren:

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicatoren	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Financiën	Repressief toezicht BZK (toezicht achteraf)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Financiën	Jaarrekening voor 1 mei gereed met goedkeurende controle-verklaring	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Financiën	Percentage facturen binnen 30 dagen betaald	90%	95,6%	90%	90%	90%	90%	90%
Telefonische bereikbaarheid	Percentage bellers algemeen provincie nummer dat door KCC binnen 30 seconden wordt opgenomen	90%	90%	90%	90%	90%	90%	90%

Personeelskosten, omvang formatie en externe inhuur

Bij de Voorjaarsnota 2012 heeft u ingestemd met de volgende indicatoren om de bezuinigingen en afbouw van de formatie te volgen en streefwaarde externe inhuur:

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Bezuinigingen / afbouw bezetting	Afbouw formatie tot 675 fte.	675	770	718	675 ¹	675	675	675
Bezuinigingen / afbouw formatie	Realisatie financiële taakstelling € 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	€ 2,4 mln.	€ 3,6 mln.	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.	€ 4,8 mln.

Indicatoren voor provinciale prestaties								
Naam indicator	Omschrijving	Streefwaarde	2013 werkelijk	2014	2015	2016	2017	2018
Externe inhuur	Bedrag dat besteed wordt aan externe inhuur	max. € 13 mln.	€ 10,3 mln.	max. € 13 mln.	max. € 13 mln.	max. € 13 mln.	max. € 13 mln.	max. € 13 mln.

¹ Bij dit aantal is geen rekening gehouden met de wijzigingen zoals de vorming van de RUD of de komst van het BRU of de DLG.

De streefwaarde voor de formatie per 1 januari 2015 bedraagt 675 fte. Op 1 februari 2014 bedraagt de vaste personeelsbezetting 690,20 fte. De financiële taakstelling is verwerkt in de begroting. De sturing vindt plaats op het totaal van de personeelslasten.

Centrale overhead

Vanaf 2014 worden de kosten voor personeel en van centrale overhead integraal via één provinciaal uurtarief begroot en verdeeld over de programma's op basis van de verdeling van de productieve uren. Bij de jaarrekening is de realisatie gelijk aan de begroting. Eventuele afwijkingen op personeelsbudgetten komen ten laste/gunste van de algemene middelen. De totale begroting voor personeel en centrale overhead bedraagt € 57,094 mln. in 2015.

3.5 Paragraaf verbonden partijen

3.5.1 Inleiding

De provincie Utrecht heeft bestuurlijke en financiële belangen in gemeenschappelijke regelingen en stichtingen. Daarnaast wordt deelgenomen in diverse vennootschappen. Deze worden in deze paragraaf toegelicht.

Verbonden partijen zijn samenwerkingsverbanden van de provincie Utrecht en externe partijen waarin de provincie Utrecht zowel een bestuurlijk als een financieel belang heeft en die de status van publiek- of privaatrechtelijk rechtspersoon hebben. Er is sprake van een bestuurlijk belang indien namens de provincie Utrecht iemand zitting heeft in het bestuur, dan wel de provincie Utrecht stemrecht heeft. Van een financieel belang is sprake zodra de provincie Utrecht middelen ter beschikking stelt, waarover risico wordt gelopen in geval van financiële problemen bij de verbonden partij. Het aangaan van banden met (verbonden) derde partijen komt voort uit het publieke belang.

Uit intern onderzoek is gebleken dat de financiële risico's in veel gevallen gelijk zijn aan de omvang van het directe financiële belang. In bepaalde gevallen is er sprake van een potentieel financieel risico dat die omvang aanzienlijk kan overstijgen. In dat verband is met name te noemen het Fonds nazorg gesloten stortplaatsen provincie Utrecht. Hoewel technische maatregelen zijn genomen om die risico's zoveel mogelijk te beperken, kunnen calamiteiten niet volledig worden uitgesloten.

3.5.2 Beleidskaders verbonden partijen

In 2009 is de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht vastgesteld (PS2009BEM12). Hierin wordt het thema verbonden partijen in een meer integraal afwegingskader beschouwd. Het oprichten van een verbonden partij is bij het uitvoeren van provinciaal beleid immers slechts één van de opties. De nota concludeert dat de huidige praktijk ten aanzien van verbonden partijen binnen de provincie geen aanpassing behoeft. Als nieuw element is opgenomen dat alle verbonden partijen binnen een collegeperiode worden geëvalueerd. Bij een eerstvolgende evaluatie zal hierbij speciaal gekeken worden naar de toegevoegde waarde van de deelnemingen voor de provincie Utrecht.

Momenteel wordt aan de beleidsnota Verbonden Partijen provincie Utrecht een juridisch kader toegevoegd. Hierin wordt aandacht geschonken aan de juridische aspecten bij het deelnemen in besturen van verbonden partijen en hoe daar meer waarborgen aan kunnen worden gegeven. Tevens zal hierin een nadere uitwerking worden gegeven aan het aandachtspunt van de toegevoegde waarde van verbonden partijen, met de nadruk op deelnemingen, zowel op bestuurlijk als op financieel gebied. In dit kader zal ook aandacht worden besteed aan de standpunten van de leden van gedeputeerde staten die in het bestuur van verbonden partijen zijn vertegenwoordigd.

3.5.3 Verbonden partijen provincie Utrecht

Verbonden partijen voeren beleid dat de provincie Utrecht (gedeeltelijk) ook zelf had kunnen uitvoeren. De provincie Utrecht draagt de verantwoordelijkheid voor het bereiken van de doelstellingen die worden beoogd door het aangaan van de samenwerking met de verbonden partijen. Hieronder volgt een overzicht van alle met de provincie Utrecht verbonden partijen:

Publiekrechtelijk	Privaatrechtelijk
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	9. Vitens N.V.
2. Randstedelijke Rekenkamer	10. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten
3. Recreatie Midden Nederland (voorheen FDUR)	11. Nederlandse Waterschapsbank NV
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	12. N.V. Remu Houdstermaatschappij
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	13. Vereniging Interprovinciaal overleg
6. Recreatieschap Vinkeveenseplassen	14. Vereniging Huis der Nederlandse provincies
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	15. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
8. Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht	

Naast deze partijen heeft de provincie Utrecht in de afvalverwijdering Utrecht (AVU) en de Vereniging Deltametropool enkel een bestuurlijk belang, zodat deze niet onder de definitie van verbonden partijen vallen. Dit geldt ook voor de stichting Vrede van Utrecht, waarin de provincie enkel een financieel belang kent. Het totaal van vijftien verbonden partijen is beperkt in vergelijking met andere provincies.

3.5.4 Bestuursdeelname

Voor een overzicht van de bestuursdeelname van de provincie Utrecht en overige deelnemers in de verschillende verbonden partijen is navolgend een overzicht opgenomen.

Verbonden Partij	Bestuursdeelname	Overige deelnemers
PUBLIEKRECHTELIJK		
1. Fonds nazorg gesloten stortplaatsen	GS (bestuurder)	Er worden bedragen geïnd t.g.v. het fonds. PU beheert het fonds.
2. Randstedelijke Rekenkamer	PS (programmaraad)	Provincies Zuid-Holland, Flevoland en Noord-Holland
3. Recreatie Midden Nederland	PS, GS (Ab, Db)	Recreatie Midden-Nederland is de uitvoerings-organisatie van de vier in de Provincie Utrecht en gedeeltelijk Noord-Holland werkzame recreatieschappen. Het gaat om de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense plassen en het Plassen-schap Loosdrecht en
4. Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug	GS (Ab, Db)	De gemeenten Amersfoort, Bunnik, De Bilt, Leusden, Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woudenberg, Wijk bij Duurstede en Zeist en de Provincie
5. Recreatieschap Stichtse Groenlanden	PS, GS (Ab, Db)	De gemeenten De Bilt, Houten, Lopik, Maarssen, Nieuwegein, Utrecht, Woerden, IJsselstein, en de Provincie Utrecht.
6. Recreatieschap Vinkeveense Plassen	PS, GS (Db)	De gemeenten Abcoude, Amsterdam, De Ronde Venen en de Provincie Utrecht.
7. Plassenschap Loosdrecht e.o.	PS, GS (Ab, Db)	De gemeenten Stichtse Vecht, Wijdemeren en de provincies Utrecht en Noord-Holland.
8. Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht	GS (Ab, Db)	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg en de Provincie Utrecht.
PRIVAATRECHTELIJK		
9. Vitens N.V.	Ava, CvA	Provincies en gemeenten.
10. N.V. Bank Nederlandse gemeenten	Ava	Provincies en gemeenten.
11. Nederlandse Waterschapsbank N.V.	Ava	Provincies en gemeenten.
12. N.V. Remu Houdstermaatschappij	Ava	Provincies en gemeenten.
13. Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)	PS (Alv) GS (Db)	Alle provincies.
14. Vereniging Huis der Nederlandse provincies	Alv	Alle provincies en het IPO.
15. N.V. Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht	Ava	n.v.t.
Verklaring afkortingen		
Alv	Algemene ledenvergadering	
Ab	Algemeen bestuur	
Ava	Algemene vergaderingen van aandeelhouders	
Db	Dagelijks bestuur	
CvB	College van Advies	

3.5.5 Beschrijving verbonden partijen

Hierna volgt een beschrijving van elk van de verbonden partijen. Indien mogelijk wordt inzicht gegeven in: welk openbaar belang (visie) middels deze verbonden partij wordt gediend, de aard van de relatie met de provincie en de toelichting op de financiële participatie. Voor inzicht in de financiële gegevens wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van gegevens over 2015. Indien deze nog niet bekend waren op het moment van opstellen van deze paragraaf, wordt gebruik gemaakt van de meest recent gepubliceerde gegevens.

PUBLIEKRECHTELIJK

1 Fonds nazorg gesloten stortplaatsen		
	1 januari 2015	31 december 2015
Eigen vermogen	€ 2,65 mln.	€ 2,78 mln.
Vreemd vermogen		
Begroot resultaat	€ 0,13 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	Beheren van de middelen voor de nazorg van stortplaats Smink om de eeuwigdurende nazorg van deze stortplaats na sluiting te kunnen bekostigen	
Kerntaken	Het bekostigen van de nazorgkosten en een zodanig beheer van de fondsmiddelen dat voldoende rendement wordt gegenereerd voor de eeuwigdurende nazorg.	
Overig	Onder zorg wordt verstaan, het treffen van zodanige maatregelen dat wordt gewaarborgd dat de stortplaats geen nadelige gevolgen voor het milieu met zich meebrengt, dan wel, voor zover dat redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen die nadelige gevolgen	
Openbaar belang	De provincie kent zowel een bestuurlijk als een financieel belang in het nazorgfonds. Ons college van Gedeputeerde Staten is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Nazorgregeling Wet milieubeheer en vormt het bestuur van het nazorgfonds. Ook verzorgt de provincie het financieel beheer van het nazorgfonds.	
Wijziging belang gedurende 2015	Het belang zal gedurende 2015, naar verwachting, niet veranderen.	
Risico's provincie	Volgens de huidige regels neemt de provincie de nazorg van de stortplaats Smink over in 2032. Om een eventueel financieel risico, dat het doelvermogen niet toereikend is, te voorkomen wordt elke drie jaar onderzocht of het nazorgplan moet worden aangepast. Op basis van dit plan wordt het doelvermogen opnieuw vastgesteld en kan de provincie een aangepaste heffing opleggen. Hierdoor wordt een eventueel financieel risico voor de provincie verkleind.	
2 Randstedelijke Rekenkamer		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,233 mln.	€ 0,233 mln.
Vreemd vermogen	€ 0,472 mln.	€ 0,350 mln.
Begroot resultaat	Niet bekend	
Vestigingsplaats	Amsterdam	
Doel	Het doel van de Randstedelijke Rekenkamer is om de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies te verbeteren.	
Kerntaken	De taken en bevoegdheden van de Randstedelijke Rekenkamer zijn in de Provinciewet vastgelegd. De rekenkamer verricht onafhankelijk onderzoek naar de provincies en de daarmee verbonden organen en informeert primair Provinciale Staten over haar onderzoeksbevindingen, oordelen en aanbevelingen. De rekenkamer doet onderzoek op basis van een eigen onderzoeksprogramma, dat wordt vastgesteld na overleg met de programmaraad. Deze programmaraad bestaat uit leden van de Provinciale Staten van de vier provincies.	
Overig	De Randstedelijke Rekenkamer is een zogenaamde gemeenschappelijke regeling tussen de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland.	
Openbaar belang	De Randstedelijke Rekenkamer heeft, ter voldoening aan de Provinciewet, een Reglement van Orde opgesteld. Het Reglement van Orde bevat regels over de organisatie en werkwijze van de Rekenkamer.	
Wijziging belang gedurende 2015	Het belang zal gedurende 2015, naar verwachting, niet veranderen.	
Risico's provincie	Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. De provinciale bijdrage aan de begroting van de Randstedelijke Rekenkamer wordt als volgt berekend: <ul style="list-style-type: none"> • voor de helft van de begroting dragen de provincies evenveel bij; • voor de andere helft van de begroting is de omvang van de bijdrage naar rato van de som van de belastingcapaciteit en de uitkering uit het provinciefonds. 	

3 Recreatie Midden Nederland		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,000 mln.	€ 0,000 mln.
Vreemd vermogen	€ 0,020 mln.	€ 0,010 mln.
Begroot resultaat 2015	€ 0,0 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De vier recreatieschappen en de provincie Utrecht hebben samen een overeenkomst (gemeenschappelijke regeling) gesloten om alle uitvoeringstaken gezamenlijk door Recreatie Midden-Nederland uit te laten voeren.	
Kerntaken	In hoofdlijnen gaat het om het ontwikkelen, aanleggen, beheren en exploiteren van openbare openluchtrecreatie-terreinen en routes. Onder beheren wordt tevens verstaan het houden van toezicht en het handhaven van wet en regelgeving door de zogeheten BOA's, de buitengewone opsporingsambtenaren.	
Overig	Gemeenschappelijke regeling tussen de recreatieschappen Utrechtse Heuvelrug, Vallei en Kromme Rijngebied, Stichtse Groenlanden, Vinkeveense Plassen, Plassenschap Loosdrecht en Omstreken.	
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur en draagt indirect bij via de bijdragen aan de deelnemende recreatieschappen.	
Wijziging belang gedurende 2015	Er loopt een proces om nader te verkennen welke vormen er zijn om de huidige gemeenschappelijke regeling op een effectievere en efficiëntere wijze te organiseren. Hiertoe wordt een transitie-manager binnen Recreatie Midden Nederland aangesteld. Gedurende 2015 zal hiertoe een implementatieprogramma worden uitgevoerd.	
Risico's provincie	De provincie Utrecht is als deelnemende partij indirect - via de recreatieschappen en het Plassenschap Loosdrecht e.o. - aanspreekbaar voor tekorten. De financiële reserves zijn de afgelopen jaren flink geslonken. Zie hiervoor ook de toelichting in de paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.	
4 Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,700 mln.	€ 0,630 mln.
Vreemd vermogen	€ 1,082 mln.	€ 1,000 mln.
Begroot resultaat 2015	€ 0,010 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincie.	
Kerntaken	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie en routenetwerken voor wandelen/varen/fietsen in opdracht van provincie en gemeenten.	
Overig	Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Bunnik, Zeist, Wijk bij Duurstede, Rhenen, Veenendaal, Leusden, Woudenberg, Amersfoort en Renswoude.	
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur en draagt voor 2015 41% van de deelnemersbijdragen bij, oftewel € 485.520.	
Wijziging belang gedurende 2015	In 2014 is besloten om dit recreatieschap op te heffen en voor de inboedel is afgesproken dat er vier jaar wordt gereserveerd om goede maatwerkoplossingen met elkaar te organiseren. Gedurende 2015 zal hiertoe een implementatieprogramma worden uitgevoerd.	
Risico's provincie	Niet van toepassing	
5 Recreatieschap Stichtse Groenlanden		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 1,950 mln.	€ 2,120 mln.
Vreemd vermogen	€ 2,700 mln.	€ 3,510 mln.
Begroot resultaat 2015	€ 0,080 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincie.	
Kerntaken	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie en routenetwerken voor wandelen/varen/fietsen in opdracht van provincie en gemeenten.	
Overig	Gemeenschappelijke regeling tussen de provincie Utrecht en de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, Houten, IJsselstein, Lopik, Woerden, Maarssen en De Bilt.	
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur en draagt voor 2015 32,21% van de deelnemersbijdragen bij, oftewel € 764.358.	

Wijziging belang gedurende 2015	Dit recreatieschap zal blijven bestaan, waarbij de provincie de voorwaarde heeft gesteld dat er binnen de geldende gemeenschappelijke regeling een betere sturing op doelen mogelijk wordt. Er loopt een proces om nader te verkennen welke vormen er zijn om de huidige gemeenschappelijke regeling op een effectievere en efficiëntere wijze te organiseren. Gedurende 2015 zullen ontwikkelplannen voor recreatieterreinen nader vorm krijgen.	
Risico's provincie	Zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.	
6 Recreatieschap Vinkeveense Plassen		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 1,150 mln.	€ 1,120 mln.
Vreemd vermogen	€ 0,410 mln.	€ 0,430 mln.
Begroot resultaat 2015	€ 0,020 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincie.	
Kerntaken	Naast het ontwikkelen, beheren en onderhouden van de openbare dagrecreatieve voorzieningen in het gebied, heeft het bestuur van het recreatieschap publiekrechtelijke taken: toezicht op de woonschepen in de Vinkeveense Plassen, uitvoering van het kampeerbeleid, toezicht op ligplaatsen voor pleziervaartuigen buiten de jachthavens en het nautisch vaarwegbeheer.	
Overig	Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten De Ronde Venen en Amsterdam.	
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en draagt voor 2015 36% en 50% van de deelnemersbijdragen voor respectievelijk programma A en B, oftewel € 515.800.	
Wijziging belang gedurende 2015	De provincie is geen deelnemer maar subsidiënt in dit schap. Het recreatieschap wordt momenteel geliquideerd. Bovendien speelt de vraag wat de oplossing wordt voor het achterstallig onderhoud van de legakkers. Gedurende het liquidatieproces moet ook de vraag worden beantwoord: 'wat te doen met de eigendommen'. In 2015 is het liquidatieproces in volle gang en zal er meer duidelijkheid komen.	
Risico's provincie	Zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.	
7 Plassenschap Loosdrecht e.o.		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,220 mln.	€ 0,460 mln.
Vreemd vermogen	€ 2,500 mln.	€ 2,230 mln.
Begroot resultaat	€ 0,140 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De kwalitatieve en kwantitatieve ontwikkeling van recreatieruimte en recreatievoorzieningen voor de deelnemende gemeenten en de provincies.	
Kerntaken	Dit recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt terreinen voor dagrecreatie en routenetwerken voor wandelen/varen/fietsen in opdracht van provincie en gemeenten.	
Overig	Gemeenschappelijke regeling tussen de gemeenten Wijdmeren, Stichtse Vecht, provincies Utrecht en Noord Holland.	
Openbaar belang	De provincie is vertegenwoordigd in het dagelijks en algemeen bestuur en draagt voor 2015 15% van de deelnemersbijdragen bij, oftewel € 166.600.	
Wijziging belang gedurende 2015	De gebiedspilot mini-economie Loosdrechtse Plassen wordt naar verwachting in 2015 geëffectueerd en deze pilot kan gevolgen hebben voor de toekomstige financiering en organisatie van het Recreatieschap Loosdrecht. Hierover zal gedurende 2015 meer bekend worden.	
Risico's provincie	Zie de toelichting bij Recreatie Midden Nederland.	
8 Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (RUD)		
	1 januari 2015	31 december 2015
Eigen vermogen	€ 0,300 mln.	€ 0,480 mln.
Vreemd vermogen	Niet van toepassing	Niet van toepassing
Begroot resultaat	€ 0,0 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	De Regionale Uitvoeringsdienst behartigt de belangen van de deelnemers tezamen en van iedere deelnemer afzonderlijk op het gebied van fysieke leefomgeving, voor zover de bevoegdheid daartoe de deelnemer toekomt en voor zover deze aan de Regionale Uitvoeringsdienst is gemandateerd.	
Kerntaken	Namens de provincie en gemeenten vergunningverlenende, handhavende en toezichthoudende taken uitvoeren op het milieu- en omgevingsdomein. Elke deelnemer bepaalt het voor hem uit te voeren beleid zelf.	
Overig	De Regionale Uitvoeringsdienst 2.0 is een tussenstap naar een Regionale	

	Uitvoeringsdienst Utrecht 2.1 met daarin de provincie Utrecht en alle Utrechtse gemeenten.
Openbaar belang	Het waarborgen en ontwikkelen van een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.
Wijziging belang gedurende 2015	Niet van toepassing
Risico's provincie	De risico's richten zich op het leveren van uniforme kwaliteit passend bij de eisen en mogelijk veranderde regelgeving. Dit kan extra kosten met zich meebrengen. Sturing op de bijdrages en budget via het DB is noodzakelijk.

PRIVAATRECHTELIJK

De privaatrechtelijke organisaties zijn te verdelen in deelnemingen en overige publiekrechtelijke organisaties. Het saldo van de deelnemingen per 31 december 2012 is als volgt te specificeren:

	Deelnemingen	Aandelen	Nominaal	Volgestort (x €1.000)	Belang (%)
9	Vitens N.V.	285.869 à €1,00	286	286	5,700
10	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	87.750 à €2,50	219	219	0,158
11	N.V. Nederlandse Waterschapsbank	A 50.478 à €115,00	5.805	5.805	0,178
		B 8.511 à €460,00	3.915	3.915	
12	N.V. REMU Houdstermaatschappij	95 à €500,00	0	0	47,500
15	N.V. Ontwikkelmaatschappij Utrecht	150.000 à €100,00	15.000	7.500	100,000

9 Vitens N.V.		
	31 december 2012	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 386,1 mln.	€ 438,3 mln.
Vreemd vermogen	€ 1.296,5 mln.	€ 1.273,5 mln.
Begroot resultaat	Niet bekend	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	Het publiek op een duurzame wijze voorzien van schoon drinkwater. Bijdragen aan de bewustwording over de betekenis van water bij hun klanten en bij de maatschappij.	
Kerntaken	Het winnen, zuiveren en distribueren van water, tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten.	
Overig	Op 30 augustus 2006 hebben de aandeelhouders ingestemd met een fusie van drie waterbedrijven om te komen tot één waterbedrijf.	
Openbaar belang	Het belang van de provincie Utrecht bedraagt 5,692%. Jaarlijks wordt dividend uitgekeerd.	
Wijziging belang gedurende 2015	Het belang zal gedurende 2015, naar verwachting, niet veranderen.	
Risico's provincie	Niet van toepassing	
10 N.V. Bank Nederlandse Gemeenten		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0 2.752 mln.	€ 0 3.430 mln.
Vreemd vermogen	€ 139.443 mln.	€ 127.721 mln.
Begroot resultaat	€ 283 mln.	
Vestigingsplaats	Den Haag	
Doel	Strategische doelstellingen: het behoud van substantiële marktaandelen in de Nederlandse publieke sector en het semi-publieke domein en het behalen van een redelijk rendement voor de aandeelhouders.	
Kerntaken	Het bankieren ten dienste van overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.	
Overig	Niet van toepassing	
Openbaar belang	De provincie heeft een belang van 0,16% in de BNG. Het is niet zonder meer mogelijk een marktwaarde voor deze aandelen te bepalen, omdat deze niet vrij verhandelbaar zijn.	
Wijziging belang gedurende 2015	Niet van toepassing	
Risico's provincie	BNG heeft in haar jaarrekening van 2013 aangegeven dat: de naar risico gewogen solvabiliteit uitgedrukt in de zogenaamde BIS-ratio van de bank 24% bedraagt (2012: 22%). De BIS-ratio geeft de verhouding weer tussen het risicodragend vermogen en de naar risico gewogen activa.	

11 N.V. Nederlandse Waterschapsbank		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 1.226 mln.	€ 1.256 mln.
Vreemd vermogen	€ 74.858 mln.	€ 1.750 mln.
Begroot resultaat	€ 70 mln.	
Vestigingsplaats	's-Gravenhage	
Doel	De Nederlandse publieke sector (waterschappen, gemeenten en provincies), instellingen onder garantie van (decentrale) overheden en Publiek-Private-Samenwerking, korte en lange financieringen aanbieden.	
Kerntaken	Arrangeren van kredieten voor de Nederlandse publieke sector (waterschappen, gemeenten en provincies), instellingen onder garantie van (decentrale) overheden en Publiek-Private-Samenwerking tegen gunstige voorwaarden en exact op maat.	
Overig	Niet van toepassing	
Openbaar belang	De provincie heeft een belang van minder dan 1% in de NWB. Ook de aandelen van de Nederlandse Waterschapsbank (NWB) kennen geen marktwaarde.	
Wijziging belang gedurende 2015	Niet van toepassing	
Risico's provincie	Niet van toepassing	
12 N.V. REMU Houdstermaatschappij		
	1 januari 2015	31 december 2015
Eigen vermogen	Niet bekend	Niet bekend
Vreemd vermogen	Niet bekend	Niet bekend
Begroot resultaat	Niet bekend	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	Niet bekend	
Kerntaken	Niet bekend	
Overig	Niet van toepassing	
Openbaar belang	De provincie is voor 47,5% aandeelhouder in de houdstermaatschappij. De vennootschap heeft een eigen vermogen van € 1,5 mln. en wordt in stand gehouden in verband met een eventueel nog te ontvangen vergoeding van ENECO. Deze vergoeding bedraagt 4,66% van de totale waarde bij verkoop voor 31 december 2010 van meer dan 50% van ENECO (privatiseringsvergoeding). Zoals oorspronkelijk overeengekomen, vervalt het recht op deze vergoeding na 31 december 2010, echter vanwege het verzet dat ENECO heeft gepleegd tegen de Wet Onafhankelijk Netbeheerder (zgn. splitsingswetgeving), komt ENECO, naar het standpunt van de voormalige aandeelhouders, geen beroep meer toe op de vervaldatum van de privatiseringsvergoeding.	
Wijziging belang gedurende 2015	Niet van toepassing	
Risico's provincie	Niet bekend	
13 Vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO)		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,71 mln.	€ 0,26 mln.
Vreemd vermogen	€ 8,66 mln.	€ 7,69 mln.
Begroot resultaat	Niet bekend	
Vestigingsplaats	's-Gravenhage	
Doel	Het optimaliseren van de condities waaronder provincies werken en provinciale vernieuwingsprocessen stimuleren. Verder zijn er geen budgetten voor de (extra kosten van) extern ingehuurde deskundigen. Deze kosten worden veelal (nasculatorisch) doorbelast aan de deelnemende provincies. Dit kan tot nu toe op incidentele basis door de inhoudelijke beleidsvelden worden opgevangen, maar zou in de toekomst mogelijk problemen op kunnen leveren.	
Kerntaken	Het IPO is actief op dezelfde terreinen als de provincies, zoals milieu, landelijk gebied, sociaal beleid, ruimtelijke ordening, wonen, economie en mobiliteit. De kernfuncties van het IPO zijn belangenbehartiging en platform. De belangenbehartiging geeft het IPO vorm door regelmatig te overleggen met onder andere de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties. De platformfunctie wordt ingevuld door gelegenheden te creëren om kennis en ervaringen uit te wisselen, gezamenlijke standpunten te bepalen en initiatieven te ontplooiën. Daarnaast ondersteunt het IPO de provincies bij het uitvoeren van taken.	
Overig	De vereniging Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft twaalf leden: de Nederlandse provincies. De kosten van de vereniging worden door de provincies gedragen volgens een maatstaf, waarbij de ene helft van de kosten gelijkelijk over de provincies wordt verdeeld, en de andere helft over de provincies wordt verdeeld naar rato van de	

	som van de totale uitkeringen uit het provinciefonds en de belastingcapaciteit	
Openbaar belang	Het IPO is een vereniging, waarvan alle Nederlandse provincies lid zijn. Deze zijn vertegenwoordigd in het verenigingsbestuur en de algemene vergadering.	
Wijziging belang gedurende 2015	Het belang zal gedurende 2015, naar verwachting, niet veranderen.	
Risico's provincie	Als gevolg van activiteiten die meer kosten dan begroot, is er een risico dat uiteindelijk een bedrag aan contributie moet worden nabetaald. Daarnaast ligt er een risico bij het werken met projectmedewerkers, die een tijdelijke arbeidsovereenkomst hebben waarbij bij beëindiging van de arbeidsovereenkomst WW-rechten ontstaan die door het IPO als eigen risicodragers volledig worden gedragen. De risico's worden beperkt door waar mogelijk te werken met uitzendconstructies, detacheringsovereenkomsten en het begeleiden van medewerkers in het zoeken naar een volgende baan.	
14 Vereniging Huis der Nederlandse provincies		
	1 januari 2012	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 0,14 mln.	€ 0,19 mln.
Vreemd vermogen	€ 0,13 mln.	€ 0,24 mln.
Begroot resultaat	Niet bekend	
Vestigingsplaats	Brussel	
Doel	De algemene doelstelling van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) is het verkrijgen van een effectieve positionering en vertegenwoordiging van de provincies in Brussel.	
Kerntaken	Het HNP behartigt de provinciale belangen op het Brusselse speelveld en is daarmee de lobbyorganisatie van de provincies. Het HNP richt zich op de kennis- en netwerkanalyse van een beperkt aantal dossiers. Het HNP treedt proactief op als verbindende schakel tussen Brussel en de achterban (provincies en IPO) en coördineert de strategie en het netwerk voor de Europese lobbydossiers. Het HNP draagt bij aan de gehele Europese beleidscyclus door vanuit de provinciale belangenbehartiging te 'brengen' en te 'halen'. 'Brenge' door het delen van kennis, bijdragen aan de ontwikkeling en uitvoering van Europees beleid dat de provincies raakt en aangaat, en het tonen van goede provinciale voorbeelden die passen binnen de Europese doelstellingen. 'Halen' is het gebruiken van Europese programma's en structuurfondsen, en samenwerken in Europese netwerken.	
Overig	De provincie Utrecht is lid van het HNP en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie).	
Openbaar belang	Vertegenwoordigers van de 12 provincies en het IPO werken in opdracht van het HNP-bestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken. De EU-lobbyprioriteiten van het IPO gelden hierbij als basis, naast landsdelige en provinciale agenda's. Namens de provincie Utrecht is gedeputeerde De Vries lid van het Bestuur van het HNP.	
Wijziging belang gedurende 2015	Geen	
Risico's provincie	Indien het HNP in financiële problemen komt, loopt de provincie het risico dat er een claim wordt gelegd.	
15 Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht		
	1 januari 2013	31 december 2013
Eigen vermogen	€ 7,20 mln.	€ 6,72 mln.
Vreemd vermogen	€ 0,05	€ 0,11 mln.
Begroot resultaat 2014	-€ 0,27 mln.	
Vestigingsplaats	Utrecht	
Doel	Zorgvuldig en duurzaam omgaan met de beschikbare ruimte.	
Kerntaken	Zorgdragen voor een goed investeringsklimaat in de provincie Utrecht en versterken van de economische positie van bedrijven met rendabele vestigingslocaties.	
Overig	N.V. in 2011 opgericht voor het investeren in private kavels op verouderde bedrijventerreinen in de provincie Utrecht.	
Openbaar belang	De provincie Utrecht is voor 100% aandeelhouder van de N.V.	
Wijziging belang gedurende 2015	Geen	
Risico's provincie	Als aandeelhouder loopt de provincie geen financiële risico's ten gevolge van het handelen van de N.V. Voorwaarde is wel dat de provincie zich niet bezig houdt met het bestuur van de NV. Ander risico is dat de N.V. gebonden is aan de Europese regels voor staatssteun en dat de daarvoor geldende regels moeten worden gevolgd.	

3.6 Grondbeleid

3.6.1 Visie

Grondbeleid is geen doel op zichzelf, maar een instrument om het eigen provinciale beleid - zoals neergelegd in diverse beleidsdocumenten - in goed overleg met gemeenten en (al dan niet publiekrechtelijke) instellingen en organisaties mede vorm en inhoud te geven. Voor het verwezenlijken van provinciale beleidsdoelstellingen in het fysieke domein zetten we het grondbeleid faciliterend en actief in.

3.6.2 Kaders

De basis voor het provinciaal (actief) grondbeleid vormt de in 2002 vastgestelde "Nota grondbeleid Provincie Utrecht", het in 2008 vastgestelde [Strategisch grondplan voor taakgebonden aankopen Agenda Vitaal Platteland \(AVP\)](#), de in 2013 vastgestelde Bestuursvereenkomst Grond en de in 2014 vastgestelde [Nota Uitvoering Grondstrategie Realisatie Akkoord van Utrecht](#).

3.6.3 Faciliterend grondbeleid

Bij faciliterend grondbeleid wordt de verwezenlijking van onze beleidsdoelstellingen zoveel mogelijk overgelaten aan andere partijen, zoals gemeenten en marktpartijen. Bij faciliterend grondbeleid is dus geen sprake van het voeren van eigen grondexploitaties, al dan niet samen met gemeenten. Bij faciliterend grondbeleid hoeft er minder te worden geïnvesteerd en is er dus minder risico.

3.6.3 Actief grondbeleid

Als wij als private partij, alleen of in samenwerkingsverband met één of meerdere gemeenten, zelf grond aankopen om op die grond de gewenste bestemming te realiseren, is er sprake van actief grondbeleid.

Bij het actieve grondbeleid zijn er verschillende categorieën, zoals taakgebonden verwervingen, anticiperende strategische en exploiterende aankopen te onderscheiden. De categorieën staan in oplopende volgorde qua activiteit en risico. Hierna gaan we nader in op het actieve grondbeleid binnen de provincie Utrecht, op de in 2015 verwachte ontwikkelingen en op de mogelijke risico's en genomen beheersingsmaatregelen.

Bij taakgebonden verwervingen vindt grondaankoop plaats als de noodzaak zich voordoet, bijvoorbeeld in het kader van de aanleg of verbetering van wegen of bij de realisatie van kunstwerken zoals bijvoorbeeld ecoducten en bruggen. Ook is er sprake van taakgebonden (anticiperende) grondaankopen als de provincie gronden aankoopt met een oorspronkelijk agrarische bestemming die na aankoop een nieuwe functie, bijvoorbeeld natuur, krijgen. Hierbij zijn de risico's beperkt tot die risico's die gepaard gaan met de normale bedrijfsvoering. De aankopen zijn functioneel voor de aanleg van een weggedeelte of ecoduct of de realisatie van nieuwe natuurgebieden. Eventuele restpercelen worden weer verkocht.

Strategische grondaankopen betreffen de aankoop van zogenaamde ruilgronden. Ruilgronden zijn gronden met een strategische ligging, die in de toekomst mogelijk kunnen worden geruild met gronden die nodig zijn voor het realiseren van provinciaal beleid. Bij strategische grondaankoop is het risico groter dan bij taakgebonden aankoop. Het risico bestaat hierbij dat ruil niet of veel later dan gedacht plaats kan vinden en de waarde van de grond tussentijds daalt. Ook is er in dat geval langer sprake van een vermogensbeslag.

Er is sprake van exploiterende aankopen, of grondexploitatie, als de provincie alleen of samen met gemeenten of andere partijen gronden aankoopt, zorg draagt voor het bouw- en woonrijp maken en vervolgens de grond uitgeeft aan bijvoorbeeld een aannemingsbedrijf. Zoals uit de crisis op de woningmarkt is gebleken, zijn de risico's op verlies hierbij veel groter, aangezien ook de investeringen veel groter zijn en deze verminderd kunnen worden terugverdiend of zelfs geheel verloren kunnen gaan, als de woningmarkt stagneert.

3.6.4 Relatie met de programma's

Taakgebonden en strategische grondaankopen

Programma 2. Landelijk gebied: Agenda Vitaal Platteland

Vooruitlopend op de discussies met het Rijk is in 2011 met de gebiedspartners overeenstemming bereikt over het Akkoord van Utrecht. In dit akkoord hebben partijen afspraken gemaakt over een afgeslankte ecologische hoofdstructuur (EHS). Er is afgesproken dat nog 1.506 hectare nieuwe natuur verworven zal worden en 3.000 hectare ingericht. In december 2011 zijn er tussen het Rijk en de provincies nieuwe afspraken gemaakt over realisatie van de EHS en decentralisatie van deze taak naar de provincies. Het Rijk draagt alleen nog bij aan de realisatie van de EHS als daarmee internationale verplichtingen worden gediend, te weten Kader Richtlijn Water (KRW), Natura 2000 en Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Bij het vaststellen van de grondstrategie hebben wij een beheersdocument opgesteld met sturingsafspraken. Dit maakt de relatie tussen verkoop en aankoop en de financiële controle ten opzichte van het behalen van de maatschappelijke doelstellingen inzichtelijk. De indicator 'Aantal ha. grond in bezit' is opgenomen om het bezit aan grond te kunnen monitoren. Door middel van onderstaande tabellen gaan we dit monitoren.

Doelrealisatie	Streefwaarde	Werkelijk cumulatief 31-12-2013	Begroot cumulatief 31-12-2014	Begroot cumulatief 31-12-2015
Verwerving/functieverandering nieuwe natuur cumulatief in ha.	1.506	104,9 ¹	286	411
Inrichting nieuwe natuur cumulatief in ha.	4.506	131,4	320	820
Aantal ha. grond in bezit	0	1.712	1.426	1.301

Tabel 1 Indicator aantal ha. grond in bezit

Financieel instrumentarium: Agenda Vitaal Platteland

Voor de financiering van de provinciale doelen heeft u in december 2011 een bedrag van € 20 mln. beschikbaar gesteld.

De financiering van de internationale doelen vindt plaats via het zogenaamde grond-voor-grond-principe. Dat houdt in dat, in bezit zijnde gronden die niet in de EHS liggen kunnen worden verkocht. Hierdoor wordt budget vrijgemaakt voor nieuwe aankopen. In 2013 is een deel van deze gronden gekocht van het Rijk en voorgefinancierd uit het Revolverend Fonds (RF). Dat is een fonds van maximaal € 50 mln. bedoeld om de aan- en verkoop of ruiling van gronden op gang te brengen om zodoende onze provinciale en internationale doelen te realiseren.

Het RF wordt ingezet tot een maximum van € 50,0 mln. Begin 2014 is de overname tot stand gekomen van gronden van het Rijk. De verplichting hiervoor bedraagt per saldo € 21,9 mln. (€ 29,6 mln. - € 7,7 mln. al verkochte gronden door Bureau Beheer Landbouwgronden). De insteek is om prioriteit te geven aan het verkopen van gronden ten behoeve van het RF, waardoor de taakstelling vooralsnog hierop is geprognostiseerd.

Bedragen x € 1.000				
	Werkelijk 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Verschil Begroting 2014 en begroting 2015
Stand 1-1	28.389	31.437	49.837	
Verkopen RF	690	3.500	3.500	0
Aankopen RF	3.738	21.900	0	21.900
Stand 31-12	31.437	49.837	46.337	

Tabel 1 Verloop Revolverend fonds

In werkelijkheid verkopen we ook gronden die niet revolveren maar waarvan de opbrengst ingezet wordt voor bijvoorbeeld de inrichting. Omdat deze verkopen ook bijdragen aan de verkooptaakstelling van minimaal € 7,0 mln. is aanvullend onderstaande tabel opgenomen met het totaal aan verkopen.

Bedragen x € 1.000				
	Werkelijk 2013	Begroot 2014	Begroot 2015	Verschil Begroot 2014 begroot 2015
Revolverend fonds + overige	690	7.000	7.000	0

Tabel 2 Totaal grondverkopen

Om de beheersing van de aan- en verkopen van gronden te versterken is besloten om:

- Het plafond van het RF stapsgewijs terug te laten lopen naar nul euro eind 2027. Dan moeten de doelstellingen zijn bereikt:
 - tot € 45 mln. met ingang van 2016
 - tot € 40 mln. met ingang van 2018
 - tot € 35 mln. met ingang van 2020
 - tot € 30 mln. met ingang van 2022
 - tot € 20 mln. met ingang van 2024
 - tot € 10 mln. met ingang van 2026
 - tot € 0 met ingang van 2028

¹ Hiervan is 20 ha verworven binnen het zoekgebied voor nieuwe natuur in Groot Wilnis Vinkeveen.

- De inzet van het RF, aanvankelijk ingesteld voor aankopen ter realisatie van alle doelen binnen het programma AVP, te beperken tot aankopen die direct of indirect bijdragen aan de realisatie EHS (Akkoord van Utrecht). In de Grondstrategie zijn hiervoor nog nadere randvoorwaarden meegegeven.

Financiële risico's Agenda Vitaal Platteland:

Het risico bij grondverwerving voor de inrichting van het landelijk gebied is over het algemeen beperkt, omdat grond relatief waardevast is. Zo uitte het effect van de financiële crisis zich de afgelopen jaren bijvoorbeeld vooral in een daling in de huizenprijzen en veel minder in de grondprijzen. De gronden zijn niet gekocht met het doel winst te behalen door ontwikkeling van rode functies (zoals woningbouw, kantoren). Bij EHS kopen we grond tegen de agrarische waarde (ca. € 55.000/ha) en gaan we die grond omzetten naar natuur, waarna de waarde nog maar ca. 15% van de agrarische waarde is. Hier is sprake van kosten, niet van risico.

Met het RF zijn ook aankopen gedaan waarbij gekeken is naar ontwikkelmogelijkheden. Hier wordt dus ook meer risico gelopen dan bij een aankoop ten behoeve van de EHS. Vandaar dat bij de instelling van dit fonds een reserve dekking financiële risico's grondbeleid is ingesteld. Hiervoor is maximaal € 5,0 mln. beschikbaar. Bij iedere aankoop wordt een inschatting van het risico op verlies gemaakt door de Dienst Landelijk Gebied. Hierbij wordt het maximaal te leiden verlies vermenigvuldigd met de kans op dit verlies. Het totaal van deze risico-inschattingen mag niet boven de € 5,0 mln. uitkomen. De risico-inschattingen worden jaarlijks herzien. Tot nu toe is nog geen gebruik gemaakt van deze reserve. De stand van het totale ingeschatte risico is momenteel circa € 3,2 mln.

Bovengenoemd risico is exclusief het risico op de onlangs van het Rijk gekochte gronden ten laste van het RF. Wij verwachten met DLG dat de opbrengsten van deze gronden minstens gelijk zullen zijn aan de aanschaf. Daarbij moet wel aangetekend worden dat we met de grond in een aantal gevallen ook opstallen (onderhoudskostenrisico) en eventuele (bodem)verontreinigingen (kostenrisico) overnemen. Gezien het feit dat we alleen voor de gronden betalen en niet voor de opstallen is er uiteindelijk geen financieel risico te verwachten. Het zijn voornamelijk taakgebonden grondaankopen waarvan de beheersing een onderdeel is van de normale bedrijfsvoering. Uiteindelijk is het grootste risico dat de doelen niet worden gerealiseerd.

Programma 5. Bereikbaarheid: Aanleg en verbetering van infrastructuur

De aankopen zijn functioneel voor de aanleg en reconstructie van de provinciale wegen, met bijkomende werken. Alleen eventuele restpercelen worden weer verkocht. Projectgebonden grondaankopen vinden plaats op basis van volledige schadeloosstelling. In die gevallen waar het niet lukt om met de grondeigenaren overeenstemming te krijgen in het minnelijk traject, maken wij gebruik van de mogelijkheid om het instrument van onteigening in te zetten. Eén en ander verloopt via de bestemmingsreserve Grote Wegenwerken bestemd voor de uitvoering van het Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht 2004-2020 (SMPU), een nadere toelichting en de actuele aankopen staan in het Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan 2014-2017. Beiden staan op de provinciale website.

Financiële risico's Aanleg en verbetering van infrastructuur:

Risico's hierbij zijn beperkt. De beheersing daarvan is onderdeel van de normale bedrijfsvoering, waaronder planschade en nadeelcompensatie verkeer en vervoervoorzieningen.

3.6.5 Exploiterende aankopen

Programma 1. Hart van de Heuvelrug

Het programma Hart van de Heuvelrug is een grootschalig gebiedsontwikkelingsprogramma voor het gebied in de driehoek Soest-Zeist-Amersfoort. Doel van het programma is het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit.

Twee belangrijke uitgangspunten voor de uitvoering van het programma zijn:

- financiële verevening tussen de rode projecten (ontwikkelen woon- en werklocaties) en groene projecten (ontwikkeling natuur en recreatie) en
- de rood-groenbalans (de oppervlakte van nieuwe rode bestemmingen moet ten minste in evenwicht zijn met de oppervlakte nieuwe groene bestemmingen).

De raamovereenkomst uit 2004 is in 2014 verlopen. De uitvoering van de projecten vindt echter plaats in vier clusters, waarvoor clusterovereenkomsten zijn afgesloten die nog steeds van kracht blijven, tenzij anders wordt afgesproken. De drie belangrijkste partners, de gemeenten Soest en Zeist en de provincie Utrecht, hebben in 2014 het 'Afsprakenkader verdere samenwerking Hart van de Heuvelrug' vastgesteld. De drie partijen zijn van plan uiterlijk begin 2015 nieuwe samenwerkingsafspraken te maken. Binnen Hart van de Heuvelrug zorgt de projecttrekker (de gemeente Soest, Zeist of de provincie Utrecht) voor de voorfinanciering.

Financiële risico's Hart van de Heuvelrug:

De mastergrondexploitatie Hart van de Heuvelrug geeft een totaalbeeld van de financiële stand van zaken van het programma Deze mastergrondexploitatie is in 2014 herzien en hieruit blijkt een geraamd tekort van € 11,822 mln. nominaal:

	t/m 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 e.v.	Totaal
Lasten	49.996	22.077	18.129	4.045	6.878	9.887	26.382	137.394
Baten	6.767	5.293	14.663	10.541	16.323	17.428	54.557	125.572
Saldo	-43.229	-16.784	-3.466	6.496	9.445	7.541	28.175	-11.822

Tabel 4 Totale cash flow hart van de Heuvelrug excl. berekende rente (in € mln. p.p. 2014)

Daarnaast wordt jaarlijks een risicoanalyse uitgevoerd voor een vijftal deexploitaties. Daaruit blijkt dat het risico iets is toegenomen van € 1,6 mln. eind 2012 naar € 2,06 mln. eind 2013. Het risicoprofiel is als volgt opgebouwd:

Project	Risicoprofiel/buffer 1 januari 2013	Risicoprofiel/buffer 1 januari 2014	Toe-/afname
Oostelijke corridor	0,04 mln.	0,35 mln.	0,31 mln.
Westelijke corridor	0,03 mln.	0,24 mln.	0,21 mln.
Huis ter Heide West	0,72 mln.	0,21 mln.	- 0,51 mln.
Richelleweg	0,34 mln.	0,34 mln.	0 mln.
Apollo Noord	0,47 mln.	0,91 mln.	0,44 mln.
TOTAAL	1,60 mln.	2,06 mln.	0,46 mln.

Dit risico van € 2,06 mln. is niet een risico voor de provincie alleen, maar in beginsel voor het gehele programma. De afspraken binnen het programma over eventuele tekorten zijn tegen de achtergrond van de huidige economische situatie echter ontoereikend. Daarom wordt vanuit het voorzichtigheidsprincipe Hart van de Heuvelrug als onderdeel nog meegenomen in de risicoparagraaf (valt onder 'Risico's bij projecten met (voor)financiering uit het eigen vermogen' in de paragraaf Weerstandsvermogen).

De in het kader van de jaarlijkse risicoanalyse gedane aanbevelingen voor een beheerstrategie worden in het kader van de nieuwe samenwerkingsafspraken Hart van de Heuvelrug geconcretiseerd. Door de risico's nog actiever te beheersen en kansen waar mogelijk te benutten, willen wij het risicoprofiel sterk reduceren.

In lijn met het Afsprakenkader is een aantal beheersmaatregelen doorgevoerd. Er wordt geen rente meer toegerekend aan de provinciale voorfinanciering. Voorts hebben we de planning van de woningbouwlocaties aangepast, waardoor de kansen voor andere woningbouwlocaties zoals Apollo Noord en de vliegbasis zijn geoptimaliseerd. Ook de inrichting van de westelijke corridor kan met minder kosten worden gerealiseerd.

Het geraamde nominale tekort in de mastergrondexploitatie 2014 bedraagt € 11,8 mln. Dit tekort is door de afspraak om hiervan € 10,0 mln. terug te verdienen op de vliegbasis (afsprakenkader), nagenoeg afgedekt.

Ten opzichte van het vorige jaar wordt het hogere nominale tekort veroorzaakt door een geactualiseerde raming van de kosten en opbrengsten, het gedeeltelijk verwerken van gesignaleerde risico's in de raming en aangepaste rekenparameters voor rente en inflatie.

Bij de Jaarrekening 2013 is besloten dat de derving van de rentekosten Hart van de Heuvelrug en vliegbasis Soesterberg wordt gedekt uit het Integraal Gebiedsontwikkelingsprogramma (IGP).

De mastergrondexploitatie wordt jaarlijks, per 1 januari, geactualiseerd.

Provinciale projecten Hart van de Heuvelrug

De provincie is binnen het programma Hart van de Heuvelrug trekker van de volgende projecten:

- **Herinrichting oostelijke corridor:** aanleg van het eoduct Boele Staal over de N237, het inrichten van het gebied Oude Kamp tussen de eoducten over de A28 en de N237 als aantrekkelijke verbinding voor bos- en heidesoorten. Volgens planning wordt eind 2014 gestart met de werkzaamheden voor de aanleg van het eoduct.
- **Richelleweg:** realiseren bedrijventerrein (gezamenlijk trekkerschap met gemeente Soest). Dit terrein is inmiddels uitgifbaar en het eerste bedrijf heeft de deuren geopend. Accent van de werkzaamheden in 2015 komt te liggen op acquisitie en beheer.
- **Ericaterrein (westelijke corridor):** verwerving en herinrichting terrein als toeloop voor twee eoducten. In de afgelopen jaren is hier meer dan 90% (51 hectare) verworven. Er moeten nog circa 20 percelen (6 hectare) worden verworven, waarvan 2 hectare geen prioriteit heeft voor het functioneren van het sleutelgebied. Voor de overige percelen (4 hectare) is een onteigeningstitel verkregen.
- **Harlanterrein:** groene herinrichting van een voormalig proefdierstation van TNO. De werkzaamheden zijn gereed. Binnenkort kan het project worden afgesloten en kan verrekening plaatsvinden met het Beheerfonds.
- **Dorrestein:** dit project is aangekocht met het oog op ontwikkeling in het kader van het programma Hart van de Heuvelrug. Over dit perceel wordt de ontsluitingsweg voor de woonwijk die op de Vliegbasis zal worden

gerealiseerd aangelegd. Over de verdere invulling en wijze van ontwikkeling worden binnen het programma nog nadere afspraken gemaakt.

Beheerfonds

Afgeronde projecten worden verrekend met het beheerfonds. Inmiddels zijn de volgende projecten verrekend:

- **Kodakterrein:** sloop van het bedrijventerrein en herinrichting als natuurgebied met recreatief medegebruik afgerond in 2008.
- **Jessurunkamp:** sloop van het militaire kampement en herinrichting als natuurgebied.

Daarnaast is door de provincie het **Ecoduct Beukbergen** gefinancierd: aanleg van een ecoduct over de N237. Het ecoduct is in 2009 gerealiseerd.

	Tm 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 e.v.	Totaal
Lasten	41,394	9,341	6,990	0,587	0,075	6,401	11,541	76,329
Baten	5,767	3,250	7,722	3,600	3,375	4,500	24,866	53,080
Saldo	-35,627	-6,091	0,733	3,013	3,300	-1,901	13,325	-23,249

Tabel 5 Voorfinanciering provinciale projecten, inclusief. beheerfonds, in € mln.

Programma 1. Vliegbasis Soesterberg

Midden in het gebied ligt de voormalige vliegbasis Soesterberg. De herinrichting van dit gebied draagt in belangrijke mate bij aan de programmadoelen van Hart van de Heuvelrug. De herinrichting heeft een bijzondere positie binnen het programma omdat het niet valt onder de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in de Raamovereenkomst Hart van de Heuvelrug uit 2004. Wel is de herinrichting essentieel voor het behalen van de programmadoelstellingen.

De provincie heeft de vliegbasis in 2009 aangekocht voor € 8,0 mln. Bij het uitvoeren van de herinrichting van de vliegbasis werken wij samen met de gemeenten Soest en Zeist. Voor de eerste fase van uitvoering is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten. Hierin is vastgelegd dat de drie deelnemende partijen ieder voor een gelijk deel verantwoordelijk zijn voor de kosten die gemoed zijn met de deelgrondexploitatie van de eerste fase (€ 6,0 mln. exclusief rente per deelnemende partij). De provincie neemt de voorfinanciering op zich van deze deelgrondexploitatie.

De herinrichting van het groene deel van de vliegbasis (Park Vliegbasis Soesterberg) is zodanig gereed dat het park eind 2014, gelijktijdig met de opening van het Nationaal Militair Museum, kan worden opengesteld. Voor 2015 zal daartoe de beheersovereenkomst met het Utrechts Landschap worden verlengd en geactualiseerd, en wordt voorts onderzocht op welke wijze het eigendom van het natuurdeel van de vliegbasis op een transparante en marktconforme wijze kan worden overgedragen aan de toekomstige beheerder.

Er wordt voortvarend verder gewerkt aan de realisatie van de woonwijk op de vliegbasis.

Voorfinanciering 1e fase	Realisatie t/m 2013 excl. rente	2014	2015	Totaal excl. rente
Lasten	-16.358	-1.642	PM	-18.000
Baten	0	0	0	0
Saldo	-16.358	-1.642	PM	-18.000

Tabel 6 Voorfinanciering vliegbasis Soesterberg 1e fase, excl. rente, in € mln.

Financiële risico's vliegbasis Soesterberg

Voor de op de vliegbasis te realiseren woonwijk is medio 2014 een stedenbouwkundig plan (schetsontwerp) gepresenteerd aan raden en staten. Dit plan heeft een flexibele opzet en gaat uit van de realisatie van circa 335 woningen. De toegevoegde haalbaarheidsberekening laat zien dat het mogelijk is om de voor de herinrichting van de vliegbasis gemaakte kosten, inclusief de afdracht van € 10,0 mln. aan het programma Hart van de Heuvelrug, terug te verdienen. Mochten de opbrengsten deze kostenposten niet geheel dekken, dan worden de gemeenten Soest en Zeist en de provincie op hun garantie aangesproken. De drie partijen staan garant voor een risico van maximaal € 6,0 mln. en € 3,3 mln. (1/3 van de 10 miljoen uit het Afsprakenkader) elk.

3.7 Provinciale belastingen en heffingen

3.7.1 Inleiding

Een deel van onze inkomsten bestaat uit provinciale belastingen en lokale heffingen. Daarvan is de belangrijkste inkomstenbron de opcenten op de Motorrijtuigenbelasting (MRB): in 2015 is deze geraamd op € 112,600 mln.

De provinciale heffingen die wij in de loop der jaren hebben ingesteld moeten in principe kostendekkend zijn.

Wij kennen de volgende heffingen:

- precariobelasting en leges: circa € 0,259 mln. per jaar;
- ontgrondingenheffing: circa € 0,032 mln. per jaar;
- grondwaterheffing: circa € 1,160 mln. per jaar.

3.7.2 Opcenten motorrijtuigenbelasting

De Verordening op de heffing van opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting provincie Utrecht, zoals door uw Staten vastgesteld op 27 juni 2011, vormt de grondslag voor het heffen van opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting. Deze verordening wordt indien nodig periodiek aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

Wij baseren ons op de meest recente gegevens van de Belastingdienst ten aanzien van aantallen en gewichtsklassen van motorrijtuigen in de provincie Utrecht. Beide factoren zijn mede bepalend voor de hoogte van de provinciale inkomsten uit opcenten MRB.

Hierna volgt een vergelijking van de oude en de nieuwe begrotingsstand en wat dat betekent voor de provincie Utrecht.

Bedragen x € 1.000

Opbrengst Motorrijtuigenbelasting	2014	2015	2016	2017	2018
Stand (primitieve) Begroting 2014	114.282	116.172	116.572	117.072	117.072
Stand Voorjaarsnota 2014	110.800	112.600	113.163	113.729	114.297
Stand Najaarsrapportage 2014	110.800	112.600	113.163	113.729	114.297
Verschil	0	0	0	0	0

Toelichting:

Op basis van het overzicht van de opcenten tot en met mei 2014 van de Belastingdienst blijkt dat de opcenten iets lager uitvallen dan het bedrag dat begin 2014 door de Belastingdienst is geraamd en waarop de raming in de Voorjaarsnota is gebaseerd.

Rekening houdend met de economische situatie gaan wij voor 2015 en voor latere jaren uit van een jaarlijkse groei van 0,5%.

De provinciale opcenten motorrijtuigenbelasting 2015 bedraagt net als voorgaande jaren 72,6. De provincie Utrecht heft vergeleken met de andere provincies lagere opcenten waardoor de absolute lasten van de Utrechtse autobezitter ook lager uitkomen.

3.7.3 Precariobelasting en leges

De precariobelasting en leges vinden hun grondslag in de Precariobelasting- en legesverordening provincie Utrecht 2012.

De artikelen 1 en 2 van deze verordening zeggen over precariobelasting:

- Precariobelasting wordt geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond van de provincie.
- Precariobelasting wordt geheven van degene van wie, dan wel ten behoeve van wie voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde grond van de provincie worden aangetroffen.

In genoemde artikelen wordt het volgende gezegd over de leges:

- Onder de naam 'leges' worden rechten geheven ter zake van het genot van door of vanwege het provinciebestuur verstrekte diensten als bedoeld in deze verordening en de bijbehorende tarieventabel.
- Leges worden geheven van de aanvrager of verzoeker van de dienst, dan wel degene te wiens behoeve de dienst wordt verstrekt.

Het uitgangspunt van de tarieven is dat deze ten hoogste kostendekkend mogen zijn. De toe te passen tarieven staan in de tarieventabel bij de verordening. Deze tarieven worden doorgaans jaarlijks aangepast voor de loon- en prijsstijging en aan de actualiteit. Echter, voor het jaar 2015 zullen wij wederom aan uw Staten voorstellen om de tarieven niet te verhogen.

De verordening zelf wordt periodiek aangepast aan de actuele ontwikkelingen. De precariobelasting en leges zijn in de Begroting 2015 geraamd voor een totaalbedrag van € 0,259 mln.

3.7.4 Ontgrondingenheffing

De ontgrondingenheffing is een directe belasting waaruit ten hoogste de helft van de provinciale kosten gedekt worden. Het betreft kosten van werkzaamheden voor onderzoek en planning in verband met ontgrondingen en van werkzaamheden, voortvloeiende uit de toepassing van artikel 7b van de Ontgrondingenwet (artikel 2 van de heffingsverordening).

De heffing vindt haar grondslag in de Heffingsverordening ontgrondingen provincie Utrecht 2002, die met ingang van 1 mei 2002 in werking is getreden. Het tarief bedraagt altijd 50% van de kosten. De verordening wordt periodiek aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

De opbrengst is jaarlijks sterk wisselend, afhankelijk van de omvang van de ontgrondingen in het betreffende jaar. In de begroting wordt daarom de gemiddelde opbrengst de laatste 5 afgesloten kalenderjaren ten tijde van het verschijnen van deze begroting aangehouden. Deze gemiddelde opbrengst bedraagt €0,032 mln.

3.7.5 Grondwaterheffing

Onder de naam grondwaterheffing is een heffing voor het onttrekken van grondwater ingesteld als bedoeld in artikel 7.7 van de Waterwet. De heffing vindt haar grondslag in de Grondwaterheffingsverordening provincie Utrecht 2012. Deze verordening wordt periodiek aangepast aan de hand van actuele ontwikkelingen.

De opbrengst van de grondwaterheffing is in 2015 geraamd op €1,160 mln.

3.7.6 Kwijtscheldingsbeleid

Ten aanzien van de provinciale heffingen is geen kwijtscheldingsbeleid ontwikkeld.

Bedragen x €1.000

Belastingen en heffingen	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Motorrijtuigenbelasting	103.860	110.100	111.897	112.456	113.018	113.583
Precario en leges	595	259	259	259	259	259
Ontgrondingenheffing	57	32	32	32	32	32
Grondwaterheffing	1.131	1.160	1.160	1.160	1.160	1.160
TOTAAL	105.633	111.551	113.348	113.907	114.469	115.034

Bijlagen

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2013

Omschrijving	Aansch.waarde	Investerings	Desinves-	Geheel	Aansch.waarde	Afgeschreven	Extra	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde
	1-1-2013	2013	terings	afgeschreven	31-12-2013	tot en met	Afschrijving	1-1-2013	2013	31-12-2013
	1	2	3	4	(1+2-3-4)	2012	2013	(1-6-8)	10	(5-6-8-10+4)
					5	6	8	9		11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldeningen, agio en disagio										
(Dis)agio obligaties	-616			61	-678	-533		-83	-54	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-616	0	0	61	-678	-533	0	-83	-54	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Provinciehuis Rijnsweerd (50 j. t/m 2035)	0				0			0	0	0
Huisvesting Archimedeslaan	109.283	3.987			113.270	3.592		105.691	4.303	105.374
Renovatie Paushuize	2.690				2.690	175		2.515	90	2.426
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	748		2.544	113	2.431
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	827		2.262	103	2.159
Benzineverkoopspunt	221			0	221	22		199	7	192
Subtotaal	118.575	3.987	0	0	122.562	5.364	0	113.211	4617	112.582
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	2.154			158	1.995	206		1.948	688	1.259
Subtotaal	2.154	0	0	158	1.995	206	0	1.948	688	1.259
Subtotaal Invest. met economisch nut	120.729	3.987	0	158	124.556	5.569	0	115.159	5305	113.841
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Baggerwerk Oude Rijn (t/m 2025)	10			10	0	4	6	0	0	0
Eem afwatering (25 j. t/m 2021)	1.941			1.941	0	937	926	78	78	0
Hart vd Heuvelrug (HVH)	34.605	954	11.677		23.882	0		34.605		23.882
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	-98	196			98	0		-98		98
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	41.359	1.150	11.677	1.950	28.882	941	932	39.486	78	28.882
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	162.088	5.136	11.677	2.108	153.438	6.510	932	154.645	5.383	142.723
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Obligaties	28.000		6.000		22.000	0		28.000		22.000
Garantieproducten	168.055	1.703	20.000		149.758	0		168.055		149.758
Subtotaal	196.055	1.703	26.000	0	171.758	0	0	196.055	0	171.758
Overige langlopende leningen										
Leningen u/g waterschappen	0				0	0		0		0
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	100				100	0		100		100
Lening OrangeGas Ned. BV	70				70	0		70		70
Lening Shell Serva	0				0	0		0		0
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwdam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarssen	0	100			100	0		0		100
GNG Net Veenendaal	0	100			100	0		0		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	33	33	24		43	0		33	33	43
Subtotaal	5.936	233	24	0	6.145	0	0	5.936	0	6.145
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	28				28	3		25		25
Subtotaal	84	0	0	0	84	3	0	80	0	80
Bijdrage aan activa van derden										
Verzwaren Rijn- en Lekdijken (t/m 2011)	0			0	0	0		0	0	0
Verbeter. waterhuish.Lopikerwaard (t/m 2013)	157			157	0	141		16	16	0
Subtotaal	157	0	0	157	0	141	0	16	16	0
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	202.232	1.936	26.024	157	177.987	144	0	202.087	16	177.984
TOTAAL VASTE ACTIVA	363.703	7.072	37.701	2.326	330.747	6.121	932	356.649	5.345	320.678

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2014										
Omschrijving	Aansch.waarde 1-1-2014	Investerings 2014	Desinvesteringen 2014	Geheel afgeschreven 2014	Aansch.waarde 31-12-2014 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2013	Extra Afschrijving 2014	Boekwaarde 1-1-2014 (1-6-8)	Afschrijving 2014	Boekwaarde 31-12-2014 (5-6-8-10+4)
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldeningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	-678			-616	-62	-649		-29	0	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-678	0	0	-616	-62	-649	0	-29	0	-29
B. Materieële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Huisvesting Archimedeslaan	113.270	1.036			114.306	7.896		105.374	4.541	101.869
Renovatie Paushuizen	2.690				2.690	264		2.427	90	2.336
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	861		2.431	113	2.318
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	930		2.159	103	2.056
Benzineverkooppunt	221			0	221	29		192	8	184
Subtotaal	122.562	1.036	0	0	123.598	9.980	0	112.582	4855	108.762
b. Overige materieële vaste activa										
Automatisering algemeen	1.995	616		495	2.116	736		1.259	636	1.239
Subtotaal	1.995	616	0	495	2.116	736	0	1.259	636	1.239
Subtotaal Invest. met economisch nut	124.556	1.652	0	495	125.713	10.717	0	113.841	5491	110.001
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Hart vd Heuvelrug (HVH)	23.882	729			24.611	0		23.882		24.611
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	98	5.363			5.461	0		98		5.461
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	28.882	6.092	0	0	34.974	0	0	28.882	0	34.974
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	153.438	7.744	0	495	160.687	10.717	0	142.721	5.491	144.975
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Obligaties	22.000		22.000		0	0		22.000		0
Garantieproducten	149.758	1.320	34.750		116.328	0		149.758		116.328
Subtotaal	171.758	1.320	56.750	0	116.328	0	0	171.758	0	116.328
Overige langlopende leningen										
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	100		25		75	0		100		75
Lening OrangeGas Ned. BV	70				70	0		70		70
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwdam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarssen	100				100	0		100		100
GNG Net Veenendaal	100				100	0		100		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	43	35	35		43	0		43		43
Subtotaal	6.145	35	60	0	6.120	0	0	6.145	0	6.120
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	25				25	0		25		25
Subtotaal	84	0	0	0	80	0	0	80	0	80
TOTAAL FINANCIELE ACTIVA	177.987	1.355	56.810	0	122.529	0	0	177.984	0	122.529
TOTAAL VASTE ACTIVA	330.747	9.099	56.810	-121	283.154	10.068	0	320.676	5.491	267.474

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2015										
Omschrijving	Aansch.waarde	Investerings	Desinves- teringen	Geheel afgeschreven	Aansch.waarde	Afgeschreven	Extra	Boekwaarde	Afschrijving	Boekwaarde
	1-1-2015	2015	2015	2015	31-12-2015	tot en met	Afschrijving	1-1-2015	2015	31-12-2015
	1	2	3	4	(1+2-3-4)	2014	2015	(1-6-8)	10	(5-6-8-10+4)
					5	6	8	9		11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldleningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	-62				-62	-33		-29	0	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-62	0	0	0	-62	-33	0	-29	0	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Huisvesting Archimedeslaan	114.306	1.986			116.292	12.436		101.870	4.604	99.252
Renovatie Paushuize	2.690				2.690	354		2.336	90	2.246
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	974		2.318	113	2.205
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	1.033		2.056	103	1.953
Benzineverkooppunt	221			0	221	37		184	8	176
Subtotaal	123.598	1.986	0	0	125.584	14.835	0	108.763	4918	105.832
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	2.116	550		1.038	1.628	877		1.239	647	1.142
Subtotaal	2.116	550	0	1.038	1.628	877	0	1.239	647	1.142
Subtotaal Invest. met economisch nut	125.714	2.536	0	1.038	127.212	15.712	0	110.002	5565	106.974
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Hart vd Heuvelrug (HVH)	24.611		734		23.877	0		24.611		23.877
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	5.461				5.461	0		5.461		5.461
	22.222									
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	34.974	0	734	0	34.240	0	0	34.974	0	34.240
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	160.688	2.536	734	1.038	161.452	15.712	0	144.975	5.565	141.213
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Garantieproducten	116.328	882	56.279		60.931	0		116.328		60.931
Subtotaal	116.328	882	56.279	0	60.931	0	0	116.328	0	60.931
Overige langlopende leningen										
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	75		25		50	0		75		50
Lening OrangeGas Ned. BV	70				70	0		70		70
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	100		25		75	0		100		75
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwdam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarssen	100				100	0		100		100
GNG Net Veenendaal	100				100	0		100		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	43	35	35		43	0		43		43
Subtotaal	6.120	35	85	0	6.070	0	0	6.120	0	6.070
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	25				25	0		25		25
Subtotaal	80	0	0	0	80	0	0	80	0	80
TOTAAL FINANCIELE ACTIVA	122.529	917	56.364	0	67.082	0	0	122.529	0	67.082
TOTAAL VASTE ACTIVA	283.155	3.453	57.098	1.038	228.472	15.679	0	267.475	5.565	208.266

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2016										
Omschrijving	Aansch.waarde 1-1-2016	Investerings 2016	Desinves- teringen 2016	Geheel afgeschreven 2016	Aansch.waarde 31-12-2016 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2015	Extra Afschrijving 2016	Boekwaarde 1-1-2016 (1-6-8)	Afschrijving 2016	Boekwaarde 31-12-2016 (5-6-8-10+4)
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11
A. Immateriële Vaste Activa										
Kst. sluiten geldeningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	-62				-62	-33		-29	0	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-62	0	0	0	-62	-33	0	-29	0	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nu										
a. bedrijfsgebouwen										
Huisvesting Archimedeslaan	116.292	101		174	116.219	17.040		99.252	4.682	94.671
Renovatie Paushuize	2.690				2.690	444		2.246	90	2.156
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	1.087		2.205	113	2.092
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	1.136		1.953	103	1.850
Benzineverkooppunt	221			0	221	45		176	8	168
Subtotaal	125.584	101	0	174	125.511	19.752	0	105.832	4996	100.937
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	1.628	1.497		286	2.839	486		1.142	443	2.195
Subtotaal	1.628	1.497	0	286	2.839	486	0	1.142	443	2.195
Subtotaal invest. met economisch nu	127.212	1.598	0	460	128.350	20.238	0	106.974	5439	103.132
Investerings met maatschappelijk nu										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Hart vd Heuvelrug (HVH)	23.877		3.037		20.840	0		23.877		20.840
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	5.461				5.461	0		5.461		5.461
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nu	34.240	0	3.037	0	31.203	0	0	34.240	0	31.203
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	161.452	1.598	3.037	460	159.553	20.238	0	141.213	5.439	134.335
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Garantieproducten	60.931		35.900		25.031	0		60.931		25.031
Subtotaal	60.931	0	35.900	0	25.031	0	0	60.931	0	25.031
Overige langlopende leninger										
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	50		25		25	0		50		25
Lening OrangeGas Ned. BV	70		18		52	0		70		52
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	75		25		50	0		75		50
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100				100	0		100		100
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwadam	100				100	0		100		100
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarssen	100				100	0		100		100
GNG Net Veenendaal	100				100	0		100		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	43	35	35		43	0		43		43
Subtotaal	6.070	35	103	0	6.002	0	0	6.070	0	6.002
Kapitaalverstrekking aan deelnemer										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	25				25	0		25		25
Subtotaal	80	0	0	0	80	0	0	80	0	80
TOTAAL FINANCIELE ACTIVA	67.082	35	36.003	0	31.114	0	0	67.082	0	31.114
TOTAAL VASTE ACTIVA	228.472	1.633	39.040	460	190.605	20.205	0	208.265	5.439	165.419

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2017										
Omschrijving	Aansch.waarde 1-1-2017 1	Investerings 2017 2	Desinves- teringen 2017 3	Geheel afgeschreven 2017 4	Aansch.waarde 31-12-2017 (1+2-3-4) 5	Afgeschreven tot en met 2016 6	Extra Afschrijving 2017 8	Boekwaarde 1-1-2017 (1-6-8) 9	Afschrijving 2017 10	Boekwaarde 31-12-2017 (5-6-8-10+4) 11
A. Immateriële Vaste Activa										
Kst. sluiten geldeningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	-62				-62	-33		-29	0	-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-62	0	0	0	-62	-33	0	-29	0	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Huisvesting Archimedeslaan	116.219	0		1.647	114.573	21.548		94.671	4.229	90.442
Renovatie Paushuizen	2.690				2.690	533		2.157	90	2.067
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	1.200		2.092	113	1.979
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	1.239		1.850	103	1.747
Benzineverkooppunt	221			0	221	53		168	8	160
Subtotaal	125.511	0	0	1.647	123.864	24.573	0	100.938	4.543	96.395
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	2.839	1.828		462	4.205	643		2.195	847	3.177
Subtotaal	2.839	1.828	0	462	4.205	643	0	2.195	847	3.177
Subtotaal Invest. met economisch nut	128.350	1.828	0	2.109	128.069	25.216	0	103.133	5.390	99.572
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Hart vd Heuvelrug (HVH)	20.840		3.384		17.456	0		20.840		17.456
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	5.461				5.461	0		5.461		5.461
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	31.203	0	3.384	0	27.819	0	0	31.203	0	27.819
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	159.553	1.828	3.384	2.109	155.888	25.216	0	134.336	5.390	127.390
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Garantieproducten	25.031				25.031	0		25.031		25.031
Subtotaal	25.031	0	0	0	25.031	0	0	25.031	0	25.031
Overige langlopende leningen										
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening GNG net	25		25		0	0		25		0
Lening OrangeGas Ned. BV	52		17		35	0		52		35
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	50		25		25	0		50		25
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	100		25		75	0		100		75
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwadam	100		25		75	0		100		75
Aardgasvulp. autobes. De Rooij	100				100	0		100		100
Net BV GNG station Maarssen	100				100	0		100		100
GNG Net Veenendaal	100				100	0		100		100
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	43				43	0		43		43
Subtotaal	6.002	0	117	0	5.885	0	0	6.002	0	5.885
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	25				25	0		25		25
Subtotaal	80	0	0	0	80	0	0	80	0	80
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	31.114	0	117	0	30.997	0	0	31.114	0	30.997
TOTAAL VASTE ACTIVA	190.605	1.828	3.501	2.109	186.823	25.183	0	165.420	5.390	158.358

STAAT VAN VASTE ACTIVA 2018										
Omschrijving	Aansch.waarde 1-1-2018	Investerings 2018	Desinves- tingen 2018	Geheel afgeschreven 2018	Aansch.waarde 31-12-2018 (1+2-3-4)	Afgeschreven tot en met 2017	Extra Afschrijving 2018	Boekwaarde 1-1-2018 (1-6-8)	Afschrijving 2018	Boekwaarde 31-12-2018 (5-6-8-10+4)
	1	2	3	4	5	6	8	9	10	11
A. Immateriele Vaste Activa										
Kst. sluiten geldleningen, agio en disagio (Dis)agio obligaties	-62				-62	-33		-29		-29
TOTAAL IMMATERIELE ACTIVA	-62	0	0	0	-62	-33	0	-29	0	-29
B. Materiële Vaste Activa										
Investerings met economisch nut										
a. bedrijfsgebouwen										
Huisvesting Archimedeslaan	114.573	285		1.026	113.832	24.130		90.442	4.158	86.570
Renovatie Paushuizen	2.690				2.690	623		2.067		2.067
Steunpunt Huis ter Heide (30 j. t/m 2042)	3.292				3.292	1.313		1.979		1.979
Bedrijfsgebouw Veenweide (30 j. t/m 2034)	3.089				3.089	1.342		1.747		1.747
Benzineverkooppunt	221				221	61		160		160
Subtotaal	123.865	285	0	1.026	123.124	27.469	0	96.395	4.158	92.523
b. Overige materiële vaste activa										
Automatisering algemeen	4.205	609		527	4.287	1.028		3.177	1.121	2.665
Subtotaal	4.205	609	0	527	4.287	1.028	0	3.177	1.121	2.665
Subtotaal Invest. met economisch nut	128.070	894	0	1.553	127.411	28.497	0	99.572	5.279	95.188
Investerings met maatschappelijk nut										
c. Grond-, weg- en waterbouwkundige werken										
Hart vd Heuvelrug (HVH)	17.456	1.982			19.438	0		17.456		19.438
Hart vd Heuvelrug (HVH) Richelleweg	4.902				4.902	0		4.902		4.902
Hart vd Heuvelrug (HVH) Dorrestein	5.461				5.461	0		5.461		5.461
Subtotaal invest. Met maatschappelijk nut	27.819	1.982	0	0	29.801	0	0	27.819	0	29.801
TOTAAL MATERIELE ACTIVA	155.889	2.876	0	1.553	157.212	28.497	0	127.391	5.279	124.989
B. Financiële Vaste Activa										
Overige uitzettingen looptijd > 1 jaar.										
Garantieproducten	25.031				25.031	0		25.031		25.031
Subtotaal	25.031	0	0	0	25.031	0	0	25.031	0	25.031
Overige langlopende leningen										
Lening u/g Statenjacht	333				333	0		333		333
Lening OrangeGas Ned. BV	35		18		17	0		35		17
Lening Aardgasvulpunt Harmelen/CNG Net	25		25		0	0		25		0
Lening Orange Gas Utrecht / Lage Weide	75		25		50	0		75		50
Lening Orange Gas Amersfoort Stuwadam	75		25		50	0		75		50
Aardgasvulp. autober.De Rooij	100		25		75	0		100		75
Net BV GNG station Maarssen	100		25		75	0		100		75
GNG Net Veenendaal	100		25		75	0		100		75
Startersfonds	5.000				5.000	0		5.000		5.000
Leningen Fietsplan	43				43	0		43		43
Subtotaal	5.885	0	168	0	5.717	0	0	5.885	0	5.717
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen										
Aandelen Hydron (WMN)	48				48	0		48		48
Aandelen NWB	7				7	0		7		7
Aandelen BNG	25				25	0		25		25
Subtotaal	80	0	0	0	80	0	0	80	0	80
TOTAAL FINANCIËLE ACTIVA	30.997	0	168	0	30.829	0	0	30.997	0	30.829
TOTAAL VASTE ACTIVA	186.824	2.876	168	1.553	187.978	28.464	0	158.358	5.279	155.788

STAAT VAN VERSTREKTE LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Geldnemer	Leningen u/g restantbedrag 1-1-2014	Opname in 2014	Reguliere aflossing 2014	Leningen u/g restantbedrag 31-12-2014	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage
(bedragen x € 1.000)						
	0	0		0		
Totaal	0	0	0	0		

- In 2011 zijn de laatste langlopende geldleningen afgelost.

STAAT VAN OPGENOMEN LANGLOPENDE GELDLENINGEN

Lening-nummer	Geldgever	Leningen o/g Restantbedrag 1-1-2014	Reguliere aflossing 2014	Vervroegd afgelost 2014	Leningen o/g Restantbedrag 31-12-2014	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage
(bedragen x € 1.000)							
Totaal		0	0	0	0		

- In 2012 is de laatste geldlening afgelost.

Staat van gewaarborgde gelden

Bedragen x € 1.000					
Geldnemer	Oorspronkelijk bedrag van de lening(en)	Restant lening(en) per 31-12-2014	Restant lening(en) per 31-12-2015	Waarvan gewaarborgd door Utrecht	Einde waarborging
ZORGSECTOR					
St. De Opbouw (vh. André Stichting)	4.267	408	297	297	2020
Stichting AVEANT	16.376	1.452	1.225	1.225	2026
Subtotaal	20.643	1.860	1.522	1.522	
OVERIGE SECTOREN					
Nationaal Groenfonds	-	79.404	79.404	6.432	Doorlopend
Provincie-ambtenaren (hypotheken)	-	3.127	3.127	3.127	Aflopend
Berg & Boschool Houten	369	369	369	369	2025
S.S.P.O.M.N. (RTV-Utrecht)	5.335	3.683	3.572	3.572	2034
Garantiefonds Energie	2.264	1.595	1.412	1.412	2024
Nationaal Hockeycentrum / SV Kampong	600	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.	2024
Staatsbosbeheer	1.500	1.339	1.339	1.339	2028
Subtotaal	10.068	89.517	89.223	16.251	
TOTAAL	30.711	91.377	90.745	17.773	

Garantstelling Nationaal Hockey Centrum

Ten behoeve van de bouw van het Nationaal Hockeycentrum is op grond van een aangenomen motie in de statenvergadering van 2 juli 2012 een garantstelling toegezegd aan SV Kampong voor een bedrag van maximaal € 600.000 voor een periode van 10 jaar. Bij de totstandkoming van deze begroting is SV Kampong nog in overleg met haar geldverstrekker en nog niet bekend voor welk bedrag de provincie zich daadwerkelijk garant zal stellen.

STAAT VAN RESERVES

Bedragen x € 1.000

Nr	Omschrijving	31-12-2013			31-12-2014			31-12-2015			31-12-2016			31-12-2017			31-12-2018		
		Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af	Saldo	Bij	Af
ALGEMENE RESERVES																			
1	Saldireserve	12.895	4.603	3.829	13.669	300	23	13.946	0	0	13.946	0	0	13.946	0	0	13.946	0	0
2	Reserve bedrijfsvoering	563	0	563	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Reserve Weerstandsvermogen	35.627	0	1.111	34.516	0	0	34.516	0	0	34.516	0	0	34.516	0	0	34.516	0	0
Totaal algemene reserves		49.085	4.603	5.503	48.185	300	23	48.462	0	0	48.462	0	0	48.462	0	0	48.462	0	0
BESTEMMINGSRESERVES																			
4	Reserve Rente en afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0	0	3	-3	0	3	-6	0	3	-9	0	3
5	Reserve Friciekosten Veranderopgave	5.972	750	3.450	3.272	750	2.486	1.536	750	1.385	901	750	1.294	357	750	750	357	750	357
6	Reserve Stimuleringsfonds	1.567	0	0	1.567	0	0	1.567	0	0	1.567	0	0	1.567	0	0	1.567	0	0
7	Reserve Ecoducten	11.506	0	0	11.506	0	0	11.506	0	0	11.506	0	0	11.506	0	0	11.506	0	0
8	Reserve Expl.verschillen grondwtrbeh	2.625	1.160	2.140	1.645	1.160	1.160	1.645	1.160	1.160	1.645	1.160	1.160	1.645	1.160	1.160	1.645	1.160	1.160
9	Reserve Programma landelijk gebied	118.043	6.900	31.400	93.543	7.380	22.500	78.423	4.318	7.500	75.241	5.357	7.500	73.098	5.357	7.500	70.955	5.357	7.500
10	Provinciaal Structuurfonds	0	0	1.000	-1.000	0	0	-1.000	0	0	-1.000	0	0	-1.000	0	0	-1.000	0	0
11	Reserve projecten	32.079	2.532	21.585	13.026	0	11.464	1.562	0	375	1.187	0	0	1.187	0	0	1.187	0	0
12	Res Coll Particulier Opdrachtgevers.	82	0	82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Beheer starterleningen	182	0	182	-1	0	0	-1	0	0	-1	0	0	-1	0	0	-1	0	0
14	Egalisatiereserve Bodemsanering	1.762	1.432	1.432	1.762	0	0	1.762	0	0	1.762	0	0	1.762	0	0	1.762	0	0
15	Res. Won/Binnensted. Ontw.	12.881	746	4.000	9.627	0	3.000	6.627	0	0	6.627	0	0	6.627	0	0	6.627	0	0
16	N.T.V.A. provincie utrecht	950	603	950	603	0	603	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Reserve Huisvesting	26.918	4.432	4.611	26.739	4.519	4.541	26.717	4.572	4.507	26.782	4.578	4.179	27.181	4.578	4.179	27.580	4.578	4.179
18	Reserve egal.ISV/Bod.sanering	1.978	1.060	1.060	1.978	0	0	1.978	0	0	1.978	0	0	1.978	0	0	1.978	0	0
19	Reserve PUEV	590	961	961	590	0	0	590	0	0	590	0	0	590	0	0	590	0	0
20	Reserve IGP/RAP	4.850	0	0	4.850	0	0	4.850	0	0	4.850	0	0	4.850	0	0	4.850	0	0
21	Reserve Cofinancieringsfonds	15.342	2.498	1.323	16.517	2.498	1.009	18.006	2.266	844	19.428	2.266	644	21.050	2.266	644	22.672	2.266	644
22	Investeringsfonds Provinciaal Erfgoe	3.982	0	-700	4.682	0	1.300	3.382	0	0	3.382	0	0	3.382	0	0	3.382	0	0
23	Aanvulling ISV Wonen	4.006	1.198	5.000	204	269	0	473	0	0	473	0	0	473	0	0	473	0	0
24	Reserve Uitv.progr.Woonschepenbeleid	422	0	422	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
25	Beheer Knelpuntenpot Woningbouwstagn	847	0	846	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
26	Reserve dek fin risico's grondbeleid	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0	5.000	0	0
27	Reserve concessieverlening EEVv	660	0	220	440	0	220	220	0	220	0	0	220	0	0	220	0	0	220
28	Reserve Grote wegenwerken	56.118	19.088	28.096	47.110	18.998	35.737	30.371	16.998	13.393	33.976	16.998	1.518	49.456	16.998	701	65.753	16.998	701
29	Reserve Masterplan Soesterberg	13.174	0	300	12.874	0	4.000	8.874	0	8.833	41	0	0	41	0	0	41	0	0
30	Reserve VERDER	63.874	8.670	7.500	65.044	8.672	6.000	67.716	8.674	7.000	69.390	8.680	25.631	52.439	8.500	8.000	52.939	8.500	8.000
31	Reserve Toeristische ontwikkeling	759	66	330	495	0	252	243	0	0	243	0	0	243	0	0	243	0	0
32	Reserve CHS	351	0	100	251	0	250	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	0
33	Reserve ICT	3.397	1.184	2.363	2.218	1.186	1.153	2.251	1.186	1.263	2.174	1.186	1.368	1.992	1.186	1.669	1.509	1.186	1.669
34	Reserve DigiDiv	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800	800
36	Reserve kosten desintegratie RUD	0	413	0	413	0	0	413	0	0	413	0	0	413	0	0	413	0	0
Totaal bestemmingsreserves		389.917	53.693	118.653	324.957	46.232	96.475	274.714	40.724	47.283	268.155	41.775	44.097	265.833	41.595	25.406	282.022	41.595	25.406
Totaal Reserves		439.002	58.296	124.156	373.142	46.532	96.498	323.176	40.724	47.283	316.617	41.775	44.097	314.295	41.595	25.406	330.484	41.595	25.406

STORTINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES PER PROGRAMMA

OMSCHRIJVING	2013			2014			2015			2016			2017			2018		
	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo	Stortingen	Onttrekkingen	Saldo
Totaal programma 1	15.663	17.177	-1.514	5.877	12.910	-7.033	2.955	4.500	-1.545	2.900	1.000	1.900	2.900	500	2.400	2.900	0	2.900
Won/Binnensted. Ontw	2.560	590	-1.970	746	4.000	-3.254	0	3.000	-3.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beheer knelpuntpot woningb. stag.	0	83	-83	0	846	-846	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beheer startersleningen	0	200	-200	0	182	-182	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Collectief Particulier Opdra	0	52	-52	0	82	-82	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve aanvulling ISV	1.403	797	606	1.198	5.000	-3.802	269	0	269	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	6.850	14.564	-7.714	0	800	-800	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve IGP	4.850	0	4.850	3.933	2.000	1.933	2.686	1.500	1.186	2.900	1.000	1.900	2.900	500	2.400	2.900	0	2.900
Reserve Stimuleringsfonds	0	892	-892	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 2	28.601	28.524	77	7.503	33.132	-25.629	7.380	23.103	-15.723	4.318	7.500	-3.182	5.357	7.500	-2.143	5.357	7.500	-2.143
Res.Uitv.progr.Woonscheppenbeleid	0	581	-581	0	422	-422	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Programma landelijk gebied	27.291	27.542	-251	6.900	31.400	-24.500	7.380	22.500	-15.120	4.318	7.500	-3.182	5.357	7.500	-2.143	5.357	7.500	-2.143
Reserve Projecten	400	0	400	0	400	-400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Risicoreserve	0	400	-400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve N.T.V.A.	910	0	910	603	910	-307	0	603	-603	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 3	5.763	7.707	-1.944	5.176	6.903	-1.727	1.160	4.482	-3.322	1.160	1.455	-295	1.160	1.160	0	1.160	1.160	0
Res. concessieverlening OV	0	220	-220	0	220	-220	0	220	-220	0	220	-220	0	0	0	0	0	0
Res.exploitatiewersch.grondwaterbeh	1.888	1.022	866	1.160	2.140	-980	1.160	1.160	0	1.160	1.160	0	1.160	1.160	0	1.160	1.160	0
Reserve kosten desintegratie RUD	0	0	0	413	0	413	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	294	3.246	-2.952	150	1.090	-940	0	3.102	-3.102	0	75	-75	0	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve Bodemsanering	1.394	1.368	26	1.432	1.432	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Egalisatiereserve ISV bodemsanering	1.060	260	800	1.060	1.060	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve PUEV	1.127	835	292	981	961	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Risicoreserve	0	757	-757	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 4	6.710	6.826	-116	2.864	4.028	-1.164	2.498	1.896	602	2.266	844	1.422	2.266	644	1.622	2.266	644	1.622
Cofinancieringsfonds	5.794	2.547	3.247	2.498	1.323	1.175	2.498	1.009	1.489	2.266	844	1.422	2.266	644	1.622	2.266	644	1.622
Reserve Subs.reg. Econ. Ontwikkeling	783	2.324	-1.541	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Subs.reg. Toer. Ontwikkeling	133	199	-66	66	330	-264	0	252	-252	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	0	1.756	-1.756	300	1.375	-1.075	0	635	-635	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Structuurfonds	0	0	0	0	1.000	-1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 5	51.080	13.638	37.442	28.558	43.872	-15.314	28.470	51.764	-23.294	26.472	30.029	-3.557	26.478	27.952	-1.474	26.298	9.504	16.794
Reserve VERDER	22.299	2.102	20.197	8.670	7.500	1.170	8.672	6.000	2.672	8.674	7.000	1.674	8.680	25.631	-16.951	8.500	8.000	500
Beheer res.Masterplan Soesterberg	0	59	-59	0	300	-300	0	4.000	-4.000	0	8.833	-8.833	0	0	0	0	0	0
Reserve GWW	28.781	6.696	22.085	19.088	28.996	-9.908	18.998	35.737	-16.739	16.998	13.393	3.605	16.998	1.518	15.480	16.998	701	16.297
Reserve gladheidsbestrijding	0	0	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0	800	800	0
Reserve Rente en afschrijving	0	1.025	-1.025	0	0	0	0	0	0	3	-3	0	3	-3	0	3	3	-3
Reserve Projecten	0	3.756	-3.756	0	7.176	-7.176	0	5.227	-5.227	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 6	3.384	1.788	1.596	332	502	-170	0	2.300	-2.300	0	300	-300	0	0	0	0	0	0
Reserve CHS	0	355	-355	0	100	-100	0	250	-250	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bibliotheekvernieuwing	0	188	-188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Investeringsfonds Provinciaal Erfgoe	1.672	0	1.672	0	-700	700	0	1.300	-1.300	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	1.712	1.245	467	332	1.102	-770	0	750	-750	0	300	-300	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 7	771	2.309	-1.538	1.000	3.877	-2.877	0	1.000	-1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	771	2.309	-1.538	1.000	3.877	-2.877	0	1.000	-1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 8	7.154	8.718	-1.564	7.116	16.229	-9.113	6.455	8.930	-2.475	6.508	7.155	-647	6.514	6.841	-327	6.514	6.598	-84
Res. frictiekosten Veranderopgave	2.750	2.097	653	750	3.450	-2.700	750	2.486	-1.736	750	1.385	-635	750	1.294	-544	750	750	0
Reserve ICT	374	0	374	1.184	2.363	-1.179	1.186	1.153	33	1.186	1.263	-77	1.186	1.368	-182	1.186	1.669	-483
Reserve DigiDiv	0	198	-198	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Projecten	448	644	-196	750	5.765	-5.015	0	750	-750	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve N.T.V.A.	40	228	-188	0	40	-40	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Huisvesting	3.541	5.552	-2.011	4.432	4.611	-179	4.519	4.541	-22	4.572	4.507	65	4.578	4.179	399	4.578	4.179	399

STAAT VAN VOORZIENINGEN

bedragen x €1.000																										
Omschrijving	Prog	Saldo 31-dec-12	Mutaties 2013			Saldo 31-dec-13	Mutaties 2014			Saldo 31-dec-14	Mutaties 2015			Saldo 31-dec-15	Mutaties 2016			Saldo 30-dec-16	Mutaties 2017			Saldo 30-dec-17	Mutaties 2018			Saldo 30-dec-18
			Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af	
Claim ontsluiting Vathorst	1	1.500	0	40	363	1.177	0	0	138	1.039	0	0	0	1.039	0	0	0	1.039	0	0	0	1.039	0	0	0	1.039
Hogere kosten ecoduct N237	2	5.300	0	0	0	5.300	0	0	0	5.300	0	0	0	5.300	0	0	0	5.300	0	0	0	5.300	0	0	0	5.300
Nazorg Stortplaatsen	3	1.099	8	36	47	1.096	44	0	0	1.140	46	0	0	1.186	47	0	0	1.233	49	0	0	1.282	51	0	0	1.333
Nazorg stortplaats Maarsbergen	3	617	25	0	0	642	26	0	0	668	27	0	0	695	28	0	0	723	29	0	0	752	30	0	0	782
Onderhoud vaarwegen	5	16.732	0	2.956	1.574	18.114	0	1.767	1.178	18.703	0	1.602	920	19.385	0	1.602	818	20.169	0	1.602	900	20.871	0	1.602	900	21.573
Gladheidsbestrijding	5	6	0	1.558	1.441	124	0	0	124	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beheer en onderhoud wegen	5	4.332	0	7.435	7.413	4.354	0	8.536	9.123	3.767	0	9.434	9.751	3.450	0	9.430	9.972	2.908	0	9.431	9.891	2.448	0	9.466	10.266	1.648
Frictiekosten en wachtgeld Alleato	6	410	0	362	134	638	0	184	110	712	0	0	110	602	0	0	110	492	0	0	110	382	0	0	0	382
Pensioenen GS	8	7.931	0	1.402	458	8.875	0	238	450	8.663	0	238	450	8.481	0	238	450	8.239	0	238	450	8.027	0	238	450	7.815
Groot onderhoud Provinciehuis en Paushuizen	8	862	0	183	124	921	0	183	838	266	0	183	442	7	0	183	138	52	0	183	135	100	0	183	152	131
Groot onderhoud kantons	8	148	0	60	27	181	0	60	77	164	0	60	12	212	0	60	109	163	0	60	93	130	0	60	47	143
Totaal Voorzieningen		38.938	33	14.032	11.580	41.422	70	10.968	12.038	40.423	73	11.517	11.685	40.328	75	11.513	11.597	40.319	78	11.514	11.579	40.332	81	11.549	11.815	40.147

SPECIFIEKE UITKERINGEN

bedragen x €1.000																										
Omschrijving	Prog	Saldo 31-dec-12	Mutaties 2013			Saldo 31-dec-13	Mutaties 2014			Saldo 31-dec-14	Mutaties 2015			Saldo 31-dec-15	Mutaties 2016			Saldo 30-dec-16	Mutaties 2017			Saldo 30-dec-17	Mutaties 2018			Saldo 30-dec-18
			Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af		Rente	div.	Af	
Stedelijke vernieuwing (ISV-2)	1	286	0	0	286	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Locatiegebonden subsidies (BLS)	1	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80	0	0	0	80
Rijksbijdrage natuur, bos en landschap	2	90	0	0	0	90	0	0	0	90	0	0	0	90	0	0	0	90	0	0	0	90	0	0	0	90
Stedelijke vernieuwing bodemsanering	3	2.376	0	0	29	2.347	0	0	0	2.347	0	0	0	2.347	0	0	0	2.347	0	0	0	2.347	0	0	0	2.347
Wet op de bodemsanering	3	2.066	0	16	1	2.081	0	0	0	2.081	0	0	0	2.081	0	0	0	2.081	0	0	0	2.081	0	0	0	2.081
LVDO (milieu)	3	282	0	0	280	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	2
Nat. Samenw.verband Luchtkwaliteit	3	534	0	0	146	388	0	0	388	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BOR	5	18.521	0	0	12.069	6.452	0	0	3.410	3.042	0	0	3.042	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brede doeluitkering verkeer en vervoer	5	96.973	727	56.359	43.978	110.081	0	62.099	81.496	90.684	0	46.869	63.571	73.982	0	38.955	53.022	59.915	0	37.610	40.074	57.451	0	37.745	37.863	57.333
Egalisatiefonds ROV	5	341	0	341	681	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vooruitontvangen Quick wins 1 en 2 B	5	2.039	0	0	1.003	1.036	0	0	101	935	0	0	0	935	0	0	0	935	0	0	0	935	0	0	0	935
Programma cultuurparticipatie	6	221	0	0	-136	358	0	0	14	344	0	0	13	331	0	0	0	331	0	0	0	331	0	0	0	331
Jeugdhulpverlening	7	1.948	0	78	321	1.705	50	0	0	1.755	0	0	1.755	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Specifieke Uitkeringen		125.757	727	56.793	58.658	124.621	50	62.099	85.409	101.361	0	46.869	68.381	79.849	0	38.955	53.022	65.782	0	37.610	40.074	63.318	0	37.745	37.863	63.200

STAAT VAN INKOMENSOVERDRACHTEN 2015

		bedragen x €1000,-
Progr.	Omschrijving	Bedrag
1 Ruimtelijke ontwikkeling		
	- Investeringsimpuls stedelijke vernieuwing	0
	- EO Wijers Stichting	8
	subtotaal	8
2 Landelijk gebied		
	- Het Utrechts Landschap (HUL)	666
	- Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)	429
	- Natuurmonumenten	150
	- Staatsbosbeheer	1.050
	- IVN inzake natuur- en milieu-educatie	188
	- Vogelopvang Utrecht	10
	subtotaal	2.493
3 Bodem, Water en Milieu		
	- Stichting Natuur en Milieufederatie Utrecht inzake natuur- en milieu-educatie	297
	subtotaal	297
4 Economische ontwikkeling		
	- CP Economisch beleidsplan	325
	- Cofinanciering(incl.Internationale School)	115
	- Cofinanciering	894
	- Recreatieschappen	1.949
	- Economic Board Utrecht(EBU)	300
	subtotaal	3.583
5 Bereikbaarheid		
	- BDU Exploitatie OV Concessie Connexion	27.377
	- BDU Bijdragen aan gemeenten inzake BB projecten	15.871
	- BDU Bijdragen aan gemeenten inzake infraprojecten	762
	- Stationsgebied Driebergen-Zeist, NS subsidie P&R	9.900
	- BDU Bijdrage gemeenten ivm.CVV exploitatie	1.731
	- BDU Connexion marketingplan eenmalige acties	1.040
	subtotaal	56.681
6 Cultuur en Erfgoed		
	- Kunst Centraal	1.423
	- Landschap Erfgoed Utrecht	860
	- Subsidie verordening provinciale archiefinspectie	31
	- Subsidies monumentenzorg	3.327
	- Stichting Pyramide van Austerlitz	35

Progr.	Omschrijving	Bedrag
	- Stichting Slot Zuylen	112
	- Steunpunt Archeologie en monumenten	151
	- Monumentenwacht Utrecht	626
	- De Utrechtse Molens	280
	- Het Utrechts Landschap	118
	- Stichting Kasteel Amerongen	102
	- Landschap Erfgoed Educatie erfgoededucatie	150
	- Subsidies cultureel ondernemerschap	0
	- Bevrijdingsfestival	34
	- Innovatieve projecten bibliotheken	183
	- Bibliotheek Service Centrum	1.992
	- Cliëntenbelang Utrecht	628
	- Stichting Sensor West Midden (telefonische hulpdienst)	66
	- Festivals	650
	- Kleinschalige festivals	100
	subtotaal	10.868
7 Jeugdzorg		
	- Bureau Jeugdzorg en zorgaanbieders jeugdzorg	0
	- Clientenvertrouwenspersoon	0
	- Cont. Bestrijding wachtlijsten jeugdzorg	0
	subtotaal	0
8 Bestuur en Middelen		
	- Bijdrage fractievergoedingen	425
	subtotaal	425
	Totaal	74.355

INCIDENTELE LASTEN EN BATEN MEERJARIG

PROGRAMMA'S	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
01 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING																		
Rekening 2013																		
Uitvoeringsprojecten Hart van de Heuvelrug	4.076	4.076	0	12.784	12.784	0	8.778	8.778	0	2.766	2.766	0	3.461	3.461	0	4.694	4.694	0
Provinciale Structuurvisie Ruimte (PRS)	360		360			0			0			0			0			0
IGP-projecten	2.000		2.000	2.000		2.000	1.500		1.500	1.000		1.000	500		500			
RAP 2012-2015			0	53		53			0			0			0			0
INSPIRE	27		27			0			0			0			0			0
Uitgave ISV	803	1.409	-606	5.000	1.198	3.802			0			0			0			0
Startersleningen	200		200	200	18	182			0			0			0			0
CP Uitvoerings Fonds stedelijk bouwen en wonen	5.989	1.386	4.603	184		184			0			0			0			0
CP Woningbouwproductie	446		446	616		616			0			0			0			0
Knelpuntenpot woningbouwstagnatie	83		83	100		100			0			0			0			0
Collectief particulier opdrachtgeverschap	52		52	162	80	82			0			0			0			0
Zorgeloos wonen (stimuleringsfonds)	892		892			0			0			0			0			0
Kademota wonen en binnenstedelijke ontwikkeling	602	13	589	4.000		4.000	3.000		3.000			0			0			0
Voorjaarsnota 2014																		
Nieuw wonen			0	1.000		1.000			0			0			0			0
Subtotaal	15.530	6.884	8.646	26.099	14.080	12.019	13.278	8.778	4.500	3.766	2.766	1.000	3.961	3.461	500	4.694	4.694	0
Mutaties reserve	15.663	17.177	-1.514	5.877	12.910	-7.033	2.955	4.500	-1.545	2.900	1.000	1.900	2.900	500	2.400	2.900	0	2.900
Totaal programma 1	31.193	24.061	7.132	31.976	26.990	4.986	16.233	13.278	2.955	6.666	3.766	2.900	6.861	3.961	2.900	7.594	4.694	2.900
02 LANDELIJK GEBIED																		
Rekening 2013																		
Uitvoeringsprogramma woonschepen knelpunten	581		581	422		422			0			0			0			0
Programma AVP (Incl. rijksmiddelen)	34.955	24.954	10.001	36.800	12.000	24.800	15.500		15.500			0			0			0
Uitvoering Flora- en Faunawet	63		63			0			0			0			0			0
Uitvoering Natuurbeschermingwet	649	598																
Kleine landschapselementen	22																	
Groen wettelijke taken			0	25		25			0			0			0			0
Beheer stikstofbank	649	598	51	526	-250	776			0			0			0			0
Faunabeheereenheid	38		38			0			0			0			0			0
Natura 2000	68	478	-410	410		410			0			0			0			0
Greendeal zonnepanelen asbestdaken	210	813	-603	0	0	0	603		603			0			0			0
Groene Hart	929	1.071	-142	1.322	1.322	0			0			0			0			0
Ganzenakkoord			0	180		180	90		90	55		55	55		55			0
Voorjaarsnota 2014																		
Uitvoering groene regelgeving handhaving				65	42	23												
Subtotaal	38.164	28.512	9.579	39.750	13.114	26.636	16.193	0	16.193	55	0	55	55	0	55	0	0	0
Mutaties reserve	28.601	28.524	77	7.503	33.132	-25.629	7.380	23.103	-15.723	4.318	7.500	-3.182	5.357	7.500	-2.143	5.357	7.500	-2.143
Totaal programma 2	66.765	57.036	9.656	47.253	46.246	1.007	23.573	23.103	470	4.373	7.500	-3.127	5.412	7.500	-2.088	5.357	7.500	-2.143

PROGRAMMA'S	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
03 BODEM, WATER EN MILIEU																		
Rekening 2013																		
Rijden op aardgas		73	73		31	31		13	13			0			0			0
Nationaal samenwerkingsprogramma lucht	14.096	14.096	0	388	388	0			0			0	2.705	2.705	0			0
Concessie OV	220		220	220		220	220		220	220		220			0			0
EU richtlijn geluid	11		11			0			0			0			0			0
Programma Uitvoering Externe Veiligheid	835	1.127	-292	961	961	0			0			0			0			0
ISV bodemsanering	357	1.157	-800	1.060	1.060	0			0			0			0			0
Bodemsanering (Wbb)	1.389	1.230	159	1.236	1.247	-11			0			0			0			0
Bodemsanering stelpost overhead	-283		-283	-182		-182	-182		-182	-182		-182	-182		-182	-182		-182
Grondwaterbeheer	1.022	1.135	-113	2.140		2.140	1.160		1.160	1.160		1.160	1.160		1.160	1.160		1.160
CP wateroverlast en verdrogingsbestrijding			0	11		11			0			0			0			0
Kwaliteit zwenwater	33	47	-14	50	50	0	50	50	0			0			0			0
Bestuurslasten Wabo	140	311	-171	85		85			0			0			0			0
Regionale uitvoeringsdiensten (RUD)	293		293	293		293			0			0			0			0
CP Fonds uitplaatsing hinderlijke bedrijven	487		487	700		700	2.979		2.979			0			0			0
Regelgeving Burgerluchthavens en Militaire Luchthavens (RBML)	2	41	-39	42	42	0			0			0			0			0
Duurzaamheidseconomie en energie	185	115	70	233	178	55	35		35			0			0			0
Voordelige balansafwikkelingsverschillen	-244		-244	-4	23	-27			0			0			0			0
Decentralisatie uitkering SLOK	4		4			0			0			0			0			0
Begroting 2014																		
Duurzaamheid algemeen			0	100	250	-150	75		75	75		75			0			0
Primaire keringen			0			0			0			0	-18		-18			0
Voorjaarsnota 2014																		
Bevoegdheidsverschuiving			0	-2.575	600	-3.175			0			0			0			0
BRZO			0	-264		-264	-99		-99			0			0			0
Subtotaal	18.620	19.259	-639	4.525	4.799	-274	4.251	50	4.201	1.273	0	1.273	3.665	2.705	960	978	0	978
Mutatie reserves	5.763	7.707	-1.944	5.176	6.903	-1.727	1.160	4.482	-3.322	1.160	1.455	-295	1.160	1.160	0	1.160	1.160	0
Totaal programma 3	24.383	26.966	-2.583	9.701	11.702	-2.001	5.411	4.532	879	2.433	1.455	978	4.825	3.865	960	2.138	1.160	978
04 ECONOMISCHE ONTWIKKELING																		
Rekening 2013																		
Balansafwikkelingen Economische zaken	-699	176	-875	-450		-450			0			0			0			0
Cofinancieringsfonds	2.470	224	2.246	486	-179	665	250		250	200		200			0			0
CP Evenementenbeleid	28		28			0			0			0			0			0
Detachering TFI		21	-21			0			0			0			0			0
Economisch beleidsplan	179		179	870		870			0			0			0			0
Internationale school	301		301	84		84	115		115			0			0			0
KIC	13	96	-83			0			0			0			0			0
Projecten economische ontwikkeling	371		371			0			0			0			0			0
Stimulering project lager opgeleiden	1.082		1.082			0			0			0			0			0
Task Force Innovatie/Nieuw innovatiebeleid	300		300			0			0			0			0			0
Toekomst recreatieschappen	35		35	414		414	200		200			0			0			0
Toeristische promotie	136		136	112		112			0			0			0			0
Versterking zakelijk toerisme	87		87			0			0			0			0			0

PROGRAMMA'S	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Begroting 2014																		
Arbeidsplaatsenregister			0	10	10	0			0			0			0			0
Green Deal collectieve energie proj.			0	100	400	-300		300	300			0			0			0
Herstructurering bedrijventerreinen			0			0	10		10			0			0			0
Promotie en acquisitie			0	75	75	0			0			0			0			0
Recreatieve routenetwerken			0	200		200			0			0			0			0
Subtotaal	4.303	517	3.786	1.901	306	1.595	875	0	875	200	0	200	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	6.710	6.826	-116	2.864	4.028	-1.164	2.498	1.896	602	2.266	844	1.422	2.266	644	1.622	2.266	644	1.622
Totaal programma 4	11.013	7.343	3.670	4.765	4.334	431	3.373	1.896	1.477	2.466	844	1.622	2.266	644	1.622	2.266	644	1.622
05 BEREIKBAARHEID																		
Rekening 2013																		
Afhandeling wild	11		11			0			0			0			0			0
Balansafwikkelingen	-84		-84	-100		-100			0			0			0			0
Basisregistratie Grootchalige Topografie	21	3	18	77		77	227		227			0			0			0
BOR Projecten	8.279	7.251	1.028	3.400	2.433	967	1.017		1.017			0			0			0
Brede doelluitkering	49.529	49.529	0	65.107	73.271	-8.164	63.571	63.571	0	53.022	53.022	0	40.074	40.074	0	37.863	37.863	0
CP Bereikbaarheid binnensteden en transferia	178	66	112			0			0			0			0			0
Gedragbeïnvloeding			0	757		757			0			0			0			0
Grote Wegenwerken	21.238	17.089	4.149	41.864	14.735	27.129	43.670	7.933	35.737	29.278	15.885	13.393	1.544	26	1.518	761	60	701
Herinrichting Stationsgebied Driebergen-Zeist	353	318	35			0	9.900	9.900	0			0			0			0
Implementatie OPX2	-2		-2			0			0			0			0			0
Interreg Project CCP21	39	39	0	150	150	0			0			0			0			0
Kapitaallasten afst.bediening Eem/Vechtbrug	1.025		1.025			0			0			0			0			0
Mobiliteitsmanagement RVM	1.235	1.730	-495	8.787	8.787	0	475	475	0	475	475	0	475	475	0	475	475	0
Op de Fiets	726		726	269		269			0			0			0			0
Programmabureau Uitvoeringsfase Verder	3		3	20	20	0			0			0			0			0
ROV exploitatie	626	626	0	43	800	-757	500	500	0	500	500	0			0			0
Stationsgebied Driebergen-Zeist	5.508	4.969	539	9.060	4.600	4.460			0			0			0			0
Storting voorziening gladheidsbestrijding	480		480			0			0			0			0			0
Uitvoeringsprogramma pakketstudies	549	694	-145	200	200	0			0			0			0			0
VERDER pakketstudies	2.019		2.019	7.500		7.500	6.000		6.000	7.000		7.000	8.000		8.000	8.000		8.000
Verdiepte ligging N237 Soesterberg	59		59	300		300	4.000		4.000	8.833		8.833			0			0
Versnelde aanpak knelpunten Hoevelaken	1.000		1.000	2.320		2.320	5.000		5.000			0			0			0
WION	95		95			0			0			0			0			0
Najaarsrapportage 2013																		
Gladheidsbestrijding			0	858		858	858		858	858		858	858		858	858		858
Incident management			0	40		40												
Begroting 2014																		
Ring Utrecht			0			0			0			0	17.631		17.631			0
Integratie BRU							167.681	167.681	0	188.254	188.254	0	152.051	152.051	0	176.473	176.473	0
Subtotaal	92.887	82.314	10.573	140.652	104.996	35.656	302.899	251.077	51.822	288.220	258.136	30.084	220.633	192.626	28.007	224.430	214.871	9.559
Mutatie reserves	51.080	13.638	37.442	28.558	43.872	-15.314	28.470	51.764	-23.294	26.472	30.029	-3.557	26.478	27.952	-1.474	26.298	9.504	16.794
Totaal programma 5	143.967	95.952	48.015	169.210	148.868	20.342	331.369	302.841	28.528	314.692	288.165	26.527	247.111	220.578	26.533	250.728	224.375	26.353

PROGRAMMA'S	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
06 CULTUUR EN ERFGOED																		
Rekening 2013																		
Alleato	362		362	184		184			0			0			0			0
Archeologiebeleid	-5		-5			0			0			0			0			0
Balansafwikkelingen	-244	63	-307	-24	40	-64			0			0			0			0
Bibliotheken	17		17	147		147	23		23			0			0			0
Bijdrage aan vrede van Utrecht	685	72	613			0			0			0			0			0
Breedtesport	56		56			0			0			0			0			0
CBK incl. Lucas X	283		283			0			0			0			0			0
CP Wel thuis	-85	51	-136			0			0			0			0			0
Cultureel ondernemerschap	78		78	711		711	400		400			0			0			0
Erfgoedparels/monumentenzorg	780	1.552	-772			0	2.000		2.000			0			0			0
Europees Jeugd Olympisch festival	250		250			0			0			0			0			0
Festivals	650		650			0			0			0			0			0
Fort Fectio	300		300			0			0			0			0			0
Huis van de amateurkunst	220		220			0			0			0			0			0
Intensivering cultuur	52		52	360		360	300		300	250		250			0			0
Kleinschalige festivals	100		100			0			0			0			0			0
Kunst centraal	37		37	73	12	61	73	12	61	73	13	60			0			0
Kunstuitleen	221		221			0			0			0			0			0
Limes Tourism Connection	32	36	-4			0			0			0			0			0
Monumentale gebiedsprojecten	304		304			0			0			0			0			0
Nationale Limes project	168	168	0	804	804	0			0			0			0			0
Overige BK organisaties	94		94			0			0			0			0			0
Programma Cultuurparticipatie	-100	38	-138		81	0			0			0			0			0
Publieksbereik	2		2	115		115	250		250			0			0			0
Restauratie Opleidingsproject	21		21			0			0			0			0			0
Ruimtelijk erfgoedbeleid	62		62			0			0			0			0			0
Vrede van Utrecht(stichting)	1.500		1.500			0			0			0			0			0
Begroting 2014																		
Bevrijdingsfestival			0	250		250	250		250			0			0			0
Europees Jeugd Olympisch Festival			0		14	-14			0			0			0			0
Subtotaal	5.840	1.980	3.860	2.701	951	1.750	3.296	12	3.284	323	13	310	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	3.384	1.788	1.596	332	502	-170	0	0	0	0	300	-300	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 6	9.224	3.768	5.456	3.033	1.453	1.580	3.296	12	3.284	323	313	10	0	0	0	0	0	0
07 JEUGDZORG																		
Rekening 2013																		
Extra cap. Bestrijden wachtlijsten Jeugdzorg	165	2	163	1.295		1.295			0			0			0			0
Jeugdzorg, overlopende passiva		321	-321			0			0			0			0			0
Jeugdzorg, rijksmiddelen		116.628	-116.628		113.827	-113.827			0			0			0			0
Jeugdzorg, uitgaven	121.945		121.945	117.209		117.209	530		530			0			0			0
Stijging Advies en Meldpunt Kindermishandeling			0			0			0			0			0			0
Transitie Jeugdzorg	1.053	150	903	1.752	150	1.602	1.000		1.000			0			0			0
Subtotaal	123.163	117.101	6.062	120.256	113.977	6.279	1.530	0	1.530	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mutatie reserves	771	2.309	-1.538	1.000	3.877	-2.877	0	1.000	-1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal programma 7	123.934	119.410	4.524	121.256	117.854	3.402	1.530	1.000	530	0	0	0	0	0	0	0	0	0

PROGRAMMA'S	Rekening 2013			Begroting 2014			Begroting 2015			Begroting 2016			Begroting 2017			Begroting 2018		
	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo	lasten	batens	saldo
08 BESTUUR EN MIDDELEN																		
A2010: Hart van de Heuvelrug	493	12	481	4.819		4.819			0			0			0			0
Aansluiten basisregistraties	11		11			0			0			0			0			0
Aansprakelijkstellingen asbest	30		30	70		70			0			0			0			0
Adviseur re-integratie herplaatsers	30		30			0			0			0			0			0
Afscheid commissaris van de Koning	33		33			0			0			0			0			0
Asbestverwijderen Huis ter Heide	50		50			0			0			0			0			0
Bedrijfsfitness	33		33			0			0			0			0			0
CP strategische communicatie en huisstijl	121		121	48		48			0			0			0			0
CP Utrecht 2040 (voorh.Profiel van Utrecht)	119	77	42	449		449			0			0			0			0
Dekking nieuwe huisvesting			0			0			0			0			0			0
Digitale communicatie	194		194			0			0			0			0			0
E-hrm			0			0			0			0			0			0
Extra dividend Vitens		235	-235		277	-277			0			0			0			0
Communicatie				277		277												
Extra dotatie GS pensioenen	923		923			0			0			0			0			0
Gepensioneerde dag elke 2 jaar			0	22		22			0	22		22			0	22		22
Huis aan Huis bladen	195		195	195		195	195		195			0			0			0
Informatiebeveiliging	95		95			0			0			0			0			0
Interne projectkosten Eureka	1.248		1.248			0			0			0			0			0
Medewerkers tevredenheidsonderzoek elke 2 jr	31		31			0	53		53			0	53		53			0
Naheffing belastingdienst	31		31			0			0			0			0			0
Nationale start 5 mei	197	135	62			0			0			0			0			0
Noordvleugelprovincie (P3)				100		100												
Onderzoek nav motie Huisvesting	105		105			0			0			0			0			0
P4 Brussel	668	667	1	620	620	0	620	620	0			0			0			0
Presto	349		349	1.244		1.244	750		750			0			0			0
Project DIVA (voorheen digidiv)	138		138			0			0			0			0			0
Randstadsamenwerking	150		150			0			0			0			0			0
Samen voor Utrecht	36		36			0	90		90			0	90		90			0
Veranderopgave en WW kosten	3.684	188	3.496	4.850		4.850	2.486		2.486	1.385		1.385	1.294		1.294	1.159		1.159
Balansafwikkelingen			0	-156		-156			0			0			0			0
Verkiezingen provinciale staten			0	100		100	150		150			0			0			0
Extra parkeerplaatsen Provinciehuis			0	70		70			0			0			0			0
Huuropbrengst ODRU			0		180	-180			0			0			0			0
Koeling/ verwarming Paushuizen			0	75		75			0			0			0			0
Duurzaamheidsmaatregelen Hth			0	81		81			0			0			0			0
Vorming RUD			0	14	399	-385		319	-319			0			0			0
ICT investeringen			0	1.179		1.179	1.153		1.153	1.263		1.263	1.368		1.368	1.669		1.669
bezuurschriften AWB-Cie				310		310												
Subtotaal	8.964	1.314	7.650	14.367	1.476	12.891	5.497	939	4.558	2.670	0	2.670	2.805	0	2.805	2.850	0	2.850
Mutatie reserves	7.154	8.718	-1.564	7.116	16.229	-9.113	6.455	8.930	-2.475	6.508	7.155	-647	6.514	6.841	-327	6.514	6.598	-84
Totaal programma 8	16.118	10.032	6.086	21.483	17.705	3.778	11.952	9.869	2.083	9.178	7.155	2.023	9.319	6.841	2.478	9.364	6.598	2.766
Subtotaal programma's	307.471	257.881	49.517	350.251	253.699	96.552	347.819	260.856	86.963	296.507	260.915	35.592	231.119	198.792	32.327	232.952	219.565	13.387
Mutatie reserves programma's	119.126	86.687	32.439	58.426	121.453	-63.027	48.918	95.675	-46.757	43.624	48.283	-4.659	44.675	44.597	78	44.495	25.406	19.089
Eindtotaal	426.597	344.568	81.956	408.677	375.152	33.525	396.737	356.531	40.206	340.131	309.198	30.933	275.794	243.389	32.405	277.447	244.971	32.476

BEREKENING EMU-SALDO			
Omschrijving	2.014	2.015	2.016
	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens begroting	Volgens	Volgens meerjarenraming in begroting 2015
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-66.953	-47.106	-751
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	5.491	5.565	5.439
3 Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	11.038	11.590	11.588
4 Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	7.744	2.536	1.598
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	734	3.037
7 Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	5.000	5.000	5.000
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	12.000	7.000	7.000
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover met derden betreffen	12.038	11.685	11.597
10 Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten			
11 Verkoop van effecten: Gaaf u effecten verkopen? (ja/nee) Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst	☐ ja ☒ nee 	j n	j n
Berekend EMU-saldo	-63.206	-41.438	8.118

In de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet HOF) is opgenomen dat de decentrale overheden ten opzichte van Rijk gelijkwaardige inspanningsplicht leveren ten aanzien van het bereiken van het begrotingsevenwicht. In bovenstaande EMU-saldo berekening voor decentrale overheden wordt inzicht gegeven in het vorig begrotingsjaar, het huidige begrotingsjaar en het volgend begrotingsjaar.

Afkortingenlijst

Afkortingenlijst

ARK	Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit
AVP	Agenda Vitaal Platteland
AVU	Afvalverwijdering Utrecht
AWB	Algemene Wet Bestuursrecht
BBL	Bureau Beheer Landbouwgronden
BBV	Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten
BDU	Brede Doeluitkering
BRIK	Bijzondere Realisaties Intelligente koppelingen
BiSC	Bibliotheek Servicecentrum
BJU	Bureau Jeugdzorg Utrecht
BMW	Bodem-, Water- en Milieubeleid
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BKWO	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
BOA	Buitengewone opsporingsambtenaren
BOR	Bereikbaarheidsoffensief Randstad
BRTN	Beleidsvisie Recreatietoervaart Nederland
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEMT	Conferentie van Europese Ministers van Transport
CEP	Centraal Economisch Plan
CPB	Centraal Planbureau
CROW	St. Centrum voor regelgeving en onderzoek in de grond-, water- en wegenbouw
CVB	Commissie Vaarwegbeheerders
CvdK	Commissaris van de Koning
DLG	Dienst Landelijk Gebied
EBU	Economic Board Utrecht
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EHS	Ecologische hoofdstructuur
EMU	Europese Monetaire Unie
ERRIN	European Regions Research and Innovation Network
EU	Europese Unie
FIDO	Financiering decentrale overheden
FINC	Financieel netwerk Innovatieve Constructies
GWW	Grote Wegenwerken
HNP	Huis Nederlandse Provincies
HRM	Human resource management
IBT	Interbestuurlijk toezicht
IFLO	Inspectie Financiën Lokale Overheden
IGP	Integraal gebiedsprogramma
ILG	Investeringsprogramma landelijk gebied
IPO	Interprovinciaal overleg
ISV	Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing
J&O	Jeugd en Opvoedhulp
KC	Kunst Centraal
KCC	Klant Contact Centrum
KRW	Kaderrichtlijn water
KWA	kleinschalige wateraanvoer
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
LTOP	lange termijn onderhoudsplanning
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport
MKB	Midden- en kleinbedrijf
MRB	Motorrijtuigenbelasting
NARIS	Risicomangement Informatie Systeem
NEN	NEderlandse Norm
NHW	Nieuwe Hollandse Waterlinie
NWB	Nederlandse Waterschapsbank
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Lucht

ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OLM	Openbaar Lichaam Muskusrattenbestrijding
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
OV	Openbaar vervoer
PAS	Programmatische aanpak Stikstof
PHS	Programma Hoogfrequent Spoorvervoer
PMP	Provinciaal Milieubeleidsplan
POP(-subsidie)	Plattelandsontwikkelingsprogramma
PPL	Provinciaal Programma Luchtkwaliteit
PROMEV	proactief meten verkeersveiligheid
PRS	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie
PRV	Provinciale Ruimtelijke Verordening
PUEV	Provinciaal uitvoeringsprogramma externe veiligheid
PURPLE	Peri Urban Regions Platform Europe
RAG	Ruimtelijke Agenda Gemeenten
RAP	Ruimtelijk actieprogramma
RF	Revolverend Fonds
RO	Ruimtelijke Ontwikkeling
RodS	Recreatie om de Stad
ROK	Realisatieovereenkomst
ROV	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid
RSL(U)	Regionaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (Utrecht)
RUD	Regionale Uitvoeringsdiensten
RVM	Regionale Verkeersmanagement
RVMC	Regionale Verkeersmanagementcentrale
SISA	Single information single audit
SMO	Stimuleringsregeling Maatschappelijke Ontwikkeling
SMPU	Strategisch Mobiliteitsplan Utrecht
SOK	samenwerkingsovereenkomst
STAR	Smart Traffic Accident Reporting
SWOV	Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid
SWUNG	Samen Werken in de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid
TOP	Toeristische opstappunten
UJC	Utrechtse Jeugd Centraal
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UMP	Uitvoeringsprogramma Mobiliteitsplan
USP	Utrecht Science Park
UTR	Utrecht Toerisme en Recreatie
UVL	Utrechts verkeersveiligheidslabel
UvW	Unie van Waterschappen
VJN	Voorjaarsnota
VMC	verkeersmanagementcentrale
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VRI	Verkeersregelinstantie
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VTH	Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VWS	Volksgesondheid, Welzijn en Sport
V&J	Veiligheid en Justitie
WBO	Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling
WGR	Wet gemeenschappelijke regelingen
WKO	Warmte-koude-opslag
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WRO	Wet op de Ruimtelijke Ordening

Colofon

De Programmabegroting 2015 is een uitgave van

Provincie Utrecht
Archimedeslaan 6
3584 BA UTRECHT
Postbus 80300
3508 TH UTRECHT
Telefoon: 030-2589111
www.provincie-utrecht.nl

Samenstelling en eindredactie

Afdeling Managementondersteuning

Ontwerp en opmaak

Afdeling Managementondersteuning in samenwerking met het Multi Media Centrum provincie Utrecht.

Afbeelding voorpagina

Doorkijk naar kasteel de Haar bij Haarzuilens via de kasteelpoort.

Oplage

190 exemplaren

Druk

Multi Media Centrum provincie Utrecht

De omslag en het binnenwerk van deze begroting zijn gedrukt op houtvrij-chloorvrij-TCF, duurzaam papier.